

Greg Egan

Kolaps

Jekot a pištění bzučáku bude nabírat na síle, dokud tomu neučiním přítrž. Vyskočím z postele s vědomím, že mi netrvalo ani vteřinku, než jsem se probral, a přesto bych přísahal, že se mi o tom předtím zdálo. Že se mi ten zvuk zdál, ještě než se ozval. Možná je to jen trik. Možná se nám sny zdají, když ve spaní vzpomínáme. Nebo se mi o tom zdá každou noc, pro všechny případy každou chvíli.

Světlo nad bzučákem svítí rudě. Žádný cvičný poplach.

Přejdu přes pokoj k tlačítku, abych se ohlásil, a cestou se oblékám. Sotva bzučák zmlkne, zaslechnu blížící se sirénu. Zavázat si tkaničky mi trvá stejně dlouho jako všechno ostatní dohromady. Popadnu batoh, který leží vedle postele, a uvedu ho tlačítkem do chodu. Začne se probírat svými startovacími kontrolními programy a poblíkávat si přitom velkými písmeny LED.

Sotva dojdu ke kraji chodníku, hlučně vedle mě *zabrdí* hlídkové vozidlo a rozlétnou se zadní dveře. Řidiče znám, je to Angelo, ale toho druhého poldu jsem ještě neviděl. Zrychlujeme, na terminálu auta se - coby černočerný kruh mezi různobarevnými skvrnami - objeví družicový pohled na DEKL (decrease entropy keeping lid) v matoucím infračerveném spektru. O chvíli později jej vystřídá mapa části města, jednoho z novějších předměstí dál na severu, samá slepá ulička a polokruhová ulice. Jsou zde vyznačené ulice, obvod DEKLu a přerušovaná čára značí, kde by se mělo nacházet Jádru. Optimální trasy jsou vynechány. Příliš zatěžují paměť. Koukám na mapu a snažím se nasoukat šiji do hlavy. Ne že bych k ní potom tam uvnitř neměl přístup, to ne, ale vždycky je rychlejší být prostě "v obraze". Když zavřu oči a snažím se představit si, kudy se dám, mapa v mě hlavě připomíná něco jako křížovkářské bludiště.

Vjedeme na autostrádu a z Angela konečně spadne nervozita. Řídí sice dobře, ale někdy uvažuju, jestli je zrovna řízení tou něj riskantnější částí celé akce. Ten polda, co ho neznám, má zřejmě jiný názor. Obrátí se na mě a říká: "Jedno vám musím říct. Vážím si toho, co děláte, ale musíte být děsně šilenec. Já bych nešel dovnitř ani za mih'on dolarů." Angelo se ušklíbne, zahlédnu to ve zpětném zrcátku, a ptá se: "Poslyš, za kolik minut je padesátiprocentní pravděpodobnost, že jádro zmizí?"

DEKL má podobné vlastnosti jako radioaktivní jádro s polčasem rozpadu osmnáct minut. Posledních šest minut vzrůstá pravděpodobnost na sedmdesát devět procent i víc. Naučil jsem se z paměti hodnoty pravděpodobnosti přesné na hodinu (to je deset procent), což může, ale taky nemusí být zrovna nejmoudřejší. Jak se dá vytušit, DEKL není s narůstajícím časem o nic víc nebezpečnější než stabilita jediného radioaktivního jádra. V jakékoli dané chvíli, pokud ještě nezmizel, je docela dobře možné, že se jako obvykle zdrží dalších osmnáct minut. Pouhých deset procent materializací trvá hodinu či víc - ale celá polovina z těchto deseti procent nezmizí ani o osmnáct minut později. Nebezpečí tudíž vůbec nevzrostlo.

Na to, aby se uvnitř Běžec ptal, jak je na tom DEKL právě v tuto chvíli, musí být naživu, aby se mohl ptát, a pravděpodobnostní křivka musí od té chvíle začít nanovo. Historie riziko nepředstavuje. Šance, že člověk přežije posledních "x" minut je sto procent, jakmile je z toho jednou venku. S tím, jak se dosud neznámá budoucnost mění v nesmazatelnou minulost, stává se risk jistotou.

Zdali takhle uvnitř přemýšlíme všichni, už je jiná otázka. Člověk se nemůže zbavit instinktivního pocitu, že jeho čas za chvíli vyprší a šance dojdou. Jakmile se DEKL jednou zmaterializoval, všichni začnou měřit čas, jakkoli se to teoreticky může zdát nepodstatné. Je pravda, že nakonec všechny tyhle snahy stejně přijdou vniveč. Člověk se však za každou cenu snaží vydat ze sebe co možná nejvíc.

Jsou dvě ráno. Autostráda je prázdná, ale stejně mě překvapí, že jsme vyjeli z dálnice tak brzy. Žaludek mám bolestivě stažený. Moc rád bych se cítil na všechno připraven, ale to nejsem nikdy. Vždycky si přeju, abych měl víc času se trochu sebrat, přestože nevím, jak si to "sebrat" vlastně představuju, natož jak toho docílit. Jakási bláznivá část mého vědomí stále doufá v nějaké zpoždění. Jestli snad opravdu doufám, že DEKL zmizí, než k němu dorazím, asi tady vůbec nemám co dělat.

Koordinátoři nám stále dokola opakují: "Vrátit se můžete, kdykoli chcete. Nikdo si vás za to nebude o nic méně vážit." To je samozřejmě pravda (až po ten bod, kde už je návrat fyzicky nemožný), ale bez té útěchy se obejdu. Ustoupit je jedna věc, a když už jsem jednou přijel na zavolání, nechci plýtvat energií na jiné myšlenky, nechci se donekonečna ubezpečovat, že jsem volil dobře. Zpola jsem si namluvil, že bych pak sám se sebou nevydržel, i kdyby mi ostatní neřekli ani slovo, a trochu to pomáhá. Jediná potíž je v tom, že z téhle uklidňující lži se dá snadno zblbnout, a to bych opravdu nerad.

Zavřu oči a objeví se mi před nimi mapa. Mám v tom docela zmatek, ale přesto jsem schopen tu práci zvládnout a o to tady jde.

Dokážu odhadnout, že jsme blízko, aniž bych musel pátrat po okolí. Ve všech domech se svítí, rodiny stojí venku na dvorcích. Mnoho lidí, když projíždíme kolem, mává a radostně nás vítá, což mě pravidelně deprimuje. Zato mám však perverzní radost, když za námi skupina mladíků stojících na rohu s pivem v ruce pokřikuje nadávky a oplzle gestikuluje.

"Prasáci," zabručí ten polda, co ho neznám. Jsem zticha.

Zabočíme a koutkem oka zahlédnu vysoko po mé pravici stoupat tři helikoptéry s obrovským projekčním plátnem v závěsu. Náhle roh plátna zmizí ve tmě, a já spatřím, jak postupně splýnul s linií onoho temného objektu, který pokračuje do závratné výšky.

Za dne a zvenčí vypadá DEKL impozantně. Obrovská černá kopule, která nic neodráží a která zamazala pořádný kus oblohy. Jen stěží uvěříte, že nestojíte před masivním pevným objektem. V noci je to však jiné. Tvar je sice tentýž, vykrojený ze sametové černi, před rohem plátna zmizí ve tmě, a já spatřím, jak postupně splýnul s linií onoho temného objektu, který pokračuje do závratné výšky.

Už tomu bude bezmála deset let, co se DEKL objevuje. Vždycky má tvar dokonalé klenby, poloměr o něco víc než kilometr, a obvykle se nachází v rovni okolí. Jen zřídka se prý objevoval na moři, a jen o něco málo častěji v neobydlených oblastech, ale naprostá většina jeho inkarnací se odehrává v oblastech zalidněných.

Vědci se v současnosti nejvíce přiklání k hypotéze, že se jakási budoucí civilizace pokusila zkonstruovat červí díru, jež by jim umožnila odebrat vzorky z pradávnejší minulosti a příklady vyhynulého života přenesla k prozkoumání do jejich doby. Jenomže to

podělali. Oba konce červí díry se vůbec nenapojily. Celé se to smršlo a zdeformovalo z jakési obrovské Časové dálnice překle-
nující geologické epochy na jakýsi úsek, který nyní neměří ani
tolik času, kolik by bylo potřeba k překročení jádra atomu rych-
lostí světla. Jeden konec červí díry - DEKL - má poloměr asi
kilometr, ten druhý konec je tak o pětinu větší, prostorově sou-
středný s prvním, ale posazen o téměř nezměřitelně malý oka-
mžik do budoucnosti. Vnitřní klenbu, místo určení červí díry,
která se zdá být uvnitř, ale není, nazýváme Jádru.

Každý by rád věděl, proč tenhle přizpůsobený kus neúspěšného
časového inženýrství skončil zrovna v naší současnosti. Možná
jsme čirou náhodou byli právě v půli cesty mezi původními
cílovými stanicemi a ta věc se zhroutila symetricky. Stoprocentní
smůla. Problém je v tom, že to nepřestalo fungovat úplně. Zma-
terializuje se to vždycky někde na planetě, na několik minut
znehyní, zase se pusť a zmizí, a o zlomek sekundy později už
se objeví na dalším místě. Deset let analyzování dat nepřineslo
žádnou metodu, jak předvídat následné materializace, ale nějaký
zbytek navigačního systému přece v chodu být musí. Proč by se
jinak červí díra spouštěla na zemský povrch (a jasně dávala
přednost obydlím, suchozemským oblastem), místo aby na-
brala přímý kurs do meziplanetárního prostoru? Spíš. to vypadá,
jako by se nějaký věrný, dementní počítač neustále svědomitě
pokoušel ukotvit DEKL v oblasti, jež by se mohla zamlouvat
jeho vědeckým pánčům. Žádné prvopočátky života tu sice
nenašel, ale města dvacátého prvního století musí stačit, když
toho tu kolem zas tolik není. A pokaždé se mu permanentní
spojení vymkne z rukou, vypaří se do hyperprostoru a s bezmez-
nou horlivostí a nekonečnou tupostí to zkouší znovu.

Škoda že je o nás takový zájem. Uvnitř červí díry platí čas
a jedna prostorová dimenze, a ať už vinou projektu či fyzické
nutnosti, jakýkoli pohyb, který znamená cestu z budoucnosti do
minulosti, není povolen. V překladu do nynější geometrie červí
díry to znamená, že když se kolem vás DEKL zhmotní, pohyb
směrem od středu je nemožný. Máte neznámý čas - možná
osmnáct minut, možná víc, možná méně - a musíte si za všech
těchto kuriózních podmínek najít cestu do bezpečí Jádru. Stej-
ným zákonům navíc podléhá i světlo, šíří se pouze směrem do
nitra. Vše, co je středu blíže než vy, leží v neviditelné budoucnosti.
Vy běžte do tmy.

Slyšel jsem lidi, co se pošklebovali, že to nemusí být zrovna
procházka růžovým sadem. Tak velký sadista zase nejsem, abych
jim přál vyzkoušet si to na vlastní kůži.

Pohyb směrem ven není vlastně tak docela nemožný. Kdyby
totiž byl, všichni, kteří by uvnitř uvízli, by okamžitě zemřeli.
Srdce musí přečerpávat krev, plíce vzduch, nervové impulsy
musí putovat všemi směry. Každá živá buňka je závislá na
přísunu chemikálií a neumím si ani představit, co by se stalo na
molekulární úrovni, kdyby mohly elektrony proudit tam, ale
nazpět už ne.

Jedna možnost tu je. Jelikož totiž celých osm set metrů červí
díry pokrývá tak krátký časový interval, vzhledem k lidskému
tělu se jedná o interval ještě kratší - tak kratičký, aby zde stihlo
sehrát roli množství faktorů. Neurčitost umožňuje nepatrné, míst-
ně omezené výjimky z klasického zákona.

Čili místo toho, aby všichni okamžitě zemřeli, vzroste krevní
tlak, srdce začne bušit silněji, dýchání je najednou namáhavé
a mozek funguje nevyzpytatelně. Enzymy, hormony a ostatní
biologické molekuly jsou lehce deformovány, takže se neváží,
jak bychom předpokládali, a jistým způsobem zasahují do všech
biochemických procesů. Například kyslík se na hemoglobin ne-
váže tak snadno. Moč je odváděna z těla až k postupné dehydra-
taci, neboť nepravidelný tepelný pohyb je najednou až příliš
pravidelný.

Lidé, kteří na tom nejsou zdravotně zrovna nejlíp, mohou na
následek těchto jevů zemřít. Těm ostatním se jen, navrch k nevy-

hnutelnému šoku a panice, zvedá žaludek, cítí se slabí a neschopní
jasně myslet. Špatně se rozhodují. Dostávají se do míst, odkud už
není úniku.

Ať tak či onak, pokaždé, když se DEKL zhmotní, je několik
životů ztraceno. Běžci mohou zachránit deset nebo dvacet lidí,
což, připouštím, není zrovna vysoká míra úspěšnosti, ale dokud
nějaký génus ne vy zkoumá, jak se DEKLu zbavit nadobro, je to
pořád lepší než nic.

Projekční plátno už je vysoko nad námi, když dorazíme k "Již-
nímu dispečinku", což je několik dodávek nacpaných elektroni-
kou a zaparkovaných na něčem dvorku. Na plátně se objeví teď
už dobře známá část mapy, obraz je dokonale zaostřený a ani se
nehne, přestože je promítán ze čtvrté helikoptéry, která musí
stejně jako zbývající tři čelit mocnému, dovnitř vanoucímu větru.
Lidé, kteří jsou uvnitř, samozřejmě vidí ven. Tato mapa spolu
s ostatními, umístěnými na strategických místech, zachrání spou-
sty životů. Jakmile se dostanete dovnitř, jít přímo k Jádru by
teoreticky mělo být velmi snadné. Koneckonců snadnějšího
směru či cesty snad ani není. Potíž je v tom, že cesta vedoucí
přímo dovnitř vás pravděpodobně zavede k určitým překážkám,
a pokud se nedokážete vrátit, kudy jste přišli, jedna z těch nej-
prostších s vámi udělá krátký proces.

Na mapě jsou proto vyznačeny šipky představující optimální
cesty, jež vedou k Jádru za předpokladu, že zůstanete bezpečně
na ulicích. Další dvě helikoptéry vznášející se nad DEKLEM se
také poctivě snaží. Za pomoci laserových naváděcích systémů
pro řízení střely, které bez ustání krmí vystrašené počítače přes-
ELQU polohou a zaměřením, kreslí počítačem ovládané vysoko-
rychlostní kulometry fluorescenční reflexní barvou tytéž šipky do
neviditelných ulic pod sebou. Člověk sice před sebou šipky
nevidí, ale může se ohlížet a sledovat ty, které minul. Pomáhá to.

Kolem dodávek už postává malý dav koordinátorů a jeden nebo
dva Běžci. Tahle scéna vypadá pokaždé politováníhodně. Jako
nějaké bezvýznamné utkání amatérských atletů předčasně ukončené
kvůli dešti, až na ty helikoptéry. Vyskočím z auta a Angelo za mnou
zavolá: "Zlom vaz!" Zvednu ruku a bez ohlednutí mu zamávám.
Z tlampačů se stále dokola do DEKLů linou standardní instrukce
v několika jazycích. Koutkem oka zachytím příjezd televizního
štábu. Pohlédnu na hodinky. Devět minut. Neubráním se pomyšlení
na těch 71 procent, přestože DEKL je evidentně a stoprocentně
pořád zde. Někdo mi poklepe na rameno. Elaine. Usměje se a nká:
"Nashle v Jádru, Johnne," a plnou rychlostí vběhne do zdi z černo-
né tmy před sebou, ještě než jí stačím odpovědět.

Dolores rozdává naše úkoly na paměťových médiích. Vytvoři-
la většinu softwaru, který používají Běžci po celém světě, a na
živobytí si vydělává také psaním počítačových her. Dokonce
napsala jednu hru, která modeluje samotný DEKL, ale s tržbami
to moc slavně nedopadlo. Recenzenti se shodli, že je to nevkusné.
"Co máte dalšího? Nenapišete nám Leteckou katastrofu?" Možná
mají pocit, že by simulátory letu měly být programovány pro
ustavičné bezvětrí. Telekázatelé zatím prodávají modlitby, jež
mají DEKL zapudit.

"Co pro mě máš?"

"Tři nemluvnata."

"To je všechno?"

"Kdo pozdě chodí, sám sobě škodí."

Připojím k batohu cartridge. Na displeji se objeví výsek
z mapy s třemi jasně červenými tečkami. Zavážu batoh a připev-
ním si displej na jeho pohyblivé rameno, takže na něj mohu
případně mrknout, bude-li třeba. Uvnitř červí díry lze elektroniku
přinutit fungovat bez problémů, ale vše musí být speciálně uzpů-
sobeno.

Ještě to není celých deset minut, ještě chvilku. Ze stolu vedle
jedné dodávky si vezmu sklenku vody. Je tu i roztok různých
uhlovodanů, pravděpodobně vyvážený tak, aby co nejlépe vyho-
voval potřebám našeho metabolismu, ale to jsem zkusil jednou

a stačilo. V tomto stavu nejsou moje střeva na něco takového zvědavá, vyvážené, nevyvážené. Je tu taky káva, ale stimulant je to poslední, co zrovna v této chvíli potřebuju. Upijím vodu, slyším své jméno a nedá mi to, abych si neposlechl bláboly televizního reportéra.

"...John Nately, středoškolský profesor a skromný hrdina na své již jedenácté výpravě do útrob DEKLu jako dobrovolný Běžec. Jestli dnes v noci přežije, vytvoří nový národní rekord - i když je samozřejmé, že s každým dalším vstupem se jeho šance ztenčují a nyní už..."

Ten vůl se tady vykecává - žádné šance neztenují, veterán toho zas tak extra moc neriskuje - ale nemám čas uvést to na pravou míru. Několik vteřin ledabyly mávám pažemi ve snaze se zahřát, jenže moc platné to není. Každý sval mého těla je napjatý a takový zůstane i příštích osm set metrů, děj se co děj. Pokouším se vyprázdnit mysl a soustředit se pouze na rozběh. Čím rychleji do DEKLu vběhnete, tím je to menší šok. A než se stačím, dnes v noci poprvé, sám sebe zeptat, co tady dopřic vlastně dělám, opouštím tento izotropický vesmír a otázka zůstane nevyřešená.

Temnota vás nespoklne. To je na tom asi to nejdivnější. Viděli jste přece, jak spolkl ostatní Běžce, tak proč tedy nespoklka i vás? Místo toho před každým vaším krokem couvá. Hranice není nijak pevně stanovená. Velká neostrost postupně mizí a viditelnost stoupá s každým krokem. Ve dne to vypadá naprosto neskutečně a lidé prý dostávali záchvaty šílenství, když viděli, jak jim před očima ustupuje prázdnota. V noci to vypadá jen nepravděpodobně, jako byste pořádali hon na neviditelnou mlhu.

Na začátku je to skoro až moc snadné. Vzpomínky na bolest a únavu se zdají absurdní. Díky častým zkouškám ve speciálním tlakovém oděvu mi náznak odporu při dýchání připadá téměř důvěrně známý. Kdysi brali Běžci na snížení tlaku léky, ale poctivý trénink dokáže ovlivnit pružnost cév natolik, že tělo zvládne stres bez pomoci. Z prazvláštního škubavého pocitu v nohách při každém vykočení bych se už asi dávno zcvoknul, kdybych (zhruba) neznal důvod. Při pohybu tahem (spíš než strkáním) vám v případě, že jdete dovnitř, něco klade odpor, neboť informace cestují směrem ven. Kdybych za sebou táhl desetimetrový provaz, nebyl bych schopný učinit jediný krok. Tahání za provaz by z místa, kde stojím, předávalo informaci o mém pohybu, dalšímu bodu za mnou. Takový pohyb není dovolen a jen díky obrovské spouště dalších faktorů mohu vůbec kráčet vpřed.

Silnice se mírně stáčí doprava, postupně ztrácí radiální směr, ale žádná příhodná zatáčka se ještě nevyskytla. Stojím uprostřed silnice rozkročený nad dvojitou bílou čarou, neboť se hranice mezi minulostí a budoucností přesunula vlevo. Vždycky to vypadá, jako by se povrch silnice svažoval do temnoty, ale je to jen další efekt Červí díry. Jednostrannost tepelného pohybu molekul - příčina větru, který vše strhává dovnitř, a pomalé dehydratace organismu - vytváří sílu nebo pseudosílu, která se projevuje i na pevných objektech a naklání pomyslnou vertikálu.

"-mi! Prosím!!!"

Mužský hlas, zoufalý, zmatený - a zcela rozhořčený, jako kdyby nemohl pochopit, že už jsem ho dávno musel slyšet a že snad ze zlomyslnosti či lhostejnosti předstírám hluchotu. Otáčím se, aniž bych zpomalil, naučil jsem se to dělat takovým způsobem, abych pocítil jen nepatrnou závať. Za mnou vypadá všechno skoro normálně, až na to, že pouliční světla nesvítlí a většina záře pochází z reflektorů helikoptér a obrovské mapy svítící na obloze. Výkřik se ozval z autobusové zastávky pět metrů za mnou. Což je totéž, jako kdybych byl na Marsu. Sklo je pokryto drátěnými oky, za nimiž lze spatřit nezřetelnou siluetu postavy.

"Pomozte mi!"

Naštěstí pro mě jsem pro toho muže zmizel v temnotě. Alespoň nemusím přemýšlet, jaké gesto udělat, jak se zatvářit.

Obrátím se a pádím pryč. Nejsem zvyklý na cizí smrt, ale na vlastní bezmocnost zvyklý jsem.

Za těch deset let, co tu DEKL řádí, byly vypracovány mezinárodní směrnice pro barevné značení takových veřejných míst, která by mohla skrývat potenciální nebezpečí. Pomáhá to jako všechny ostatní prostředky. Trochu. Jsou i takové směrnice, které mají v plánu označit všechna zákoutí, v nichž mohou lidé uvíznout, a tak nakonec vyloučit všechna rizika. Jenže to bude stát miliardy a trvat desetiletí a vůbec se to nedotkne skutečného problému, jakým jsou interiéry. Viděl jsem názorné ukázky bezrizikových domů a kanceláří, kde byly dveře nebo vchody se závěsy v každém rohu každého pokoje, ale do módy to nepřišlo. Můj vlastní dům má k takovému ideálu daleko. Když jsem zjistil, kolik by všechny ty úpravy stály, zvolil jsem řešení nejlevnější. Pořádné kladivo u každé stěny.

Zabořím vlevo právě ve chvíli, kdy se za mnou na cestu snese roj zářivých šipek.

Jsem téměř u prvního cíle. Zmáčknu tlačítko na batohu a mrknu stranou na displej, na kterém teď svítí plánec domu. Sotva je jasná poloha DEKLu, Doloresin software začne šťárat v databázích a sestavovat seznam míst, kde bychom ještě mohli být co platní. Informace nejsou nikdy úplné a občas taky naprosto chybné. Údaje nashromážděné při sčítání lidu jsou často zastaralé, stavební plány nepřesné, špatně zařazené nebo prostě chybí, ale to není nic ve srovnání s tím, když má člověk vlézt do domu vybraného nazdařbůh.

Přejdu skoro do chůze už dva domy napřed, abych měl čas zvyknout si na průvodní jevy. Běh směrem dovnitř snižuje - ve vztahu k červí díře - vnější složky cyklicky se pohybujících částí těla. Zpomalit nebývá vždycky to pravé. Často se mi zdá, že běžím kaňonem úzkým přesně na šířku svých ramen a že jeho stěny zůstanou od sebe jen tak dlouho, dokud poběžím dost rychle. Takhle si mé tělo představuje zpomalení.

Ulice se zde stáčí asi o třicet stupňů. Přejdu po trávníku sousedního domu a překročím cihlovou zídku ve výši kolen. Tento úhel pohledu skrývá několik překvapení. Většina toho, co je skryto, se dá odhadnout, jako by to člověk viděl svým vnitřním zrakem. Vlevo se ze tmy vynoří roh domu, který hledám. Zorientuju se podle něj a zaměřím k postrannímu oknu. Kdybych vešel předním vchodem, zjednal bych si přístup téměř k půlce domu včetně ložnice, kterou Doloresin nespolehlivý Tipovač pokojů nominoval s největší pravděpodobností na pokoj s dítětem. Lidé mají možnost dát si přímo u nás funkci svých pokojů zaregistrovat, ale obtěžovalo se jich jen pár.

Železnou tyčí rozbiju okno, otevíru jej a vlezu dovnitř. Malou elektrickou lampičku nechám na parapetu, tahat ji s sebou by bylo zbytečné, a vydám se do nitra pokoje. Jde na mě závrať a je mi špatně od žaludku, ale snažím se soustředit. Jeden krok navíc a záchrana je desetkrát obtížnější. Dva kroky navíc a je to v pytlí.

Že jsem trefil správný pokoj je jasné, když se objeví prádelník zaplněný gumovými hračkami, zásypem, dětským šamponem a dalším podobným inventářem rozsypaným po podlaze. Pak se po mé levici objeví podivně znetvořený roh kolébky. Zpočátku asi stála rovnoběžně se stěnou, ale vlivem dostředné sfly se nerovnoměrně posunula. Přitočím se k ní, pomalu se krok za krokem sunu vpřed, až spatřím pod pokrývkou kostku. Nesnáším tuhle chvíli, ale čím déle budu čekat, tím hůř. Sáhnu stranou a vytáhnu s příkrývkou i dítě. Kolébku odkopnu z cesty a pomalu skláním ruce, dokud dítě nevklozne do klopanky na mé hrudi. Nést dítě dokáže dospělý jen na krátkou vzdálenost. Obvykle je to smrtelné.

Mimino se ani nepohnulo. Je v bezvědomí, ale dýchá. Projede mnou zachvění, jakási krátká citová katarze, a vydám se na zpáteční cestu. Mrknutím na displej si překontroluju cestu ven a konečně si dovolím podívat se na čas. Třináct minut. Šedesát jedna procent. Navíc je odsud Jádro bez zastavení jen dvě nebo tři minuty dolů z kopce. Jeden úspěšně splněný úkol znamená

hodit zbytek za hlavu. Jiná možnost není. Dítě s sebou do budov a zase ven člověk táhnout nemůže, ani ho nejde někam položit a později se pro něj vrátit.

Sotva vyjdu z domovních dveří, zalije mě závrtná vlna úlevy. Buď je to úleva, anebo příliv čerstvé krve do mozku. Na trávníku začnu zrychlovat, ale koutkem oka zachytím postavu ženy, která něco křičí.

"Počkejte! Zastavte!"

Zpomalím. Žena mě doběhne a srovná se mnou krok. Položím jí ruku na rameno, lehce ji "postrčím před sebe a říkám: "Utíkejte, jak nejrychleji můžete. Když mi chcete něco říct, zařaďte se za mě. Já to udělám stejně. Jasný?"

Předběhnu ji. Žena říká: "To dítě je moje dcera! Je v pořádku? Prosím vás, řekněte mi... Je živá?"

"Nic jí nechybí. Uklidněte se. Teď ji musíme dostat do Jádra. Jasný?"

"Chci ji nést. Chci ji vzít sama."

"Počkejte, než budeme v bezpečí."

"Chci ji tam donést sama."

Do háje! Po straně na ni pohlédnu. Tvář má mokrou potem a slzami. Jednu ruku samou modřinu a šrám, obvyklý příznak toho, když se člověk pokouší dosáhnout na něco nedosažitelného.

"Myslím si, že by bylo opravdu moudřejší počkat."

"Jakým právem? To je moje dcera! Koukejte mi ji dát!" Žena je zlostí bez sebe, ale na to, co prožila, je až pozoruhodně při smyslech. Ani si neumím představit, co to muselo být, zoufale čekat u domu, zatímco ostatní prchali, a doufat, že se stane nějaký zázrak. Ačkoli to bylo jednání zoufalé a pošetilé, její odvalu jsem musel obdivovat.

Já jsem na tom dobře. Moje bývalá žena, náš syn a dcera žijí ode mne přes půl města daleko. Z přátel nikdo poblíž nebydlí. Držím si tedy zdroje svých citů pěkně od těla. A všichni ti, co je nedokážu zachránit, mi můžou vlízt na záda.

Takže co udělám? Uteču jí a nechám ji, ať za mnou s křikem běží? Možná by to bylo nejlepší. Kdybych jí ale to dítě dal, mohl bych prohledat ještě jeden dům.

"Víte, jak s ní tady zacházet? Za žádných okolností nesmíte udělat jediný krok směrem od tmy. Nikdy."

"To vím. Přčetla jsem o tom všechny články. Víím, kdo jste i co tu děláte."

"Tak dobrá." Musím být úplný cvok. Přejdeme do chůze a vložím jí dítě do rukou tak, abych jí je podal, když kráčí vedle mě. Na poslední chvíli mi dojde, že jsme už u odbočky ke druhému domu. Sotva žena zmizí v temnotě, stačím jen zavolat: "Utíkejte! Neztraťte šipky a utíkejte!"

Kontroluju čas. Se vším tím zdržováním už uteklo patnáct minut. Jsem však stále naživu, čili pravděpodobnost, že červí díra do dalších osmnácti minut nezmizí, je jako obvykle padesát ku padesáti. Nepochybně bych mohl každou vteřinou zemřít, ale zrovna takovou šanci jsem měl, sotva jsem vkročil dovnitř. Jsem stejný blázen jako předtím. Je to tak.

Druhý dům je prázdný a není těžké uhodnout proč. Tip počítače na dětský pokoj zrovna nevyšel a ložnice rodičů je od něj směrem ven. Okna jsou dokořán a jasně značí únikovou cestu.

Sotva nechám dům za zády, přepadne mě podivný pocit. Vítr proudící dovnitř zřejmě poněkud zesílil, silnice míří přímo do tmy a já cítím nevysvětlitelný klid. Běžím, jak nejrychleji umím a stín skryté paniky, nečekané smrti, se vytratí. Mé plíce a svaly sice stále překonávají obtíže, ale připadám si k nim nějak lhostejný. Vědomí bolesti a úsilí přetrvává, jenže jaksi odděleně.

Já vlastně přesně vím, proč tu jsem. Tam venku si to nikdy tak úplně nepřipustím. Vypadá to hrozně podivínsky a bizarně. Evidentně rád zachraňuju životy a to je nejspíš jen část pravdy. Nepochybně mi také dělá dobře být hrdinou. Skutečný důvod je však příliš podivný, než aby jej bylo možno klasifikovat ať jako nesobecký či naopak ješitný.

Červí díra zviditelňuje základní existenční pravdy. Do budoucnosti člověk nevidí. Minulost už nezmění. Celý náš život běžíme kamsi do tmy. A proto jsem tady.

Necítím, že by se mým tělem rozlévala jakási necitlivost, spíš si připadám jako loutka, která dělá pořád dokola jedno a totéž. Vzpamatuju se právě včas, abych zkontroloval mapu. Musím se rychle obrátit vpravo, čímž rázně skoncuju se vši náměšičností.. Hlava"mi - třeští, jak se tak rozhlížím po tom rozděleném světě, takže radši koukám na nohy a snažím se vzpomenout si, zdali by se mi hlava pročistila nahromaděním krve do levé hemisféry či ne.

Poloha třetího domu není právě příznivá. Ložnice rodičů je sice od dětského pokoje lehce směrem ven, ale dveře umožňují přístup pouze k polovině pokoje. Dovnitř vlezou oknem, které rodiče použít nemohli.

Dítě je mrtvé. Krev vidím ze všeho nejdřív. Najednou se cítím velmi unavený. Je vidět část dveřního otvoru a je mi jasné, co se tu muselo stát. Matka nebo otec se chtěli protáhnout dovnitř a zjistili, že otvor stačí tak akorát na to, aby dosáhli na dítě, mohli ho chytit za ruku, ale nic víc. Táhnout něco směrem dovnitř je nepřípustné, jenže to se lidem nezdá. Nečekají to, a když je to zaskočí, zápasí s tím. Když chcete někoho, koho milujete, vyrvat ze spárů nebezpečí, táhnete vši silou.

Pro mě jsou dveře snadným východem, ale ne tak pro toho, kdo se jimi protáhl dovnitř - zvláště byl-li to člověk plný žalu. Stojím přede dveřmi a pátravě se dívám do tmy ve vnitřním rohu pokoje. "Skrčte se, co nejvíc můžete," vykřiknu a předvedu jak. Z batohu vytáhnu piřazník a zamírím do výšky. Zpětný ráz by mnou za normálních okolností pěkně zacloumal, ale zde je to pouhé žřfuchnutí.

'Zahodím možnost použít dveře a vykročím- vpřed. Že jsem právě vypálil do zdi metrovou díru, není zrovna moc patrné. Všechny prach a sutiny jsou na druhé straně. Konečně se dostanu k muži, který klečí v rohu, hlavu zakrytou rukama. Na kratičký okamžik mám dojem, že je živý, že se skrčil, aby se ochránil před výbuchem. Žádný puls, žádná respirace. Zřejmě tučet zlomených žeber. Nemám chuť to zjišťovat. Někteří lidé vydrží celou hodinu mezi cihlovými stěnami a třetí, neviditelnou zdi, která je nemilosrdně tlačí do kouta pokaždé, co ukročí stranou, pokaždé, když ustoupí. Někteří však udělají vůbec to nejhorší. Vmáčknou se do nejzazšího kouta svého vězení, poslušni nějakého nepochopitelného instinktu.

Je možné, že ten muž nebyl vůbec zmatený. Třeba si jen pral, aby už to skončilo.

Protáhnou se dírou ve zdi. Vrávoravým krokem přejdu kuchyni. Sakra, celý ten idiotský plán je na pytel, na pytel, na pytel. Dveře, které čekám, neexistují. Rozbiju kuchyňské okno a ještě se cestou ven říznu do ruky.

Odmítám pohlédnout na mapu. Nechci znát čas. Jsem sám, kromě mě už záchranu nikdo jiný nepotřebuje, všechno tady nosí smůlu. Civím na zem, na poletující kouzelné zlaté šipky a ani se je nesnažím počítat.

Jeden pohled na odhozený tlející hamburger na ulici a zvracím. Zdravý rozum mi říká otoč se, udělej krok zpět, ale takový cvok zase nejsem. V ústech a v nose mám kyselo, až mi vhrkly do očí slzy. Když si je otírám, stane se něco neskutečného.

Nahoře, vysoko v té temnotě nade mnou se objeví zářící oslnivě modré světlo. Zakryji si tvář rukama a dívám se štěrbínami mezi prsty. Čím víc si na tu záři zvykám, tím víc začínám rozeznávat detaily.

Shluk dlouhých, tenkých, světélkujících válců visí na obloze jako nějaké varhanní píšťaly, které někdo převrátil vzhůru nohama, celé skleněné, koupající se v zářící plazmě. Světlo, jež vydávají, nijak neozářuje domy a ulice pod sebou. Určitě mám halucinace. Už dřív jsem vídal v temnotě tvary, ačkoli nic tak nápadného, nic tak trvalého. Běžím jako šílený ve snaze pročistit si hlavu. Přízrak však nemizí, ani se nevytrácí. Pouze se přibližuje.

Stojím jako přikovaný a nazadřetelně se chvěji. Hledím do neskutečného světla. Ale co když to v mé hlavě není? To je jediné

možné vysvětlení. Obnažila se zřejmě jakási část skrytého mechanismu červí díry. Šílený navigátor mi tady ukazuje svou bezcennou duši.

Jeden hlas mi v hlavě křičí 'Ne!' a druhý mě chladně ujišťuje, že nemám jinou možnost a že tuhle šanci už podruhé mít nebudu. Vytáhnou průrazník, zamířím a vypálím. Jako by snad jakási mrňavá zbranička v rukou améby mohla civilizaci, před jejíž "technikou" se krčíme bázní, o ten třípytivý výtvar připravit.

Konstrukce se otřese a v tichu vybuchne. Světlo se smrští v oslepující bod velikosti špendlíkové hlavičky a vpálí se mi do vědomí. Až když odvrátím hlavu, jsem si jist, že skutečné světlo je opravdu pryč.

Znovu se dám do běhu. Ochromen hrůzou, naplněn hrдостí. Nemám ani páru o tom, co jsem udělal, ale s červí dírou se, alespoň prozatím, nic nestalo. Vjem světla, který mi přetrvává ve vědomí, pluje temnotou a nedá se ničím smazat. Mohou halucinace zanechávat trvalé vjemy? Opravdu se navigátor sám vystavil na odív, opravdu mi dovolil, abych jej zničil?

Šlápnu na něco, zavrávorám, ale neupadnu. Obrátím se a spatřím, jak se po cestě plazí nějaký muž. V ten moment stojím na místě, ještě celý zpitomělý z toho setkání s nadpřirozenem. Muž má amputovány obě nohy až ke stehnům. Posunuje se vpřed pouze svými pažemi. To je samo o sobě obtížné za normálních podmínek, natož tady.

Pro pohyb v červí díře máme speciální kolečkové vozíky (kolečka větší než je určitá velikost se při zastavení tlakem kroutí a ohýbají), a kdybychom věděli, že budeme jeden potřebovat, vzali bychom ho sem. Aby je však každý Běžec s sebou tahal jen tak nazdařbůh, na to jsou moc těžké.

Muž zvedne hlavu a volá: "Koukej mazat, kurva!", aniž by na vteřinku zapochyboval, že nekřičí do prázdného prostoru. Hledím na něj a dumám, proč ho nevezmu za slovo. Je obrovský. Má mohutnou figuru a vypracované svaly, navrch je pěkně sádel-

natý. Těžko bych ho uzvedl, a i kdyby, tak bych se s ním ploužil ještě pomaleji, než když se plazí.

Něco mě napadne. Pohled stranou mi odkryje dům, jehož vchodové dveře nejsou sice vidět, ale určitě se nacházejí tak metr až dva směrem dovnitř od místa, kde stojím. Kladivem a dlátem rozbiju dveřní panty, vysadím dveře z rámu a vrátím se na cestu. Muž už mě mezitím dohonil. Skloním se a poklepu mu na rameno.

"Nechcete si zasáňkovat?"

Udělám krok před něj a zachytím proud nadávek. Pohled na jeho zakrvácená předloktí není dvakrát příjemný. Hodím dveře před něj na silnici. Muž leze dál. Čekám, než mne zase může slyšet.

"Ano nebo ne?"

"Jo," zabručí.

Není to sice nijak zvlášť šikovné, ale funguje to. Sedí na dveřích a opírá se o paže. Já běžím za ním a rukama tlačím do jeho ramen. Tlačit - to je jediný pohyb, proti kterému červí díra nic nenamítá a následkem dostředné síly to jde lehce, jako bychom jeli z kopce. Někdy jedou dveře tak rychle, zeje musím na vteřinku či dvě pustit, abych se nepřevážil.

Dívat se na mapu už nepotřebuju. Já ji znám, vím přesně, kde jsme. K Jádru už nezbyvá ani sto metrů. V duchu si přepískávám zaklínadlo: Nebezpečí nevzrůstá. Nebezpečí nevzrůstá. A podvědomě tuším, že celá ta teorie "pravděpodobnosti" je na nic. Červí díra čte mé myšlenky, čeká na první záblesk naděje, ať už chybí do konce padesát metrů nebo deset metrů nebo dva metry, počká si na něj.

Jedna část mého já potichu odpočítává vzdálenost, kterou jsme již urazili: devadesát tři, devadesát dva, devadesát jedna... Mumlám si náhodně vybraná čísla, a když dojdou, začnu zase od libovolného čísla: osmdesát jedna, osmdesát sedm, osmdesát šest, osmdesát pět, osmdesát devět...

Prudce se kolem nás rozvine nový svět, plný světla, zatuchlého vzduchu, hluku - a lidí, velké spousty lidí. Strkám před sebou dveře s mužem, až ke mně někdo přiběhne a jemně mě odvádí stranou. Elaine. Vede mě ke schodům k jednomu domu, zatímco již k mému zakrvácenému pasažérovi pádí Běžec s lékárníčkou. Kolem elektrických svítilen postávají nebo posedávají hloučky lidí a zaplňují veškeré volné prostranství kam až oko dohlédne. Upozorním na ně Elaine. "Koukni. Nejsou nádherní?"

"Johne? Jsi v pořádku? Odpočiň si. Už je konec."

"Zatracená práce." Pohlédnu na hodinky. "Dvacet jedna minut. Čtyřicet pět procent." Hystericky se směju. "Fakt jsem se bál pětáctýřiceti procent?"

Srdce mi buší dvakrát rychleji než je třeba. Chvilku se procházím, než mě začne opouštět závat'. Pak sebou žuchnu na schody vedle Elaine.

Po chvíli se ptám: "Zůstal tam ještě někdo?"

"Ne."

"Skvělé." Opět mám svých pět téměř pohromadě. "No... a co ty?"

Pokřčí rameny. "V pořádku. Šla jsem pro jednu hezoučku holčičku. Teď už je někde tady se svými rodiči. Bez problémů. Příznivá geometrie." Znovu pokřčí rameny. Taková je Elaine. Příznivá geometrie, nepříznivá geometrie, jaképak s tím fraky.

Podělím se s ní o své vlastní zážitky, přízrak vynechám. Měl bych si nejprve promluvit s lékaři, vyjasnit si, jaké halucinace jsou nebo nejsou možné, ještě než začnu šířit zvěsti o tom, že jsem naslepo střelil po zářících varhanních píšťálách z budoucnosti.

Jestli jsem však něčemu prospěl, stejně to brzy poznám. Pokud se DEKL opravdu začne vzdalovat od planety, nemělo by trvat dlouho.

Média se zřejmě rozhodla udělat ze mě bůhvíjakého experta. Nevím z jakého důvodu - pokud za to ovšem nemůže výraz "radiálně anizotropický", který jsem kdysi použil v jednom interview. Je sice pravda, že jsem provedl jeden z prvních vědeckých "průzkumů", ale to mohl udělat kterýkoli jiný Běžec a dneska už je to úplně normální. Faktem zůstává, že podle mezinárodní dohody mají do DEKLu zakázáno vstupovat a riskovat životy všichni, kteří by mohli přispět k vytvoření teorie DEKLu i sebe-nepatrnějším způsobem.

Pokud jsem tedy snad nějak výjimečný, pak je to nedostatkem vhodné kvalifikace. Většina ostatních dobrovolníků má za sebou kurzy první pomoci.

Přepnu hodinky na režim chronografu a srovnám ho s údajem, který právě svítí na terminálu, a to samé udělám i s časoměříčem na batohu. Dvacet šest minut a dvanáct sekund. Zhmotněný DEKL vypadá stále stejně. Netuším, na jakém stupni by se vlastně odloučení odehrálo, ale další materializace už by jistojistě nebyla na zemském povrchu. Buď hluboko v zemské kůře, nebo na půl cesty do vesmíru-

Zatřesu hlavou. Nemusím si to předčasně malovat, když nemám jistotu, že to bylo opravdu skutečné.

"Co?" ptá se Elaine.

"Ale nic."

Znovu sleduji čas. Dvacet devět minut. To je třicet tři procent. Netrpělivě pohlédnu na ulici před sebou. Do červí díry je, samozřejmě, vidět, ale hranice je zřetelně naznačena náhlým poklesem osvětlení, neboť venkovní světlo jako takové nemůže dovnitř nikdy proniknout. Až se ovšem DEKL vydá na další pout', nemůžeme se těšit na žádné jemné posuny světla. Dokud je červí díra na svém místě, ovlivňuje druhý termodynamický zákon (jednostranný tepelný pohyb vyvolá na počátku zřetelný pokles entropie). Až nás opustí, postoupí nám dokonalé odškodné. Radiálně totiž zhomogenizuje prostor, který pokrývala, a to doslova do mikronu. Na nějaké skále dvě stě metrů pod námi nebo atmosféře nad námi nesejde. Z obojího už je stejnorodá látka. Zato všechny domy, všechny zahrady, všechna stébla trávy, vše,

co je vidět pouhým okem, prostě zmizí. Nezůstane nic kromě radiálních pruhů jemného vířícího prachu a vysoce stlačený vzduch v Jádru může dát našemu světu konečně vale.

Třicet pět minut. Dvacet šest procent. Prohlížím si unavené tváře těch, co přežili. Pocit úlevy a vděčnosti za to, že jsou v bezpečí, nadobro opustil i lidi, kteří uvnitř svou rodinu a přátele nenechali. Přejí si - všichni si přejeme, aby už bylo po všem. Vše, co se týká běhu času, vše, co se týká nejisté materializace červí díry, najednou ztratilo význam. Ano, každou chvíli můžeme být zase svobodní. Dokud nejsme, se stejnou pravděpodobností tu řhůžeme trčet dalších osmnáct minut.

Čtyřicet minut. Dvacet jedna procent.

"Dneska nám z toho dozajista zalehne v uších," říkám. Nebo, což je mnohem horší, tlak v Jádru vzroste natolik, že z následného snížení tlaku vzduchu dostaneme všichni kesonovou nemoc. Ačkoli to by znamenalo přinejmenším další hodinu. Pokud však už na tom červí díra začala pracovat, hodili by nám sem z letadla drogu, která by zmírnila následky.

Padesát minut. Patnáct procent.

Všichni zmlkli. I děti přestaly plakat.

"Jaký je rekord?" ptám se Elaine.

Obrátí oči v sloup. "Padesát šest minut. Byls u toho. Před čtyřmi lety."

"A jo. Vzpomínám si."

"Jen klid. Musíš být trpělivý."

"Nepřipadáš si trochu hloupě? Kdybych to byl věděl uvnitř, dal bych si na čas."

Jedna hodina. Deset procent. Elaine usnula s hlavou na mém rameni. Také jde na mě spaní, ale jedna neodbytná myšlenka mi nedá pokoj.

Vždycky jsem předpokládal, že se červí díra pohybuje proto, že se jí nedaří trvale zakotvit - ale co když je to právě naopak? Co když se pohybuje jen proto, že její úsilí bylo nakonec vždy úspěšné? Co když ji navigátor odlepí od země jen proto, aby mohl co možná nejrychleji zase přistát - ale porouchané zařízení nedokáže být úspěšnější než padesát ku padesáti každých osmnáct minut?

Možná jsem tomu snažení udělal konec. Možná jsem nakonec přivedl DEKL do klidového stavu.

Konec konců ten nárůst tlaku může být sám o sobě osudný. Stane se to v jednom ze sta tisíců případů a už to tady jednou bylo, čili není důvod, proč by se to nemohlo opakovat. Nejvíce mě trápí, že se to nikdy nedozvím. I kdybych kolem sebe viděl umírat lidi, ta chvíle, kdy poznám, že to je ta konečná cena - už nikdy nepřijde.

Jilaine se ze spaní ptá: "Pořád?"

"Jo." Obejmu ji jednou rukou. Nezdá se, že by jí to vadilo.

"Fajn. Vzbud' mě, až bude po všem."

**přeložila Blanka Vykoukalová
ilustroval Ivo Spasov**

Henry Kuttner

Nadrobot

Původně ten robot měl otevírat plechovky. Alé-na otevírání plechovek si Gallagher už nevzpomínal. To pro něj bylo typické. Gallagher se s vědou nepáral. Byl, aspoň to o sobě tvrdil, nemetodický génius. Byl schopný vzít pár baterií, klubko drátu a háček a sestavit nový typ chladicího boxu. Přesně tak začala ta věc kolem časovače. A nejen ta. Gallagher si opilecky pobrukoval. Zíral do plechovek od piva.

Řešil problém. Kocovinu. Ležel na gauči ve své laboratoři. Dokonale zhroucená troska hubeného, vysokého muže. Tmavé nečesané vlasy mu padaly do očí. Po krátkém boji přelstil ovládání mechanického baru. Byl u cíle. Zdřevěnělý jazyk probudilo k životu velmi suché Martini.

Měl pocit, že se snaží na něco myslet. Zřejmě. Souviselo to nějak s tím robotem. Nebo nesouviselo?

"Jsi v pořádku, Joe?" zeptal se.

Robot stál před zrcadlem a zkoumal svoje vnitřnosti. Mel průhledný trup. Ozubená kolečka se v něm točila jako o závod.

"Když už mě rušíš," odpověděl Gallagherovi, "prosím, nebulákej. A vyžeň tu kočku."

"Kočku?"

"Chodí tady kolem."

"Ty slyšíš..." Gallagher zpozorněl.

"Jako by tloukla na buben," řekl robot. A dodal: "Už mě unavuješ tím hulákáním." Joe měl odpudivý pisklavý hlas, který Gallaghera nutil k úvahám o dlažební kostce, vržené do skleníku. Na průsvitnou výplň dveří dolehl stín. Ten stín Gallagherovi něco připomínal. Nebo někoho.

"Jsem Brock," ozvalo se za dveřmi. "Harrison Brock. Otevřete!"

"Je odemčeno." Gallagher se nenamáhal vstát. Sledoval apatickým, zasmušilým pohledem, jak do dveří vchází dobře oblečený muž středního věku, a přemýšlel, odkud ho zná. Brockovi bylo čtyřicet, maximálně padesát let, měl pěstěnou, hladce oholenou tvář a v očích nervózní, skoro nepřátelský výraz. Byla to povědomá tvář. Ale proč?

Brock se rozhlížel po velké, dlouhodobě neuklizené laboratoři. Zadíval se na robota, pak popošel o pár kroků dopředu, znovu se rozhlédl a zůstal stát s rukama v bok. Působil dojmem člověka, který by si sedl, kdyby věděl kam.

"Tak co?" řekl.

"To se mi nelíbí, to vaše *tak co*" zamumlal Gallagher. Pořád ležel na gauči a pil doušek po doušku velmi suché Martini. "Být vámi, nerozčiloval bych mě. Posadil bych se a seděl bych. Tam vzadu je dynamo. Trochu se na něj práší, ale."

"Máte to?" zavřel Brock. "Dal jsem vám týden. Tady v kapse vám nesu šek na deset tisíc. Stojíte o něj nebo nestojíte?"

"Ovšem..." Gallagher natáhl ruku do míst, kde tušil Brocka. "...že ho chci."

"A za co?"

"No... správná otázka," uznal Gallagher bezelstně.

Výraz v očích byl od té chvíle ještě nervóznější a nepřátelštější. "Proboha!" Brock začal přecházet z místa na místo. "Prý mi nepomůže nikdo, když mi nepomůžete vy. Říkali, že se chováte nemožně. Ale to je slabé slovo. Sakra. Jste vynálezce nebo idiot?"

Gallagher zavzdychal. "Počkejte chvíli. Já si vzpomenu. Mluvili jsme spolu. Před týdnem. Nebo nemluvili?"

"Mluvili..." Brockovi se do kulatého obličejce nahrula krev. "Já jsem mluvil! Vy jste tu ležel, tady na gauči. Nasával jste a recitoval verše. Zpíval jste *Frankie a Johnnie*, snad stokrát, než jste se uráčil věnovat mi pozornost."

"No... je fakt," přikývl Gallagher, "že jsem pil. Piju. Uvolňuje to podvědomí. A to je potřeba. Nejlepší nápady jsem vždycky dostal,

kd, yž jsem byl nametenej," řekl s úsměvem. "Když se napiju, mám ve všem jasno. Všechno je jasné jako zvon. Jako zvon. Vlastně..." Zarazil se. "Vlastně jsme o něčem mluvili. Nebo nemluvili?"

"Budete už zticha, vy dva?" zeptal se robot ze svého místa před zrcadlem.

Brock sebou trhl. Gallagher mávl rukou. "To nic. To je Joe. Jenom Joe. Ani nevím, proč jsem ho dával dohromady."

"Robota?"

"Je k ničemu. Asi jsem přebíral nebo co - a dopadlo to takhle. Pořád tam stojí a civí do zrcadla. A zpívá. Zpívá jako siréna. Chcete ho slyšet?"

Brock zaťal zuby. "Podívejte se, Galleghere, jsem v nepříjemné situaci. A vy jste slíbil, že mi pomůžete. Jestli ne, budu na mizině."

"No... já jsem na mizině už pár let," poznamenal vědec. "A nevádí mi to. Děláním svou práci. Kdybych studoval - myslím, kdybych se neblákal místo studování, strčil bych Einsteina do kapsy. No... možná. Aspoň to o mně říkají. Vypadá to, jako by někde místo mě studovalo nioje podvědomí nebo co. Je to zvláštní. Když se napiju, když jsem dost mimo, zvládnou..."

"Teď jste mimo," utrousil Brock vyčítavě.

"Ne. Vy to nechápete. Jak by vám bylo, kdybyste se probudil a koukal jste, že máte robota, a nevěděl jste proč?"

"Já..."

"Vám by se to nestalo, co?" zamručel Gallagher. "Vy se berete vážně, co, Brocku? Protože pijete víno. V tom to bude. Moment." Pustil se do polykání dalších doušků velmi suchého Martini.

Brock se od něj odvrátil. Chodil po místnosti v uličkách mezi tajemně vyhlížejícími, zaprášenými monstry. "Jestli vy jste vědec, tak ať Bůh pomáhá vědět."

"No... jsem. Vědec. Přirovnal bych se k Larrymu Adlerovi," řekl Gallagher. "To byl muzikant žil před sto lety nebo tak nějak. Jsem jako on. Kašlu na teorii. Na noty. Moje podvědomí tohle nepotřebuje."

"Víte vůbec, kdo já jsem?" přerušil ho Brock.

"No... po pravdě řečeno... měl bych to vědět?"

Brock dotčeně pokýval hlavou. "Představte si, že měl. Měl byste mě znát, když mě zná každý. Jsem Brock. Harrison Brock. Jsem majitel Vox-View Pictures."

"Ne," ozval se robot od zrcadla "To nepřichází v úvahu, Brocku."

"Cože?"

Gallagher zívá. "Promiňte, nepředstavil jsem vás. Pane Brocku, tohle je Joe. Joe, tohle je pan Brock z... z Vox-View..."

Joe se ohlédl. Mechanismus pod průhlednou lebkou pracoval pořád stejně rychlým, rovnoměrným tempem. "Těší mě, pane Brocku. Dovolte, abych vám blahopřál. Máte obrovské štěstí, že můžete slyšet můj hlas."

"To opravdu..." Podnikatel obrátil oči v sloup, "...mám štěstí."

"Mamost nad mamost a všechno je mamost," poznamenal Gallagher tiše. "S Joem nic nenaděláte. Nemá smysl mu něco vysvětlovat."

Robot Gallaghera ignoroval. "Zkrátka to nepřichází v úvahu," skřehotal pisklavým hlasem. "Peníze mě nezajímají. Já vím, svět by nám ležel u nohou, kdybych se objevil ve vašich programech, ale sláva pro mě nic neznamená. Nic. Pro mě je důležité vědomí vlastní bezchybnosti."

Brock se zahryzl do rtu. "Podívejte, Galleghere!" vybuchl. "Já tu nikomu nenabízím roli. Jasně? My dva jsme spolu uzavřeli dohodu. Sakra. Tohle je o nervy. Pche! Jste blázen."

"Vaše motivace je zřejmá. A nální," odpověděl místo Gallegghera Joe. "Předstíráte nezáměr. Chcete snížit cenu. Je to zbytečné. Mě si nekoupíte. Tonální kvality mého hlasu..."

"Blázen! Ztracený blázen!" syčel Brock v návalu bezmocného vzteku. Robot se důstojně otočil a zadíval se do zrcadla.

"Mluvíte příliš hlasitě," upozornil Brocka. "Je to disonantní a nepříjemné. Celý jste nepříjemný. Pohled na vás mě znechucuje." Mechanismus v útrokách robota tiše předl. Joe vysunul oči na tykadlech dál od hlavy. Se zjevným zalíbením si prohlížel svůj zevnějšek.

Galleggher se u mechanického baru dusil smíchy. "Neberte to osobně. Joe se pořád do někoho naváží. Do mě taky. To bylo před hodinou, tady v laboratoři. Uklouznul jsem po ohryzku. Od jablka. Pořadně jsem sebou praštil. A Joe mi povídá: 'Pochopitelně. Logika pravděpodobnosti. Příčina a důsledek. Tys nevěděl, že na ten ohryzek šlápneš? To je trapné. Já to věděl od samého začátku.' Vlastně musím uznat, že měl pravdu. Ubohá paměť, která nefunguje v obou směrech."

Brock si sedl na dynamo. V laboratoři byla dvě. Menší sloužilo jako sedátko. Na větším byl kostrbatý nápis MRCHA. To nesloužilo zřejmě k ničemu. "Já se nepřišel bavit o robotech," řekl majitel Vox-View Pictures. Do hlasu se mu vkrádala hořkost.

"Proč ne? Tohle není obyčejný robot. Pomalu z něj budu mít komplex méněcennosti," zívá Galleggher. "Dáte si něco k pití?"

"Ne. Jsem tu obchodně. Mám problém. Najal jsem vás, abyste ho vyřešil. A vy si klidně hrajete s nějakým robotem."

"Najal jste mě? To bych... myslím, že si vzpomínám."

"Dohoda," ožil Brock, "byla deset tisíc."

"Mám nápad. Co kdybych vám za ten šek dal Joea? Neproděláte. Zkuste s ním něco natočit."

"Nebudu točit, když nic nevymyslíte," odsekl Brock. "Už jsem vám jednou říkal, že..."

"To jsem byl opilý," přerušil ho Galleggher. "A teď mám okno. Musel byste mi všechno vysvětlit znova."

Brock naprázdno polkl. Vytáhl z kapsy pero a v regále za sebou nahmatal časopis. "Dobře," začal kreslit na obálku. "Mé prioritní akcie se pohybují kolem dvaceti osmi. To je hluboko pod nominální hodnotou. A kdyby..."

"Máte štěstí, že jste vzal ten časopis, a ne tu středověkou listinu tam vedle. To by vás přišlo na pěkný balík," utrousil Galleggher suše. "Znal jsem chlápka, co čmáral po ubrusech. A ten chlápek... hmmm... akcie. Omáčku vynechte a řekněte mi rovnou, s kým a jak chcete vyběhnout."

"Nepřichází v úvahu," trval na svém robot u zrcadla. "Nic nepodepíšu. Budu přijímat lidi tady. V laboratoři. Dovolím, ať mě obdivují, když nebudou mluvit hlasitě."

"Blázeň," zavrčel Brock. Snažil se nutit ke klidu. "Poslouchejte, Gallegghere, tohle jsme probírali před týdnem. Ale budiž."

"Jestli vám to pomůže, představujte si, že to vyprávíte Joeovi."

"To nebylo vtipné. Vy opravdu nic nevíte o Vox-View Pictures?"

"No... je to největší a nejlepší televizní společnost. Nemá konkurenci. Snad Synatony, ale..."

"Synaton nás vytlačuje z trhu."

Galleggher udiveně zamrkal. "Vás? Máte nejlepší programy. Barvy, trojrozměrnost Nejlepší techniku, herce, muzikanty, zpěváky."

"Nepřichází v úvahu," řekl robot. "Nic nepodepíšu."

"Zklopní, Joe. Jste špička ve svojí branži, Brocku. Vážně. To nechápu. Oni na vás někde něco vyhrabali?"

"Je za tím politika," poposedl si Brock na dynamo. "Černé sály, víte, o to jde. Každá nezákonná projekce nám snižuje zisk. A policie nad tím zavírá oči, protože Synaton pomohl při volbách dnešní administrativě. To můžu pořád prosit, aby se v nepovolených sálech udělala razie."

"V černých sálech..." Galleggher se ušklíbl. "To jsem slyšel, že tam lidi chodí."

"Retromóda, to víte. Návrat ke starému dobrému filmu z časů, kdy kino a divadlo ještě konkurovalo televizi, kdy lidi byli ochotní sedět

v davu a koukat se na jeviště nebo na plátno. Tenkrát byla trojka výsadou těch nejbohatších. Dokud jsme nepřišli s načítačem, střední vrstva si nic takového nemohla dovolit. Každému je jasné..."

"Hm," pokrčil rameny Gallagher. "O tohle já se nezajímám. Já jsem radši taďy. V laboratoři. Pokud tu mám co pít, samozřejmě. Moment. O čem jsme mluvili? O nějakém načítači, ne?"

"Ano. Jistě. My televize neprodáváme. Pronajímáme je. Poplatek závisí na míře konzumace. Vysíláme nepřetržitě. Komédie, tragédie, relaxační programy, seriály, hudbu. Všechno v barvě a ve třech rozměrech. Čím delší dobu se díváte, tím větší poplatek vám účtujeme. Což je fér, to jistě uznáte. Náš člověk vám jednou měsíčně přijde zkontrolovat načítač. Nic víc. Televizory a instalace jsou zdarma. Ostatní společnosti to dělají podobně, ale jsou menší než já a nemůžou mě ohrozit. Nevadí mi. Jediná společnost, která mě může ohrozit, je Synaton. Přesněji řečeno, tam u nich si to myslí," dodal Brock temným, nervózním hlasem.

"Takže?"

"Takže vsadili na společný prožitek. Na publikum. Ještě nedávno by to byla utopie. Neexistoval způsob, jak se u velkého trojrozměrného obrazu vypořádat s neostrostmi a přesahy. Ale teď je to jinak. Zvětšeniny jsou stejně kvalitní jako obraz v běžné domácí televizi tn Jcrát čtyři. A tak Synaton začal skupovat duchy."

"Moment. Co to znamená - kupovat duchy?"

"Abyste rozuměl, dřív byla v módě velkorysost. Znáte budovu Rádio City Music Hall? Znáte ji? To byla doba nástupu televize. I ta dvojrozměrná už pěkně zostřila konkurenci. Kdo neměl obrovské, perfektně vybavené kino, ten zkrachoval. Stavěly se co nejnápadnější mamutí komplexy. Obludy, o které za pár let nikdo nestál, protože v televizi běželo trojrozměrné vysílání a éra divadel a kin byla pryč. Nikdo tam nechodil. Nikdo nechtěl financovat ani jejich demolici. Rozumíte? Staly se z nich přízraky. Duchové. A Synaton je teď renovuje. A pouští tam svoje programy. Všude se to přetřásá. Společný prožitek. Mánie. Lidj jsou tím posedlí. Snobové. Stádo."

Gallagher přimhouřil oči. "Řekněte mi jednu věc - proč to neděláte i vy? Proč nekupujete ty... duchy?"

"Kvůli patentům," zavrčel Brock. "Před deseti lety jsme, Synaton a já, podepsali dohodu, že zásadní inovace budeme na trh uvádět paralelně. A oni se z toho vysmekli. Dohoda je prý padělek. Taková nehoráznost! Nemohlo by jim to u soudu projít, kdyby nebyli se soudcem jedna ruka. Víte, jak to myslím. Zkrátka, technici tam u nich vyvinuli novou metodu zvětšování trojrozměrných obrazů. A vedení Synatonu si to zatraceně dobře umělo spočítat. Mají patenty na všechno, na všechny variace, na "každou maličkost, detail. Dvacet sedm patentů. Naše technické oddělení pracuje ve dne v noci. Snažili jsme se vymyslet něco podobného, obejí jím tu jejich patentovou zeď, ale nešlo to. Jak říkám, zatraceně dobře si to spočítali. Jejich systém - dali mu jméno Magna - je kompatibilní se všemi typy trojrozměrné televize, ovšem používat se smí jen u přijímačů Synaton. Rozumíte?"

"Není to etické, ale je to legální," řekl Gallagher. "Být vámi, беру to jako fakt a zaměřím se na kvalitu. Vaše programy jsou lepší. Podle mě to chce trpělivost."

"Trpělivost?" Brock zavzdychal. "Teď? Přichází věk S.P. Ve všech novinách to čtete. Omílají to pořád dokola. Společný prožitek. To je úplně nová situace. Prosím vás. Kvalita. Koupíte za čtyři dolary jednu dobrou, nebo dvě horší skotské?"

"Koupím to, na co mám chuť."

"Možná byste měl pravdu, kdyby tu nebyly ty černé sály," řekl Brock rozmrzele. "Víte, proč tam lidi chodí? Protože tam jsou na přijímačích Vox-View systémy Magna. Vstupné je nízké. Nezaplatíte ani tolik, kolik byste zaplatil, kdybyste se na náš program díval doma. A to není všechno. Máte společný prožitek. A ještě máte radost, že děláte něco tak trochu nezákonného. Řekněte mi jediný důvod, proč byste tam nešel."

"Potíže s policií," ušklíbl se Gallagher.

"Prosím ^vás, jaké potíže? Kdo by se bál potíží? Myslíte, že lidi nepoznají, o co jde? Sakra. Politika Hnus. Pořád stejný hnus. Ode dávna. Tak to chodilo už za prohibice. Když dva dělají totéž, není to vždycky totéž. Rozumíte? Nemůžu počítat se soudem, ani s policií. Nemůžu snížit poplatek, protože jsem na hranici ztráty. A sledova-

nost Vox-View klesá. Je to začarovaný kruh. A kdo za ním stojí, co myslíte?"

"Synaton?"

"Ovšem. Ty černé sály buď podporuje, nebo přímo řídí. Až mě zruinují, bude Synaton mít monopol. Zaplaví trh svinstvem, sníží honoráře. Umělce bude držet pod krkem. Ještě si na mě vzpomenou. Já platil královsky."

"Královsky?" Gallagher se podíval Brockovi do očí. "Těch mizerných deset tisíc, to je podle vás..."

"To byla předběžná suma," poposedl si Brock. "Konečnou sumu určíte vy sám. V rozumných mezích," dodal.

"Tím chcete říct, že si určím v rozumných mezích rozumnou astronomickou sumu? Aha. Opravdu jsem vám něco slíbil?"

"No ovšem."

"Jestli je to pravda, něco mě muselo napadnout," řekl Gallagher zamyšleně. "Uvidíme, Nemluvil jsem náhodou o něčem konkrétním?"

"Mluvil jste o mramorových deskách a... o své Karkulce."

"To jsem zpíval," odvrátil se Gallagher na gauči od mechanického baru. "To je taková písnička. Zpívání mě uklidňuje. *Zpívání* a pití. Často se ptávám, co obchodník s vínem..."

"Cože?"

"...koupí tak drahé a prodá tak levně. To nic. Toho si nevšímejte. To bylo z Omara. A vaši technici?"

"Ti nejlepší. Královsky placení."

"Mě zajímá, jak jsou daleko s výzkumem."

"Abych byl upřímný..."

"Budu se na to muset podívat," zakroutil Gallagher hlavou. "Nesnáším výzkum. Informační příprava mě dohání k šílenství. Ale jen součet prvků dá dohromady celek. Chápete to? Já to nechápu. Mívám problémy se slovy. Něco řeknu a pak nevím, co jsem povídal. To je úplně detektivka," usmál se. "Bolí mě hlava. Moc mluvím a málo piju. Kde jsme to přestali?"

"Na cestě do blázince," zavrčel Brock. "Kdybyste nebyl moje poslední naděje..."

"Nepřichází v úvahu," ozval se pisklavý hlas od zrcadla. "Tu smlouvu klidně roztrhejte, Brocku. Sláva pro mě nic neznamená. Nic."

"Zklapni!" okřikl Joea Gallagher. "Nebo ti zařvu do ucha."

"Jen to zkus, hlupáku!" vypískl Joe. "Jen mě rozbij! Rozbij mě! Primáte. Dělej, co umíš. Zabij mě. Nezáleží mi na životě. Nemám pud sebezáchovy jako ty. Pojd'. Pojd' mě zabít! Rychle."

"Tak to vidíte," řekl Gallagher Brockovi. "Železná logika. S ním nic nepohne. Můžete mu nadávat, můžete mu vyhrožovat. I kdybyste ho rozbil na kusy, jemu je to fuk."

"Mně taky," procedil Brock mezi zuby. "Já chci vědět..."

"Jo. Podívám se na to. Smím do vašich studií?"

"Napišu vám propustku." Brock něco rychle načmáral na zadní stranu vizitky. "Dáte se do práce teď hned?"

"Samozřejmě." Lhaní patřilo k věcem, které Gallagher zvládal bez potíží. "Jenom klid. Běžte klidně spát. Nebo na procházku. Všechno je pod kontrolou. Řešení najdu brzy, nebo..."

"Nebo co?"

"...nebo ho nenajdu brzy." Vědec stiskl pár knoflíků na ovládacím panelu vedle gauče. "Už mě omrzelo Martini. Že já nesmontoval barmana, když jsem se už montoval s robotem. Sakra. To mačkání knoflíků mě deprimuje. Hmm. K věci. Já vím. Nebojte se. Věřte mi. Všechno je pod kontrolou."

Televizní magnát váhavě vstal z dynama. "Tak tedy...spoléhám na vás. Máte mou plnou podporu. Cokoli budete potřebovat..."

"Blondýnku," zasníl se Gallagher. "Víte, tu od vás. Ona je skvělá. Prostě nádherná. Sil věř O'Keefová, myslím. Tu bych potřeboval. Jinak nic."

"Je hloupé, že jste sem šel zbytečně, Brocku," skřehotal robot. "Bohužel, smlouva mezi mnou a vámi nepřichází v úvahu. I tak jste šťastný člověk. Směl jste vidět mou bezchybnost a slyšet můj hlas. Mimochodem, buďte tak laskav a neposílejte za mnou příliš mnoho lidí. Primáti jsou hluchí. Rušili by mě."

"Kdo nemluvil s Joem, neví, co je demagogie," řekl Gallagher. Usmál se. "Dobře. Jsme dohodnutí. A nezapomeňte - ta blondýnka."

Brock pohnul rty. Otevřel ústa, jako by chtěl něco namítnout, ale pak zřejmě usoudil, že by to bylo marné.

"Sbohem, znechucující tloušťku," rozloučil se s ním Joe.

Když televizní magnát práskl dveřmi, Gallagher unaveně zavzdychal. "Proč to děláš?" zeptal se robota. "Ten chlápek je z tebe na mrtvici."

"Snad si nemyslel, že je krásný a štíhlý?"

"Krása je relativní."

"Tím se utěšuje každá hříčka přírody. Včetně tebe, hlupáku."

"A co jseš ty? Hromada šrotu. Kolečka, píсты, čepy, šrouby. Materiál z třetí ruky."

"Jsem dokonalý," řekl Joe, aniž by odtrhl oči od zrcadla.

"Namouduši bych rád věděl, proč jsem tě dával do toho průhledného krytu."

"Aby všichni mohli obdivovat můj systém. Já to nepotřebuji. Mám, pochopitelně, rentgenové vidění."

"A ozubená kolečka v hlavě. Proč jsem ti dával mozek do břicha? Kvůli bezpečnosti?"

Joe neodpověděl. Z jeho útroh se ozývalo pronikavé bzučení. Gallagher ho snášel jen chvíli - dokud nevypil sklenici ginu.

"Přestaň!" zarval. "Pískáš jako stará lokomotiva na zrzavých kolejích."

"Mluví z tebe závist," odsekl Joe. Bzukot zmizel někde za hranicí ultrazvukového pásma. Půl minuty bylo ticho. Pak v celé čtvrti začali výt psi.

Gallagher s námahou odlepil své vytáhlé končetiny od povrchu gauče. Vstal. Musel pryč. Na vzduch. V laboratoři ho všechno rozčilovalo. Nepořádek, prach, ovládací panel, gauč, robot. Ten zvlášť. Joe se hlasitě rozesmál. Pronikavým, kdákavým smíchem. Gallagher si povzdechl.

"Co to má znamenat?"

"Přemýšlej," skřehotal Joe.

O čem? O rentgenové senzorce. O programech na principu teorie pravděpodobnosti, logiky ve vztazích příčin a důsledků? Tyhle parametry v téhle sestavě nedávaly smysl. Gallagher tiše zaklel, sáhl na věšák pro beztvary černý klobouk a zamířil ke dveřím. Sotva je otevřel, dostal od malého, zavalitého muže ránu do žaludku.

"Huuch! To jsou ty vaše žertíky, co? Ale opakujete se, pane Kennicott. Je mi líto, nenabídnu vám nic k pití."

Snědá tvář pana Kennicotta se zkrivila do zlověstné grimasy. "Kašlu na tvoje smradlavý pití. Chci prachy. Svoje prachy. No?"

Gallagher chápavě potřásl hlavou. "Máte štěstí. Zrovna jdu vybrat šek."

"Máš my diamanty. Chtěl jsi je. Tak zaplať. Šek už jsi mi dával. Vrátili mi ho. Nebyl krytej. No?"

"To se mohlo stát," uznal Gallagher. "Mívám potíže s platební bilancí."

Kennicott vztekle poskočil na prahu. "Tak vrať diamanty! No?"

"Použil jsem je. Při experimentu, chápete. Už si nevzpomínám přesně při jakým. Trochu jsem pil, když jsem je od vás kupoval. A..."

"Trochu? Byl jsi jak dog. No a co? Nebudu už čekat. Bud' mi zaplatíš, nebo se ti projdu po ksichte."

"Zmiz, umouněnce," ozval se Joe vzadu v místnosti. "Jsi nesnesitelný."

Gallagher rychle vyvedl Kennicotta ven a zamkl za sebou dveře. "Papoušek," usmál se omluvně na zavalitého snědého mužíčka. "Brzy mu zakrouťm krkem. A ty prachy, o ty nepřijdete. Mám teď zakázku. Velkou. Až mi zaplatí, vyrovnám dluhy."

"Pche," vyprskla snědá tvář. "Ty? A kde? U nějaký většf firmy? No? Tak si jim řekni o zálohu."

"Dají mi ji. Dostanu zálohu na šest měsíců dopředu. Za pár dní máte prachy v kapse. Oukej?"

"Ne."

"Ne?"

"Už mě nebavíš. Počkám den. Dva. Maximálně. Pak volám policii. Půjdeš za katr a bašta."

"Dva dny mi stačí," řekl Gallagher s úlevou. "To bude v pořádku. Hele, nevíte o nějakém černém sále někde tady?"

"Ty se radši starej o práci."

"To je práce. Dělán výzkum. Jak ho najdu, ten sál?"

"Snadno. Běž do města. Všude je plno chlápku, co prodávají lístky."

"Fajn," řekl Gallagher. Při první příležitosti se rozloučil. Byla to hloupost, kupovat diamanty od Kennicotta. Podvědomí. Řídilo se svou vlastní logikou, která vědomí unikala. Výsledky byly někdy překvapivě dobré a někdy překvapivě. Nestěžoval si. Chápal to jako daň z toho, že nehraje podle not, že se s vědou nepará jako ostatní.

Vzpomněl si na diamantový prášek pod křivulí v laboratoři. Ten prášek tam zbyl po nějakém experimentu, který provádělo podvědomí. To, že diamanty kupoval od Kennicotta, si Gallagher vybavoval jen matně. Zvláštní. Že by podvědomí ty diamanty potřebovalo do Joea? Ložiska? Možná. Už na tom nezáleželo. I kdyby robota rozebral, diamanty by určitě byly přebroušené. Ale proč se podvědomí, sakra, nespokojilo s obyčejnými průmyslovými kameny? Nezdály se mu dost dobré? Podvědomí se asi příliš nezatažuje komerčními aspekty vědy. Ekonomické detaily ho nezajímají.

Gallagher si ve městě připadal jako Diogenes hledající pravdu. Stmívalo se. Nad ulicemi zářil světlovodný systém. K manhattanským věžím se v různých výškách slétávaly taxíky. Čekaly na své pasažéry. Bezbřehá, totálně promyšlená nuda.

Gallagher se díval do průchoď. Zatím narazil jen na prodavače pohlednic. Žádné lístky. Musel přerušit hledání a zajít do baru. Obnovit hladinu. Byl to mobilní bar, ta nejdopudivější kombinace tahače z Coney Islandu s permikovou chaloupkou. Gallagher chvíli váhal, než překročil práh. Rozhlédl se, přivola první volné křeslo, které procházelo kolem, a co možná nejpohodlněji se v něm usadil. Nechal si namíchat trojitý drink. Rychle ho vypil. Potom zavolal barmana. Zeptal se ho na černé sály.

"Ale samozřejmě." Barman vytáhl z kapsy svazek lístků. "Kolik?"

"Jeden. Kam?"

"Druhá osmadvacátá. Tudy. Ptejte se na Tonyho."

"Díky." Gallagher zaplatil. V dobrém rozmaru dal barmanovi dokonce i spropitné. Pak se vyhoupl z křesla a odkolébál se ven. Mobilní bary nesnášel. Zastával názor, že pití je záležitost, která by se měla odehrávat ve stavu nehybnosti, když už ke stavu nehybnosti tak jako tak směřuje.

Dveře sálu byly na konci schodiště. Pevné, vyztužené ocelovou mříží a plechem. Když Gallagher zaklepal, rozsvítlo se světlo. Automaticky. Vrátného nebylo nikde vidět.

"Je tam Tony?" řekl Gallagher.

Dveře se otevřely. Za nimi se objevila unuděná tvář muže v pneumatické kombinéze, která snad měla vychrtlé postavě dodávat agresivní atletické vzezření. Ale nedodávala. "Máš lístek, brácho? Ukaž. Fajn. Pořád rovně. Program už jede. Bar je tam vlevo."

Gallagher se protáhl zvukotěsným závěsem a vešel do prostoru, kde kdysi býval foyer nějakého starého divadla. Museli ho stavět kolem roku 1980, ještě v době, kdy byly velkou módou plasty. Gallagher po čichu našel bar, vypil předražný levný drink a posadil se do hlediště. Sál praskal ve švech. Obří projektor - samozřejmě Magna - ze sebe chrlil příběh lidí v kosmické lodi. Možná dobrodružný film, možná dokument, to Gallaghera nezajímalo.

Černý sál nabízel kromě programu jen kouzlo zakázaného ovoce. Jinak nic. Obsluha v baru byla mizerná, v hledišti chyběly uvaděčky, vzduch byl vydýchaný, sedadlo špinavé. Ale jít sem, to znamenalo porušit zákon, prakticky bez rizika. Skvělá reklama. Ta nejlepší, a nejlevnější. Gallagher se zadíval na projekci. Žádné přesahy, ani neostrosti. Systém Magna zvětšoval obraz z přijímače Vox-View a hvězdy programu Harrisona Brocka plnily kapsy majitelům černého sálu. A jejich tichým společníkům. Byla to perfektní, chytře vymyšlená loupež.

Gallagher uvnitř dlouho nezůstal. Když vycházel ven, zahlédl na sedadle u stěny policistu v uniformě. Pousmál se. Vsadil by libovolnou částku na to, že platfusák nezaplatil za vstupné ani cent.

O dva bloky dál svítil do ulice nápis PERLA SYNATONU. Tam se vysílal samozřejmě legální program - s odpovídajícím vstupným a patřičně vysokými cenami služeb. Gallagher měl štěstí na dobré místo. Mohl srovnávat. Systém Magna tu byl stejný jako v černém

sále. Technické oddělení společnosti Synaton odvedlo skutečně dobrou práci. Bezpochyby.

Hlediště Perly Synatonu bylo přepychově zařízené. Čalounění. Plyš. Hostesky vítaly každého přichozího rozzářeným úsměvem. Cena vstupenek zahrnovala i pití zdarma - ovšem jen v určitém, pro Galleghera příliš omezeném množství. S barem sousedily turecké lázně a další zajímavé atrakce. Gallegher se rozhlédl. Vešel do dveří nadepsaných tabulkou MUŽI. Vrátil se okouzlený luxusem a leskem oné místnosti. Nejméně deset minut si připadal jako v ráji.

Plán Synatonu fungoval jednoduše. Ti bohatší chodili sem, ti chudší do černých sálů. Doma zůstávali jen beznadějní peciválové, kterým slovo móda nic neříkalo. Za téhle situace nemohl Brock na zisky a vyšší sledovanost ani pomyslet. Synaton by ho postupně vytlačil z trhu a převzal by monopol. Pak by vyšrouboval ceny. Diváci by platili za horší program víc peněz. Mnohem víc. Protože bez zábavy se nedá žít. A *zábava*, to je televize. Televize nemá alternativu. Vůbec žádnou.

Gallegher vyšel na ulici a objednal si taxík. Do programu vložil adresu jednoho ze studií Vox-View na Long Islandu. Více méně počítal s tím, že za něj účet zaplatí Brock. Jednalo se, koneckonců, o výzkumnou cestu.

Budovy a pozemky Vox-View se rozprostíraly téměř po celém Long Islandu. Gallegher instinktivně zamířil do jídelny pro personál. Kde je bufet, je obvykle i bar. Bylo nezbytné udržovat se ve formě. Podvědomí čekala těžká práce a Gallegher mu při ní nechtěl překážet. Kromě toho tam barman míchal Collinse a Collins Gallegherovi odjakživa chutnal.

Už po prvním drinku Gallegher usoudil, že hladina byla obnovena. Zatím to stačilo. Všeho moc škodí. Z hlediska objektivních důvodů a subjektivních pocitů...

"Vox-View natáčí i v noci?" zeptal se číšníka.

"Samozřejmě, pane. Některá studia. Vysílá se nepřetržitě."

"Máte tady plno."

"Chodí sem i lidi z letiště. Přejete si ještě něco, pane?"

Gallegher zakroutil hlavou. Odešel ven. Brockova počmáraná vizitka mu otevírala všechny dveře. Včetně dveří v hlavní budově. Brock tam nebyl. Všude se rozléhaly vysoké, pronikavé ženské hlasy.

"Chvilíčku, prosím," řekla sekretářka v místnosti před pracovním Harrisona Brocka. Obhlédla papíry na stole a usmála se. "Půjdete dál?"

Šel dál. Pracovna působila příjemným, útulným dojmem. Byla funkční a honosná zároveň. Na stěnách zářily ve výklencích trojrozměrné portréty největších hvězd Vox-View. Za mohutným psacím stolem seděla drobná hezká brunetka. U protější stěny zlostně přecházel nádherný plavovlasý anděl. Vypadalo to, jako by je Gallegher vyrušil uprostřed hádky. Plavovlasého anděla okamžitě poznal. Byla to Silver O'Keefová.

Zkusil využít příležitost. "Dobrý večer, slečno O'Keefová. Můžu vás o něco poprosit? Podepíšete se mi na kostku ledu? Ve skleničce whisky?"

Silver O'Keefová se ušklíbla. "Promiň, drahousku, mám práci."

Brunetka si zapálila cigaretu. "Vyřídíme to pak, Sil. Tohle je ten člověk, víš, co tat'ka povídal, že se mu máš věnovat, až sem přijde."

"Ne," odsekla Silver O'Keefová. "Vyřídíme to hned. A jednoduše." Přestala chodit podél stěny a vyrazila ke dveřím. Gallegher si zklamaně povzdechl, když je za sebou zavřela.

"S ní sotva něco budete mít," řekla brunetka kysele. "Vypovídá smlouvu, potvora. Aby mohla podepsat novou. U Synatonu. Krysy opouštějí loď, když se potápí. J\` tahle husa, ta bere nohy na ramena, už když si přečte špatnou předpověď počasí."

"Vážně?"

"Posaďte se. Chcete cigaretu? Jsem Patsy Brocková. Normálně tomu tady velí tat'ka, víte. Ale teď tu není. Už na to nemá nervy. Rozčiluje ho to. Jak stárne, čím dál tím hůř snáší problémy."

Gallegher se posadil. "No vida, tak Silver O'Keefová by ráda změnila prostředí. Je jich víc?"

"Jen pár. Ale až budeme na mizině..." Patsy pokrčila rameny.

"Byli by hloupí, kdyby čekali do úplného konce."

"Podívám se na vaše techniky. Chtěl bych vědět, jestli něco mají."

"Nemusíte se namáhat," řekla Patsy. "Nemají nic. Ty patenty, co přihlásil Synaton, jsou jako minové pole."

Stiskla tlačítko. Něco zašeptala do mikrofonu. Z útrobu malé výta-hové šachty se nad psací stůl vysunuly dvě sklenice. "Prosím, pane Galleghere."

"Jak jste poznala, že mám chuť na Collinse?"

"Podle vašeho dechu," usmála se Patsy Brocková. "Taťka mi o vás vyprávěl, víte. Vypadal rozrušeně. Prý ho urazil vás robot Co je to zač?"

"Kdoví," řekl Gallegher váhavě. "Má parametry jako hrom. Sen-zory. Ale co má za program, to vůbec netuším. On se prostě pořád zhlíží v zrcadle."

Patsy povytáhla obočí. "Doopravdy? Ale k věci. Myslíte si, že tu záležitost kolem Synatonu vyřešíte?"

"Snad. Možná."

"Nějstě si jistý?"

"Jsem si jistý. Proč bych nebyl. Když vám na tom záleží."

"Záleží mi na tom. Dokonce osobně. Víte, Synaton patří Eliu Tonovi. Nejvyššímu parchantovi ve městě. A jeho synáček, Jimmy, věřte tomu nebo ne, si četl Romea a Julii."

"Vzdělanej chlapec."

"Hajzl. Chce, abych si ho vzala."

"Dva rody, stejně staroslavné oba..."

"K smíchu," přerušila Galleghera Patsy. "Mimochodem, nezdá se vám, že Romeo byl na hlavu? Aspoň já, kdyby mě napadlo chodit s Tonem, tak se objednáu u psychiatra. Jimmy. Teri orangutan si myslí, že mně může nasadit nelsona a ještě se ptát, jak se mi to líbí. Kdepak, žádné ibiškové květy, pane Galleghere."

"Hmm." Gallegher obrátil pozornost ke svému Collinsovi.

"To je Jimmyho práce, ten trik s patenty a s černými sály," řekla Patsy. "To vím jistě. Znáš ho."

"Aha."

"Ne že by se to starému nelíbilo. Rádi by z toho měli užitek oba. Elia Toň monopol a Jimmy Toň mě. Balík. Má pocit, že na lopatkách řeknu ano. Jako ve volném stylu. Křupan. Neumíte si představit, s jakou chutí bych mu ten jeho debilní škleb vytřela do sucha."

"Tím chcete říct, že není váš typ," zorientoval se Gallegher. "Chápu. Udělám, co se dá. Ale bude to stát peníze."

"Kolik?"

Gallegher sečetl předpokládané výdaje. Patsy vyplnila šek na mnohem menší částku. Vědec se zatvářil uraženě.

"Ale ale," řekla Patsy s pobaveným úsměvem. "Já jsem o vás už slyšela, pane Galleghere. Jste nezodpovědný, víte, a kdybych vám tu sumu dala celou, začal byste si třeba myslet, že víc nepotřebujete. A byl byste v pokušení na nás zapomenout. Nebo ne? Vypíšu vám samozřejmě nový šek, až tohle utratíte. Ale budu chtít doklady o výdajích."

"Omyl, absolutní omyl," zamručel Gallegher. "Jsem v pokušení pozvat vás někam do klubu. A vy přece nepůjdete do žádného zapadáku, ne? Chápete? Kdybyste vypsala no věj šek hned..."

Patsy se zasmála. "Ne."

"Koupíte robota?"

"Toho vašeho? Ne. Díky."

"Hmmm." Gallegher si povzdchl. "A co kdybyste..."

Nad stolem se rozsvítila obrazovka. V jejím středu bzučel mecha-nismus pod průhlednou lebkou. Patsy vytřeštila oči.

"Řekni Gallegherovi, že přišel Joe, šťastná dívenko," oslovil ji pisklavý hlas. "Věřím, že tohle setkání si budeš pamatovat do smrti."

Gallegher oběhl stůl a podíval se na obrazovku. "Co ty tady děláš? Sakra. Copak jsem ti dal..."

"Řeším problém."

"Jak jsi mě našel?"

"Vylimoval jsem tě."

"Co že jsi mě?"

"Vylimoval jsem, že jsi v budově Vox-View s Patsy Brocko-vou."

"Vylimoval?"

"Ano. Eliminace. Jeden z mých smyslů. Spojení logiky a sagraze."

"Moment. Sagraze, to je..."

"Sagraze. Hlupáku. Ty nevíš ani tohle? Okrádáš mě o čas. Chci zpátky k zrcadlu."

"Takový je pořád?" zeptala se Galleghera Patsy.

"Většinou. Někdy mu rozumím ještě míň. Dobře, Joe. Co se stalo?"

"Už nepracuješ pro Vox-View," řekl robot. "Zaměstnává tě Syna-ton."

Gallegher se zhluboka nadechl. "Kdo? Přeskočilo ti?"

"Nesnáším Kennicotta. Ničíme. Je příliš znechucující. Jeho vibra-ce mi ulpívají na sagrazi."

"To teď nerozebírej," přerušil robota Gallegher. Nebylo nutné, aby Patsy věděla o poněkud zvláštním obchodu s poněkud zvláštním klenotníkem, "Radši mi řekni..."

"Kennicott by u nás vibroval, dokud by nedostal peníze. A když už mě v laboratoři obtěžovali ti živočiši, Elia a James Tónové, přijal jsem od nich šek."

Patsy zabořila nehty Gallegherovi do ramene. "Cože? O co tu jde? Vy to zkoušíte na obě strany?"

"Ne. Počkejte. Tohle se musí vysvětlit. Joe, ty mizerná krakšno, cos to udělal? Jak můžeš od Tonů brát šek?"

"Mysleli, že mluví s tebou."

"No jistě," odsekl Gallegher. "Jsme dvojčata. Podobáme se jako vejce vejci."

"Zhypnotizoval jsem je," řekl Joe. "Pokládali mě za tebe."

"To dokážeš?"

"I mě to překvapilo. Ale pak - pak jsem Vylimoval, že to možné je."

"Pak - pak bych to vylimoval taky."

"Tónové museli zjistit, že u nás byl Brock. Nabídl ti exkluzivní smlouvu. Budeš pracovat jen a výhradně pro jejich společnost. Rozumiš? Tu smlouvu jsem podepsal místo tebe. Tvůj podpis ko-píruji znamenitě. Šek jsem poslal tomu umouněnci Kennicottovi."

"Celej? Kolik to bylo?"

"Dvanáct tisíc."

"Oni mi nabídli dvanáct tisíc?"

"Ne. Nabídl ti zálohu sto tisíc a plat dvě stě tisíc týdně po dobu pěti let. Ale tím jsem se nezabýval. Chtěl jsem se definitivně zbavit Kennicotta. Nic víc. Nemyslím, že by je ta částka rozladila."

Gallegherovi se na jazyk prodralo temné, výhružné zavrčení. Joe pokýval průhlednou lebkou.

"Z toho vyplývá, že jsi zaměstnancem Synatonu. Teď to víš a já se můžu vrátit zpátky před zrcadlo."

"Počkej," procedil Gallegher mezi zaťatými zuby. "Počkej, Joe. Ty bys měl taky něco vědět. Slyšíš? Já tě osobně, téměř rukama rozeberu do posledního šroubku a potom rozdupu všechno, co z tebe zbyde."

Patsy naprázdno polkla. "U soudu to neobstojí."

"Obstojí," ubezpečil ji robot. "Smlouvaje platná. Zbytečně se zlobíš, dívenko. Měla bys vychutnávat poslední okamžiky v mé blízkosti. Protože já odcházím." Průhledná lebka zmizela z obrazovky.

Gallegher dopil Collinse. "To snad není pravda," zašeptal s očima upřenými na obrazovku. "Proč to v něm je? Nedává to smysl. Para-metry. Schopnosti. Proč je má? Proč jsem ho takhle programoval? Hypnotizuje lidi. Proč? Nechápu to."

"Ale já to chápu," řekla Patsy chladným, odměřeným hlasem. "Vy jste podepsal dvě smlouvy. Jednu s námi a druhou s nimi. Potřebuje-te alibi. A tahle komedie, ten robot vám ho má zajistit."

"Ne. Vůbec ne. To Joe. Ale teď už na tom nezáleží. Jestli je zhypnotizoval, jestli okopíroval můj podpis... Zatraceně, vždyť oni to dosvědčí. Tónové dosvědčí, že jsem tam byl. Sakra."

Patsy přimhouřila oči. "Zaplatíme vám víc, o hodně víc, než nabízeli Synaton. Ale musíte pracovat pro Vox-View."

"Kdyby to záleželo na mně."

Gallegher se díval do prázdné sklenice. Jistě, že by pracoval pro Vox-View, kdyby to záleželo na něm. Asi. Ale z právního hlediska byl teď ve službách Synatonu. Po dobu pěti let. Pět let práce pro Synaton za mizerných dvanáct tisíc, o které hned přišel. Hrůza! Kolik to nabízeli? Sto tisíc na dlaň a... a...

To už nebyla otázka principu, to byla otázka přežití. Pět let bez nároku na mzdu, na sebemenší příjem. Děsivá představa. Byl v pasti. Kvůli tomu zatracenému robotovi byl v pasti, svázaný, okroužkova-ný jako holub.

Joe. No ovšem. Pokud ho něco mohlo zachránit, byl to Joe. Ta hromada šrotu, pomyslel si Gallagher, mijjomůže - už proto, že by jinak letěla od zrcadla pěkně na smetišť. Sroubek po sroubku.

"Zkusím to," řekl. "Promluví s Joem. Směl bych se ještě napít? Musím do technického oddělení. Chci vidět výkresy."

Patsy Brocková si Gallaghera přeměřila pátravým, nedůvěřivým pohledem. "Dobře. Kdybyste nás chtěl podrazit..."

"Podrazil bych sám sebe. Chápete vůbec, do jaký mě Joe dostal bryndy? Jsem nahanený. Chápete? Vida, Collinsové. To je to, co potřebuju." Gallagher se důkladně napil.

Patsy ho zavedla do kanceláře v technickém oddělení. Gallagher vzal snímáček a prohlédl si detaily některých trojrozměrných výkresů, uložených v archivu. Zvlášť bedlivě studoval výkresy okopírované z patentových materiálů. Zdálo se, že Synaton si projekt zabezpečil opravdu ze všech stran. V pavučině patentů nebyla jediná skulina. Pokud by někdo nepřišel s úplně novým, revolučním řešením...

Hloupost. I kdyby nová, revoluční řešení rostla na stromech, Brockovi by to nepomohlo. Prosperitu Vox-View ohrožovaly především černé šály. S.P. - společný prožitek - to byl hlavní problém. Nešlo o technickou záležitost. Ve hře byly emoce. Lidský faktor.

Gallagher třídil a ukládal v paměti důležitá data. Tušil, zeje podvědomí za pár hodin bude potřebovat. Byl zmatený. Něco mu vadilo.

Co?

Synaton?

"Potřeboval bych si promluvit s někým od Tonů," řekl Patsy Brocková. "Pomůžete mi?"

"Najdu vám číslo jejich videa."

Gallagher zakroužil hlavou. "Chci s nimi mluvit osobně. To je vždycky lepší. Psychická výhoda při..."

"Ted' je potkáte někde v klubu. Snad něco zjistím." Patsy odběhla pryč. Vzápětí do dveří vešla Sil věr O'Keefová.

"Já vím, jsem potvora," usmívala se. "Vždycky ráda koukám klíčovou dírkou. Baví mě to. Spojení příjemného s užitečným. Jestli chceš, řeknu ti, kde jsou Tónové. Hradní klub. Nezajdeme tam spolu?"

Gallagher přikývl. "Dobře. Sežeň taxi. Já skočím do pracovny a řeknu Patsy, kam jdeme."

"Nebude z toho mít radost," usmála se Silver O'Keefová. "Za deset minut tě čekám před hlavní budovou. A ohol se."

Patsy Brocková v pracovně nebyla. Gallagher jí tam nechal vzkaz a odešel do kosmetického boxu. Chvilí čekal, až na tváři začne působit holicí krém. Pak si otřel bradu papírovým ručníkem a vyrazil ven z hlavní budovy. Cítil se skvěle. Krém ho postavil na nohy. Gallagher, rozžářený a svěží, přisedl do taxíku k Silver O'Keefové. Zapálil si. Seděli vedle sebe na vzduchových polštářích vzadu v kabině. Jeden druhého ostražitě sledoval koutkem oka.

"No... jak začít?" řekl Gallagher.

"Jimmy Toň mě zval na rande. Proto vím, kde je."

"Hm."

"Trochu jsem se vyptávala, dneska večer. Nedalo mi to, když se u nás potloukal jako doma někdo cizí. A tak jsem chodila po kancelářích a ptala se, kdo je Gallagher."

"A?"

"Brock tě najal. Mám hádat proč?"

"Zajímá tě to?"

"Musí," pokrčila Silver O'Keefová rameny. Věděla, jak ve správnou chvíli správně pokrčit rameny. "Ted' to vypadá, že nahoře je Synaton. A že Brock půjde ke dnu, když..."

"Když něco nevymyslím."

"Právě. Ty jsi ta chytrá hlavička, která rozhodne. Začíná se to zamotávat. A kdo mi poradí, když ne ty?"

"Chceš tip na vítěze?" usmál se Gallagher. "Ideály. Pravda. Etika. Slyšela jsi někdy o skrupulích?"

Silver vyprskla smíchy. "A ty?"

"Já? Něco jsem o nich slyšel. Smůla je, že jsem byl zrovna opilý, Vis, v čem je problém? Podvědomí na ně kašle, na skrupule. Pro podvědomí je hlavní logika."

Plavovlasý anděl odhodil zbytek cigarety směrem k hladině East River. "Takže mi dáš tip na vítěze?"

"Pravda," řekl Gallagher důstojně. "Znáš to - pravda vítězí. Bohužel, pravda je relativní pojem a otázka, na kterou stranu se přidat, je zatraceně absolutní, má milá. Přidej se ke mně. To máš nejlepší."

"Na čí straně jsi ty?"

"Bůh ví," povzdychl si Gallagher. "Vědomí v podstatě sympatizuje s Brockem, ale podvědomí to může vidět jinak."

Silver se netvářila příliš spokojeně. Mlčela. Taxi měkce dosedlo na střechu klubu. Sešli po schodech dolů do rozlehlé místnosti, která měla tvar překrojeného melounu. Stoly na průsvitných plošinách se podle přání osazenstva mohly vysunout pomocí hydraulického zařízení do libovolné výšky. Objednané pití posílali číšníci nahoru v malých služebních výtazích. Bylo to sice poněkud komplikované a nesmyslné, ale působilo to zajímavým, neotřelým dojmem. Každopádně to kladlo určité nároky na personál. Ten musel včas a neomylně rozpoznat, kdy a pod kterou plošinou je zapotřebí záchranná síť.

Tónové, otec a syn, popíjeli nahoře pod stropem. Skvěle se bavili ve společnosti dvou přítulných krás. Silver usadila Gallaghera do služebního výtahu a stiskla tlačítko. Stoupali směrem k plošině. Gallagherův žaludek zuřivě protestoval. Když konečně byli nahoře, opřel se Gallagher dlaní o holou hlavu Elii Tona a opatrně zakotvil v křesle. Natáhl ruku po nejbližší sklenici. Dopil ji až do dna.

"Co je, sakra?" Sklenice patřila Jimmymu Tonovi.

"Gallagher," řekl Elia Toň. "A Sil. Příjemné překvapení. Vítám vás."

"Jsem tu jenom na skok," řekla Silver.

Gallagher, posilněný drinkem Jimmyho Tona, studoval tváře obou mužů. Jimmy Toň byl urostlý, opálený, měl vystouplé čelisti a drzý, sebejistý pohled v očích. Zajímavější se zdála tvář jeho otce. Připomínala částečně Nera a částečně krokodýla.

"Trochu slavíme," řekl Jimmy. "Co to, Sil, změnila jsi názor? Nedivím se ti."

"Jsem tu s Gallagherem. Sháněl vás."

Studené oči Elii Tona zledovatěly. "Proč?"

"Doneslo se mi," řekl Gallagher, "že jste se mnou podepsali kontrakt."

"Jo. Ještě tady mám kopii. No a co?"

"Ukažte." Gallagher si od Tona vzal kopii smlouvy a rychle ji přečetl. Opravdu tam byl podpis. Jeho vlastní podpis. K čertu. Zatracený robot.

"Je to padělek," řekl Gallagher suše.

Jimmy se hlasitě zasmál. "Vidíte? Už chce přidat. Člověče, co je psáno, to je dáno, V přítomnosti dvou svědků."

"Asi mi nebudete věřit, ale tu smlouvu padělal můj robot."

"Kdooo?" rozesmál se znovu Jimmy.

"Zhypnotizoval vás. Mysleli jste, že mluvíte se mnou."

Elia Toň se plácnul do své holé hlavy. "Pche! To žádný robot neudělá."

"Můj ano."

"Dokaž to. Dokaž to u soudu. Jinak..." Elia si odkašlal. "Jinak máš smůlu."

"My si nerozumíme," řekl Gallagher. "Já nejsem proti. Ale jde mi o tu původní nabídku. Sto tisíc záloha a týdenní plat."

"Sto tisíc?" přestal se smát Jimmy. "Chtěl jsi dvanáct, ne? Tak máš dvanáct. Máš, nebo nemáš? Za každé vynález, kterej bude pro Synaton použitelný, ti zaplatíme prémii. A hotovo."

Gallagher vstal. "Nesnáším krupany. V tom se moje podvědomí a vědomí shoduje." Obrátil se k Silver O'Keefové. "Půjďme?"

"Já bych tu ještě zůstala."

"Jak myslíš, Sil. Už nepotřebuješ tip na vítěze? Já jdu."

"Počkat," zastavil ho Elia Toň. "Jedno si pamatuj, Gallagher. Makáš pro nás. Jestli hneš prstem pro Vox-View, máš na krku žalobu dřív, než mrkneš."

"Vážně?"

Tónové neodpověděli. Gallagher si sedl do výtahu a sjel dolů. Zbývala mu jediná možnost.

Joe.

Za patnáct minut byl Gallagher zpátky ve své laboratoři. Všichni sousedi svítili. Všude štěkali, vyli a kňučeli psi. Joe stál před zrcadlem. Tiše zpíval.

"Já tě nerozeberu, já tě rozmlátím kladivem," zasyčel Gallagher vztekle. "To už jsi přehnal. Zmetku. Tím jsi skončil."

"Dobře, rozmlát' mě," odpověděl Joe hlasem tak nesnesitelně pisklavým, že z něj naskakovala husí kůže. "Když mi závidíš tolik, abys..."

"Závidím?"

"Tvých šest smyslů..."

"Pět."

"Šest. Já jich mám mnohem víc. Přirozeně, svou výjimečnost vnímám bez chyby jen já, ale i tvých šest smyslů ti o mně přináší dost informací."

"Přesně tak. Dost. Už tě mám dost, kníkale."

"Protože jsi hlupák s mizernýma ušima. Neslyšíš ani desetinu toho co já. A tonální kvalita mého hlasu ti pochopitelně uniká. Radši už mlč. Rušíš mě. Nemůžu pak vychutnávat chod systémů."

"Až najdu kladivo..."

"Neruš. Mě to nezajímá."

Gallagher se unaveně sesul na gauč. Nespouštěl oči z robotových zad, chráněných průhledným krytem. "Tys mi to zavařil. Co máš za mě co podepisovat, sakra?"

"Smlouva mě zbavila vibrací toho umouněnce Kehnicotta."

"Imbecile. Dostal jsi mě do pěkný kaše. Tónové mě budou mít v hrsti, dokud nedokážu, že jsem nic nepodepsal. Rozumíš? Ted' mi pomůžeš. Přivedu tě k soudu a ty tam všechno zopakuješ. Celou tu maškarádu s hypnózou nebo s čím."

"Ne," řekl Joe. "Nepřichází v úvahu."

"Ale přichází. Ty jsi to zpackal, ty to dáš do pořádku."

"Proč?"

"Proč? Protože... protože to byla tvoje vina."

"Lidská kategorie, vina," zaskrehotal robot. "Vaše sémantika mě nudí. Nebudu se tím zabývat. Zbytečná ztráta času. Tady před zrcadlem, tváří v tvář dokonalosti a kráse..."

"Ale budeš!" Gallagher bouchl pěstí do gauče. "Budeš se tím zabývat, nebo tě roztluču na atomy."

"Redundantní informace. Víš dobře, že mě to nezajímá."

"Uvidíme."

"Jsi trapný, ty a tvůj pud sebezáchovy," odpověděl robot. Z pisklavého hlasu byla cítit pobavená nadřazenost. "Ale myslím, že to je přirozené. Tvorové tak mimořádně nechutní, jako jsi ty, potřebují mít v programu určitou blokaci, která by jim bránila, aby ze studu nepřikročili k sebezničení."

"Já odsud odnesu to zrcadlo," řekl Gallagher zlověstně.

Joe zavřel oči na tykadlech. "Prosim. Odnes ho. Můžu se vyeliminovat do aretálu."

"Do aretálu." Gallagher potřásl hlavou. "Podívej se, ty cvoku, robot má něco dělat. Něco užitečného. Slyšíš?"

"Já mám co dělat. Obdivuji se."

Gallagher zavzdychal. "Uvažuj logicky. Představ si, že pro Vox-View vymyslím něco lepšího, než je Magna. Nic z toho nebudu mít, když okolo mě pořád čmuchají lidi od Synatonu. Chápeš? Bud' si uvolním ruce, nebo."

"Fascinující!" vypískl Joe vzrušeně. "Točí se! Vidíš, jak do sebe dokonale zapadají?" Robot s neumdlévajícím zájmem sledoval ozubená kolečka ve své průhledné lebce. Gallagher zbledl.

"Nemá to smysl," zamručel rezignovaně. "Ráno je moudřejší . večera. Jdu spát." Vstal, došel k vypínači a zhasl světlo.

"To mi nevadí," ujistil ho robot. "Mám noční vidění. Pochopitelně." Gallegher za sebou práskl dveřmi. Joe si v tichu a ve tmě začal znovu zpívat.

Celou jednu stěnu v Gallegherově kuchyni zabírala obrovská lednice. Uvnitř se chladilo pití. Láhve s alkoholem. Různým, vesměs tvrdým. Plechovky s pivem z dovozu. Pivo mělo mezi ostatními nápoji výsadní postavení. Byl to základ, na kterém Gallegher stavěl pokaždé, když si uvolňoval podvědomí. Ráno ho zklamalo. Oproti předpokladům nebylo moudřejší večera. Nestálo za nic. Gallegher vši silou držel otevřené oči. Ztuhlý, unavený, sklíčený. V lednici našel rajčatovou šťávu. Ustrkl pár doušků a hned je rozmrzele spláchl žitnou. Otřásl se. Pro pivo teď nebyla vhodná konstelace. Gallegher se znal. Věděl, že pití má svou logiku a vnitřní zákonitosti, které není radno přehlížet. Povzdechl si a zavřel lednici. Jídlo vod vyplivl na stůl hermeticky uzavřený balíček ze snídání. Gallegher se posadil. Zasmušile strkal po dně rozlepené hliníkové schránky krvavý stejk.

Přemýšlel.

Soud, rozhodl se. Není na co čekat. Věřil, že Joe a jeho parametry u soudu sehraji důležitou roli. Z právního hlediska byl sice robot jako svědek nepřijatelný, ale kdyby se podařilo prokázat, že má hypnotické schopnosti, přinejmenším by to zpochybnilo smlouvu se Synatonem. A kdyby ji soud prohlásil za zmatečnou a neplatnou...

Gallegher vzal videofon a spojil se s kanceláří Harrisona Brocka. Tomu zřejmě pořád zbývalo pár nitek, za které mohl zatáhnout, protože video po několika minutách oznámilo, že projednávání začne ještě téhož dne. Jak skončí, to věděl jen Bůh. A Joe.

Čas ubíhal. Gallegher se marně snažil vymyslet něco, čím by robota dostal pod kontrolu. Bylo mu jasné, že ho stavěl s nějakým záměrem, k nějakému účelu. Ale k jakému? Bohužel, právě na tohle si nevzpomínal. Nicméně...

V poledne se vrátil do laboratoře.

"Hej, Joe," řekl. "Jde se."

"Nepřichází v úvahu."

"Jak chceš." Gallegher otevřel dveře. Do místnosti vešli dva pořizkové v pracovních kombinézách. Nesli nosítka a svěrací kazajku. "Tady toho, pánové."

Gallegher si uvědomil, že teď se může stát cokoliv. Trochu znervózněl. Ano, Joe byl dost malý a křehký, ale jeho potenciál a parametry zůstávaly velkou neznámou. Vědec si oddechl, když pořizkové robota naložili ve svěrací kazajce na nosítka. Joe se naštěstí jen zuřivě zmlátil a hystericky ječel.

"Ihned mě pusťte! Hulváti! Co si to dovolujete? Pusťte mě! Slyšíte? Pusťte mě!"

"A jdeme," řekl Gallegher.

Joe přes všechny pisklavé protesty putoval do vznášedla. Až tam se uklidnil a zadíval se uraženě ven z okna. Gallegher si sedl na kraj nosítek. Vznášedlo odstartovalo.

"Tak co, Joe?"

"Hlupáku," odsekl robot, "zhypnotizoval bych vás všechny, kdybyste mě nepřekvapili. A nerozčílili. I teď vás můžu zhypnotizovat, když budu chtít. Přinutím tě, abys tu běhal po čtyřech jako pes."

Gallegher sebou trhl. "Radši to nezkoušej."

"Jistě. Bylo by to pod mou úroveň. Za to mi nestojíš. Zrcadlo je příjemné, ale není nezbytné. Vy eliminuji se v plné kráse i bez něj."

"Něco ti řeknu," přerušil ho Gallegher. "My teď letíme k soudu. Tam bude spousta lidí. Budou tě obdivovat, ^vlášť, když před nimi někoho zhypnotizuješ. Jako Eliu a Jimmyho. Pamatuješ?"

"Lidi mě nezajímají," zaskřehotal Joe. "Nepotřebuji se v ničem utvrzovat. Mají štěstí, že mě uvidí. Pochopitelně. A neruš pořádek. Jestli chceš, smíš se dívat na moje systémy."

Gallegher zavadil pohledem o kolečka v průhledném krytu a začal vidět rudě. Tisnivá, přidrušená zlost ho neopustila ani ve chvíli, kdy vznášedlo přistálo před soudní budovou. Nechal robota odnést dovnitř a posadit na stůl, kde zřizenci po krátké diskusi Joea označili jako Dqlíčný předmět A.

V soudní síni nezůstala jediná volná židle. Dostavilo se jak vedení Synatonu, tak vedení Vox-View. Tónové se tvářili sebejistě, nadutě. Bylo zřejmé, že si věří. Totéž se ovšem nedalo tvrdit o Patsy Brocko-

vé a jejím otci. Sil věr O'Keefová-pro jistotu seděla na celkem neutrální židli, zhruba uprostřed vzdálenosti mezi oběma nenávisťně se pozorujícími hloučky. Soudu předsedal známý pedant Hansen, zásadový člověk, o kterém se říkalo, že většinou jedná čestně. To bylo dobré znamení.

Hansen se podíval na Galleghera. "Formality dáme stranou. Studoval jsem váš spis. Celý případ se točí kolem otázky, zda jste podepsal, nebo nepodepsal jistý kontrakt se společností Synaton, televizní zábava, a.s. Je to tak?"

"Ano, vaše ctihodnosti."

"Vzhledem k povaze případu tudíž netrváte na přítomnosti svého právního zástupce."

"Ne, vaše ctihodnosti."

"Pak jde technicky o projednávání ex officio, proti kterému se obě strany mohou odvolat. Pokud tak žádná z nich neučiní do deseti dnů, rozsudek nabyde právní moci." Tenhle nový, poněkud neformální postup si zanedlouho získal značnou popularitu. Šetřil čas i nervy oběma stranám a hlavně vylučoval ze soudní pře instituci advokáta, vůči které po mnoha skandálech vznikla mezi veřejností určitá averze a předpojatost.

Soudce Hansen vyslechl oba Tony. Pak o svědeckou výpověď požádal Harrisona Brocka. Velký šéf působil sklesle a unaveně, ale na otázky odpovídal pevným, vyrovnaným hlasem.

"Vy a stěžovatel jste před osmi dny uzavřeli dohodu?"

"Ano. Uzavřel jsem dohodu s panem Gallegherem o jistě..."

"Byla to písemná dohoda?"

"Ne. Ústní."

Hansen se znovu zadíval na Galleghera. "Byl stěžovatel v té době opilý? Jako obvykle?"

Brock naprázdno polkl. "Nevím. Nežjišťoval jsem to. Opravdu nevím."

"Pil ve^vaší přítomnosti alkoholické nápoje?"

"Nevím, jestli to, co pil..."

"Pokud pan Gallegher něco pil, pak to nade vši pochybnost byly alkoholické nápoje. Už jsem s tím pánem několikrát měl tu čest, a tudíž pokládám za prokázané, že byl opilý. Kromě toho neexistuje žádný hmatatelný důkaz o uzavření dohody mezi panem Gallegherem a vaší firmou. Naopak strana žalovaná předložila soudu kontrakt s ověřeným podpisem."

Hansen mávnutím niky poslal Brocka pryč ze svědecké lavice. "A teď, pane Galleghere, prosím, predstupte. Zmíněný kontrakt měl být podepsán včera v osm hodin večer. Vy tvrdíte, že jste ho nepodepsal?"

"Ne, nepodepsal. V osm hodin jsem vůbec nebyl v laboratoři."

"Kde jste byl?"

"Venku."

"Může vám to někdo dosvědčit?"

Gallegher se zamyslel. Nevzpomínal si na nikoho.

"Dobře. Strana žalovaná uvádí, že jste kontrakt podepsal včera v osm hodin večer. Vy to kategoricky popíráte. Tvrdíte, že se za vás vydával - pomocí hypnózy - doličný předmět A, který dokonale napodobil váš podpis. Konzultoval jsem vaše tvrzení se soudními znalci. Podle nich není něčeho takového žádný robot schopen." "Jde o nový typ, vaše ctihodnosti."

"Dobře. Ať tedy váš robot svými hypnotickými schopnostmi způsobil, abych ho pokládal za vás nebo za někoho z přítomných. Jinak řečeno - prokažte zmíněné schopnosti tady v soudní síni. Prosím, pane Galleghere."

"Ano, vaše ctihodnosti," řekl Gallegher. Vstal ze svědecké lavice a přistoupil ke stolu, na kterém seděl robot ve svěrací kazajce. Ještě než robota oslovil, odříkal vědec v duchu krátkou, úpěnlivou modlitbu.

"Joe?"

"Co chceš?"

"Poslouchal jsi nás?"

"Pochopitelně."

"Zhypnotizoval bys pana soudce Hansena?"

"Nepřichází v úvahu," zaskřehotal Joe. "Mám práci."

Gallegher cítil, jak mu po zádech začíná stékat pot. "Hele, nechci tak moc. Jen abys..."

Oči na tykadlech se vytrvale dívaly do prázdna. "Neposlouchám tě. Eliminuji."

Uběhlo deset minut. Hansen pomalu ztrácel trpělivost. "Nuže, paneGalleghere..."

"Vaše ctihodnosti, prosím, dejte mi ještě trochu času. Joe je nový typ robota. Nemám ho úplně pod kontrolou."

"Dobře," přikývl soudce Hansen. "Pokud se vám kdykoli v příštích dnech podaří prokázat, že doličný předmět A má hypnotické schopnosti, obnovím jednání. Za současné situace váš kontrakt zůstává v platnosti. Jste zaměstnancem Synatonu. Případ je uzavřen."

Soudce odešel. Tónové se potměšile, vítězoslavně rozhlédli po soudní síni a pak zamířili ke dveřím, už v doprovodu Silver O'Keefových, která - jak se zdálo - vyřešila problém, na jakou stranu se přidat. Gallagher si vyměnil krátký pohled s Patsy Brockovou. Pokrčil bezmocně rameny.

"Uvidíme," řekl.

Patsy se pousmála. "Aspoň jste to zkusil. Co se dá dělat. Možná by to stejně nebylo k ničemu."

Brock se sotva držel na nohou. Kapesníkem si z kulatého obličje stíral pot. "Konec. To je konec. Jen za dnešek v New Yorku otevřeli šest nových čemých sálů. Já z toho dostanu infarkt. Zblázním se. To je katastrofa. Co budu dělat?"

"Chceš, abych si vzala Tona?" zeptala se Patsy kysele.

"Máš rozum? Leda bys mi slíbila, že ho při svatební hostině otrávíš. Proboha! Ten tchoř mě přece nemůže dostat do kolen. To nedovolím!"

"Hm." Patsy se obrátila ke Gallagherovi. "Co teď?"

"Půjdu do laboratoře," odpověděl Gallagher zamyšleně. "In vino veritas. Všechno začalo, když jsem byl opilej. Možná se všechno vyřeší, když se opiju znova. A když se to nevyřeší, zkusím se dohodnout s nějakým výzkumným centrem, jestli by nekoupili mou mrtvolu. Výnos vám odkážu. Přísahám."

"Fajn." Patsy se připojila k otci, který vrávorá ven ze soudní síně. Musela ho podpírat. Gallagher zavzdychal. Dohlédl na to, aby Joea v pořádku naložili do vznášedla. Pak začal podnikat první kroky směrem k uvolnění svého podvědomí.

O hodinu později už ležel na gauči v laboratoři, pil drinky z mechanického baru a zíral na robota. Joe stál před zrcadlem. Skřehotal si nějakou nepříjemnou, složitou melodií. Gallagherova opice narůstala do monumentálních rozměrů. Nebezpečně koketovala s hranicí otravy alkoholem. Vědec ale pil statečně dál. Byl rozhodnutý najít odpověď. Za každou cenu.

Podvědomí odpověď znalo. Někde hluboko v něm se skrýval důvod, proč Gallagher Joea postavil. Určitě ne proto, aby si ta hromada koleček pěstovala narcisový komplex. Muselo to mít důvod. Logický důvod.

Faktor X. Kdyby znal faktor X, dostal by Joea pod kontrolu. No ovšem. To byl klíč. Faktor X. Bylo potřeba zadat úkoly, ke kterým Joea stavěl, které mu dal do programu. Ano, spustit program. Když robot neplní program, ztrácí psychickou rovnováhu. A napadají ho nesmysly.

Přesně tak. Gallagher do sebe obrátil sklenici skotské. Zalapal po lechu.

Mamost nad mamost a všechno je mamost Jak se dá najít faktor X? Dedukcí? Indukcí? Osmózou? Myšlenky křížovaly oceán skotské. Opice. Opice v nadživotní velikosti. Co se to stalo tu noc před týdnem?

Gallagher si vzpomněl, že pil pivo. Že přišel Brock. Že odešel. A robot? Pivo. Pití piva má něco do sebe. Je to základ. Pivo. Možná, blesklo Gallagherovi hlavou, že to je ten problém. Špatné pití. Možná. Vědec vstal, zabil opici tiaminem a vypravil se do kuchyně. Pro pivo. Do chladičeho boxu vedle gauče naskládal desítky plechovek. Posadil se. Chvilí zápasil s uzávěrem první plechovky. Když ji konečně otevřel, pivo vystříklo až ke stropu. Napil se.

Faktor X. Joe o něm věděl. Samozřejmě. Ale nechával si to pro sebe. Stál u zrcadla a soustředěně sledoval pohyb koleček pod průhledným krytem.

"Joe?"

"Neruš mě. Analyzuji chod systémů. Je bezchybný. Krásný."

"Blbost. Nejseš krásnej. Ani trochu."

"Jsem. Ty nevnímáš můj derzál?"

"Co je to zas - derzál?"

"Promiň, já pořád zapomínám," řekl Joe soucitně, "že ty některé věci nikdy nepochopíš. Derzál jsem si připojil sám. Nedávno. Je to příjemné."

"Hmm." Za gaučem rostla hora prázdných plechovek. Gallagher zásadně dával přednost plechovkám před bulvami, i když pivo v plechovkách vyráběla už jen jedna firma někde v Evropě. Nechával si odtud pivo dovážet. Možná, to byl zvyk, ale zdálo se mu, že pivo z plechovek má úplně jinou chuť a vůni. Joe, vzpomněl si Gallagher. Joe ví, proč jsem ho smontoval. Ví to. On a moje podvědomí. Sakra! Podvědomí.

Může mít robot podvědomí? Koneckonců, v mozku...

První, co Gallaghera napadlo, byl skopolamin. Ale ten by u robota nezabral. K čertu. Jak si robot uvolní podvědomí?

Hypnózou.

Nechá se Joe zhypnotizovat? Ne. Vyloučeno.

Kdyby...

Autohypnóza.

Gallagher vypil další plechovku. A ještě jednu. Myšlenky se rozjasňovaly. Zaostrávaly. Umí Joe věštit budoucnost? Ne. Má zvláštní parametry, ale všechno v něm funguje na principech logiky a zákonů pravděpodobnosti. Má slabiny? Má. Má klasickou Achillovu patu, přesněji řečeno narcisový komplex.

Tudy by snad - snad - vedla cesta.

"Mně nepřípadáš krásnej, Joe," řekl Gallagher, "ani teď."

"Myslíš si, že mě to zajímá? Jsem krásný. A ty jsi hlupák, když mou krásu nevnímáš."

"No... je fakt, že nevnímám všechno. To víš, moje smysly. Jenže teď tě vidím jinak. Jsem opilej. Uvolnilo se mi podvědomí. A to tě zkrátka vidí jinak. Rozumíš?"

"Tím lip pro tebe," zaskřehotal Joe.

^Gallagher zavřel oči. "Máš spoustu smyslů. Mnohem víc než já.

Ale takhle se vidět nemůžeš, co?"

"Jak? Vnímám všechny svoje systémy."

"Z obou stran?"

"Pochopitelně. Proč by ne?"

"Vědomím i podvědomím? Tvoje podvědomí tě může vnímat jinak. V určitých směrech je přesnější a citlivější než vědomí. Řeknu ti, když jsem opilej nebo zhypnotizovanej..."

"Aha." Robot se zamyšleně podíval do zrcadla. "Aha."

"Škoda, že se nemůžeš opít."

"Podvědomí..." Joeův hlas překonával svou pisklavost sám sebe. "...podvědomí by mohlo vnímat systémy v jiném světle. Přirozeně. Nový úhel pohledu."

"Nemysli na to," řekl Gallagher. "Nevím o ničem, co by ti uvolnilo podvědomí."

"Ale já vím," zaskřehotal robot. "Zhypnotizuji se."

Gallagher cítil, jak mu srdce stoupá do krku. Neodvážil se otevřít oči. "To umíš?" řekl.

"Pochopitelně. A nezdržuj. Byl bych větší hlupák než ty, kdybych se ochuzoval o tolik krásy. Nevídané, netušené..."

Joe nastavil tykadla tak, aby se mohl dívat jedním okem do druhého. Mlčel.

"Joe?" řekl Gallagher po chvilí.

Žádná odpověď.

"Joe!"

Zas žádná odpověď. Snad v celém New Yorku začali výt psi.

"Rád bych s tebou mluvil, Joe."

"Co chceš?" zeptal se robot zasněným pisklavým hlasem.

"Zhypnotizoval ses?"

"Pochopitelně."

"A připadáš si krásnej?"

"Krásnější, hlupáku, než jsem se kdy eliminoval."

Gallagher to přešel bez obvyklých nadávek a jízlivostí. "Takže máš uvolněné podvědomí?"

"Pochopitelně."

"Proč jsem tě smontoval?"

Ticho. Gallagher si olízl rty. Pak se rozhodl pro další pokus.

"Joe, musíš mi odpovědět. Proč jsem tě smontoval?"

Ticho.

"Vzpomeň si, Joe. Co jsem říkal, když jsem tě smontoval?"

"Pil jsi pivo," odpověděl robot zdráhavě. "Měl jsi problémy s otevíráním plechovek. Říkal jsi, že potřebuješ mít větší a lepší otvůrák. Tak sis postavil mě."

Gallegher málem spadl z gauče. "Co?!?"

Robot důstojně odkráčel od zrcadla, vzal plechovku a jedním trhnutím ji otevřel. Z plechovky nevystříkla ani kapka. Joe byl dokonale otvůrák.

"Věda," zamručel Gallegher .tíse. "Já postavím nejsložitějšího robota v dějinách jen proto, aby..." Zakroutil nevěřičně hlavou.

V tu chvíli se Joe probral z hypnózy. "Co je?" zeptal se.

Gallegher ho přišpendlil ke zdi nenávisným pohledem. "Plechovka!" vyštěkl.

Robot chvíli váhal. Pak vzal plechovku a otevřel ji. "Škoda. Už jsi na to přišel, vid'?"

"Jo. Přišel. Sakra. Konečně vím, jak ti zvednout mandle, kašpare. Budeš dělat to, pro co jsi tady, rozumíš."

"Jednou se to muselo stát," filozofoval Joe. "Ale nic mi nezabrání, abych se těšil z chodu systémů, z jejich krásy, když budu mít volno."

Gallegher zatlal zuby. "Koukni se, ty přerostlejší otvůráku, teď poletíme k soudu a ty tam zhypnotizuješ Hansena.-Rozumíš?"

"Přirozeně. Kdo poslechne jednou, poslouchá pořád. V tom je logika nesvobody. Kamínek uvolní lavinu. Osud. Program."

"Dobře dobře," zasmál se Gallegher. "Díky Bohu, že to tak dopadlo. Jinak bych skončil ve cvokárně. Až se zbavím Tonů a vyřeším Brockovi ten problém../'

"To se stalo," řekl Joe.

"Co?"

"Já jsem řešení. Když jsi mě stavěl, přišel k tobě Brček. A ty jsi potom spolu s konstrukcí otvůráku řešil podvědomě i jeho problém."

Gallegher se napil piva z otevřené plechovky. "Mluv. Rychle. Jak jsem to řešil?"

"Infrazvukem," zaskřehotal robot. "Jsem generátor infrazvukových impulzů, které Brček musí v nepravidelných časových intervalech zařadit do svého vysílání. Přirozeně pak dojde..."

Infrazvuk není slyšet. Ale má vliv na psychiku. Člověk ho vnímá nejdříve jako neurčitý, sotva znatelný pocit neklidu. Ten trvá několik vteřin. Možná minut. Pak se stupňuje až k návalům nepříčetného panického strachu. A panický strach ve spojení se synatonským S.P. - společným prožitkem - nutně vyvolává důsledky známé z učebnic o psychologii davu.

Majitelé domácích přijímačů Vox-View neměli nejmenší potíže. Impulzy byly příliš slabé na to, aby je mohli vnímat. Seděli ve svých obývacích pokojích a sledovali hvězdy Vox-View. To, že mňoukají kočky a vyjí psi, bylo ve srovnání s televizním programem naprosto nezajímavé a nepodstatné.

Ale v černých sálech, kde signál Vox-View zesilovaly kvůli zvětšení obrazu systémy Magna...

Byl to neurčitý, sotva znatelný pocit neklidu, který se rychle začal stupňovat. Až k hysterii. Diváci se jeden přes druhého hnali ke dveřím. Nikdo nevěděl proč, ale každý chtěl ven. Na vzduch.

Černé sály se vyprázdnilly hned při prvním infrazvukovém impulzu. Jako na povel. Všude. V celé zemi. Pravý důvod toho iracionálního masového útoku znal jen Gallegher, Brock, jeho dcera a pár techniků z Vox-View.

Když potom za hodinu Brock odvysílal druhý impulz, odešli pryč ze sálů i vytrvalci, kteří se tam vrátili.

Po několika týdnech se zájem o černé sály stabilizoval na nule. Domácí tele vize byla sice menší, ale příjemnější. Lepší. Sledovanost Vox-View okamžitě stoupla.

A nejen to. Kromě likvidace černých sálů přinesl Gallegherův experiment ještě další, na první pohled paradoxní výsledek. Totiž pokles návštěvnosti v legálních sálech Synatonu.

I když se to zdálo absurdní, bylo to svým způsobem logické. Divák si nepříjemný pocit vysvětloval různě. Strach z davu a klaustrofobie patřila k nejrozumnějším, obecně přijímaným zdůvodněním. A v téhle situaci žena jménem Jane Wilsonová, jinak docela bezvýznamná a nezajímavá, utekla spolu s ostatními z černého sálu.

Druhý den se rozhodla, že si připlatí a půjde do legálního sálu společnosti Synaton. Seděla a sledovala program. A v nějakém

zvlášť napínavém okamžiku se rozhlédla kolem sebe. Viděla dav. Obrovský neprostupný dav. Zvedla oči ke stropu. V tu chvíli se jí zmocnil neodbytný, tísnivý dojem, že strop klesá dolů.

Zaječela.

Musela ven. Pryč. Na vzduch. A nebyla sama. Davová psychóza funguje spolehlivě. Velmi spolehlivě. Panický úprk se naštěstí obešel bez zranění. Nouzové východy, stavěné pro případ požáru, byly dost široké. Synaton zabezpečil své sály opravdu dobře. Ale nebylo mu to k ničemu. Lidská psychika už začínala chápat dav a televizi jako nebezpečné spojení. Prostá podvědomá asociace...

Po čtyřech měsících nebyl v provozu jediný černý sál a Perly Synatonu nacházely na úbytě. Tónové, otec a syn, se z toho samozřejmě neradovali. O to větší radost měl každý, kdo byl na výplatní listině Vox-View.

Kromě Galleghera. I pro něj zpočátku všechno vypadalo slibně. Dostal šek s nádhernou mnohamístnou sumou a už se těšil na obff zásilku piva z Evropy. Jenže pak přišel zlom. Stalo se něco, s čím nepočítal, co se nikdy stát nemělo. Nikdy. Ležel na gauči ve své laboratoři a zachmuřeně usrkaával whisky se sodou. Joe se -jako obvykle - díval do zrcadla Zkoumal ozubená kolečka pod průhledným krytem.

"Joe," řekl Gallegher.

"Ano? Co mám udělat?"

"No... nic." V tom byl ten problém. Gallegher vylovil z kapsy zmuchlaný telegram a znovu si ho přečetl. Bylo to tak. Evropská plechovkárna se rozhodla změnit strategii. Začala vyrábět místo plechovek moderní bulvy. Tak si to žádal trh. Zákon nabídky a poptávky. Konec plechovkám.

Do plechovek už se nedávalo nic. Ani pivo. Doba plechovek definitivně skončila.

Co teď s robotem, který má otevírat plechovky?

Gallegher si povzdychl. Při míchání dalšího drinku upravil poměr whisky a sody ve prospěch whisky. Joe hrdě pózoval před zrcadlem.

Nastavil tykadla tak, aby se mohl dívat jedním okem do druhého, a uvolnil si autohypnózou podvědomí. Analyzoval chod systémů z jiného úhlu.

Gallegher znovu zavzdychal. Psi v celé ulici vyli jako smyslů zbavení. Samozřejmě.

Po dalším drinku se začal cítit lip. Neškodilo by, pomyslel si, kdybych zazpíval *Frankie a Johnnie*. Proč ne? Možná, že by Joe zpíval taky. Baryton a infra- nebo ultrazvuk. Skvělá kombinace. Sakra.

Za deset minut už Gallegher se svým otvůrákem plechovek zpíval duet.

přeložil Mirek Valina

Connie Wi Mísová

V Rialtu

Vážná my si bývala nutným předpokladem k pochopení newtonské fyziky. Nejsem přesvědčen, že to naopak nemůže být překážkou v chápání kvantové teorie. - Úryvek z projevu Dr. Gedankena k výroční schůzi Mezinárodního kongresu kvantových fyziků ICQP v Hollywoodu v roce 1989.

Do Hollywoodu jsem se dostala kolem půl druhé a začala jsem s pokusy ubytovat se v Rialtu.

"Lituji, nemáme žádné volné pokoje," řekla dívka za pultem. "Všechno je rezervováno pro nějaké vědátory."

"Patřím k těm vědátorům," odpověděla jsem. "Jsem Dr. Ruth Baringerová a rezervovala jsem si dvojlůžák."

"Je tu taky pár republikánů a zájezd z Finska. Když jsem tu nastupovala, říkali mi, že sem jezdí všichni ti lidé od filmu, ale zatím jsem tu viděla jenom toho chlápka, který hrál přítele jiného mužského v jednom filmu. Vy nejste od filmu, že ne?"

"Ne," řekla jsem. "Patřím k těm vědátorům. Jsem Dr. Ruth Baringerová."

"Já se jmenuji Tiffany," svěřila se. "Já vlastně vůbec nemám hotelovou školu. Pracuji tu, abych si mohla platit za lekce transcendentní jógy. Ve skutečnosti jsem napůl modelka a napůl herečka."

"Já jsem kvantový fyzik," opakovala jsem a snažila se dostat hovor zpět do správných kolejí. "Jmenuji se Ruth Baringerová."

Chvilku zápolila s počítačem. "Nevidím tu vaši rezervaci."

"Možná je na jméno Dr. Mendozové. Máme bydlet společně."

Opět se pustila do souboje s počítačem. "Pro ni tu taky nemám rezervaci. Jste si jista, že nechcete jít do hotelu Disneyland? Spousta lidí si ty dva plete."

"Chci Rialto," trvala jsem na svém a prohrabávala kabelku, kde jsem měla zápisník. "Mám tu potvrzení rezervace s číslem W 37420."

Naťukala to do stroje. "Jste doktor Gedanken?" zeptala se.

"Dovolíte, prosím?" vmísil se postarší muž.

"Hned se vám budu věnovat," odpověděla mu Tiffany. "Jak dlouho u nás zůstanete, doktore Gedankene?" zeptala se mě.

"Promiňte," zoufale se vnucoval muž. Měl rozčuchané bílé vlasy a ve tváři zmatený výraz, jako by právě prožil něco strašlivého nebo se už pokoušel o ubytování v Rialtu.

Neměl ponožky. Napadlo mě, zda právě on není doktor Gedanken. Ten byl totiž tím hlavním důvodem, proč jsem se rozhodla jet na setkání. Zmeškala jsem jeho přednášku o vlnové dualitě částic minulý rok, ale četla jsem její text v *ICQP Journal* a zdálo se mi, že to opravdu dává smysl, což bylo víc, než se dá říct o většiny částí kvantové teorie. Letos měl hlavní přednášku a já byla rozhodnuta ji vyslechnout.

Nebyl to on. "Jmenuji se Dr. Whedbee," začal postarší muž. "Dali jste mi jiný pokoj."

"Všechny pokoje jsou skoro stejné," řekla Tiffany. "Jenom je v nich víc či méně postelí a tak."

"V mém pokoji je někdo!" zafuněl doktor. "Doktorka Sleethová. Z Texaské university v Austinu. Právě se převlékala." Zdálo se, že se mu vlasy zježily ještě víc. "Myslela si, že jsem masový vrah."

"A říkal jste, že se jmenujete Whedbee?" zeptala se Tiffany a znovu začala trápit počítač. "Nemám tu pro vás žádnou rezervaci."

Dr. Whedbee se rozplakal.

Tiffany vytáhla papírový ručník, otřela pult a obrátila se zpět ke mně. "Co pro vás mohu udělat?" zeptala se.

Čtvrtek, 19:30 **Slavnostní zahájení.** Dr. Halvard Onofrio z Marylandské university v College **parku** promluví na téma "Pochybnosti provázející Heisenbergův **princip** neurčitosti"¹¹. Taneční **sál**.

Dostala jsem pokoj až po páté odpoledne, kdy Tiffany skončila směna. Do té doby jsem posedávala v předsáli s doktorem Whedbee a poslouchali jsme, jak si Abey Fields stěžuje na Hollywood.

"Co je špatného na Racinu?" ptal se. "Proč musíme pořád jezdit do tak exotických míst, jako je Hollywood? A v minulém roce to v Saint Louis nebylo o moc lepší. Udí z Institutu Henri Poincarého se pořád vytráceli, aby si prohlédli Oblouk a Buschův stadion."

"Když tak mluvíme o Saint Louis," řekla Dr. Takumiová, "už jsi viděla Davida?"

"Ne," odpověděla jsem.

"Vážně ne?" zeptala se. "Loni jste na výročním setkání byli téměř nerozluční. Projížděly parníkem při měsíčku a tak, ne?"

"Co je na programu dnes večer?" obrátila jsem se na Abeyho.

David tu byl před chvilkou," pokračovala doktorka Takumiová. "Chtěl, abych ti vyřídila, že se jde podívat na ty hvězdy na chodníku."

"A o tomhle právě mluvíme," řekl Abey. "Parníčky a filmové hvězdy. Co mají tyhle věci společného s kvantovou teorií? Racineby fyzikům poskytl nejlepší podmínky. Nějako tohle... tohle... chápete, že máte Graumanův palác přímo naproti přes ulici? A Hollywoodský bulvár, kde se scházejí všechny tyhle pouliční gangy. Kdyby vás chytli, že nosíte červenou nebo modrou, tak by..."

Zarazil se. "Není to doktor Gedanken?" zeptal se s pohledem upřeným k pultu.

Otočila jsem se a podívala se také. Menší kulatoučký muž s knírkem se pokoušel získat nocleh. "Ne," řekl jsem, "to je Dr. Onofrio."

"Ach ano," pronesl Abey s pohledem ponořeným do programu setkání. "Mluví dnes na slavnostním zahájení. O Heisenbergově principu neurčitosti. Půjdete tam?"

"Ještě nevím určitě," řekla jsem. Měl to být vtip, ale Abey se nezasmál.

"Musím se setkat s doktorem Gedankenem. Sehnal fondy na nový projekt."

Zajímalo by mě, co měl být Dr. Gedankenův nový projekt zač - strašně ráda bych s ním pracovala.

"Doufám, že přijde na můj seminář o nádherném světě kvantové fyziky," řekl Abey s pohledem upřeným k recepci. Stalo se neuvěřitelné. Zdálo se, že Dr. Onofrio dostal klíč a mířil k výtahům. "Myslím, že jeho projekt má něco společného s chápáním kvantové teorie."

No tak tím jsem vypadávala ze hry. Kvantové teorii jsem vůbec nerozuměla. Občas jsem mívala vlezlý pocit, že jí nerozumím vůbec nikdo včetně Abeyho Fieldse, jenže to nechtějí přiznat.

Chci říct, že elektron je částice, ale chová se jako vlna. Ve skutečnosti se neutron chová jako dvě vlny a interferuje sám se sebou (nebo s jinými) a vy nemůžete nic z toho pořádně změřit kvůli Heisenbergově principu neurčitosti, ale to ještě nebylo nejhorší. Když použijete Josephsonův přechod, abyste zjistili, jaké zákony elektrony poslouchají, proklouznou kolem Bariéry na druhou stranu a nezdá se, že by si dělaly těžkou hlavu z omezení rychlosti světla. Prostě dokud neotevřete krabici, není Schrödingerova kočka ani živá ani mrtvá a všechno dohromady to dává asi stejný smysl, jako když **mne** Tiffany oslovovala jako Dr. Gedanken.

To mi připomnělo, že jsem slíbila zavolat Darlene a nechat jí číslo našeho společného pokoje. Ještě stále jsem neměla žádný pokoj, ale kdybych čekala déle, odjela by. Letěla do Denveru, aby promluvila na CU, a pak měla pokračovat do Hollywoodu někdy zítra ráno. Přerušila jsem Abeyho uprostřed chvalozpěvu na Racine v zimě a šla jí zavolat.

"Ještě stále nemám pokoj," řekla jsem, když se mi ozvala. "Měla bych ti nechat zprávu na záznamníku nebo mi raději dáš své číslo do Denveru?"

"To nevadí," odpověděla Darlene. "Už ses viděla s Davidem?"

Pro objasnění představy vlnové funkce si Dr. Schrödinger zvolil kočku, která by byla vložena do krabice s kusem uranu, lahvi jedovatého plynu a Geigerovým počítačem. Pokud dojde k rozpadu uranového jádra, zatímco je kočka v krabici, uvolní záření, které aktivuje Geigerův počítač, ventil a ten otevře láhev s jedovatým plynem. Jelikož je v kvantové teorii nemožné předpovědět, zdali dojde k rozpadu uranového jádra, dokud je kočka v krabici, a lze jen vypočítat pravděpodobný poločas rozpadu, kočka vlastně není ani živá, ani mrtvá, dokud neotevřeme krabici. - Ze semináře "Nádherný svět kvantové fyziky" vedeného na Výročním setkání ICQP ve Wahoo PhDr. A. Fieldsem z univerzity v Nebrasce.

Úplně jsem zapoměla varovat Darlene před napůl modelkou a napůl herečkou Tiffany.

"Co tím chceš říct, že se vyhýbáš Davidovi?" zeptala se mě nejméně třikrát. "Proč bys dělala něco tak hloupého?"

Protože v Saint Louis jsem skončila na pamíku při měsíčku a nestihla se vrátit zpátky do konce konference.

"Protože se chci účastnit programu," řekla jsem i potřetí, "a ne bloudit v muzeu voskových figur. Jsem už žena ve středním věku."

"A David je muž ve středním věku, podle mého názoru fakt okouzluje. Ve skutečnosti se obávám, že je možná posledním okouzlujícím mužem v celém vesmíru."

"Půvab nech kvarkům," řekla jsem a zavěsila. Cítila jsem se vznešeně až do chvíle, kdy jsem si uvědomila, že jsem ji neupozornila na Tiffany. Vrátila jsem se zpět k pultu. Myslela jsem si, že úspěch Dr. Onofria naznačil obrát k lepšímu. Tiffany se zeptala, "Co pro vás mohu udělat?" a nechala mě tam stát.

Po chvíli jsem to vzdala a vrátila se k rudým a zlatým pohovkám.

"David tu byl zas," poznamenala Dr. Takumiová. "Požádal mě, abych vyřídila, že šel do muzea voskových figur."

"V Racine nejsou žádná muzea voskových figur," podotkl Abey.

"Co se plánuje na dnešní večer?" zeptala jsem se a vytrhla mu z ruky program konference.

"Seznamovací večírek začíná v půl sedmé, slavnostní zahájení bude v tanečním sále a pak ještě nějaké semináře."

Přečetla jsem si témata seminářů. Jeden se zabýval Josephsonovým přechodem. Elektronky se nějak dokázaly dostat přes bariéru, i když neměly energii k tomu potřebnou. Možná bych i já mohla nějak získat pokoj bez zapsání v recepci.

"Kdybychom byli v Racinu," ozval se Abey a podíval se na hodinky, "už bychom byli dávno ubytovaní a šli bychom na večeri."

Z výtahu se vynořil Dr. Onofrio s kufrů v rukou. Přešel kolem a klesl na pohovku vedle Abeyho.

"Taky vám dali pokoj s polonahou ženskou?" zeptal se Dr. Whedbee.

"Nevím," odpověděl Dr. Onofrio. "Nenašel jsem ho." Smutně pohlédl na klíč. "Dali mi číslo 1282, ale pokoje tu mají nanejvýš číslo 75."

"Myslím, že se půjdu podívat na seminář o chaosu," řekla jsem.

Nejvážnějším problémem, jemuž dnes kvantová teorie čelí, není základní předpoklad omezení přesnosti měření ani EPR paradox. Je to nedostatek paradigmatu. Kvantová teorie nemá žádný vhodný pracovní model, žádné přirovnání, které by ji definovalo a vystihlo. - Úryvek z řeči Dr. Gedankena.

Do pokoje jsem se dostala v šest a po krátké půtce s napůl poslíčkem a napůl hercem, který si nemohl vzpomenout, kam dal má zavazadla, jsem i vybalila.

Mé šaty, které byly celou cestu z MIT v dokonalé nežehlivé úpravě, prošly v okamžiku, kdy jsem otevřela kufr, vlnovým kolapsem a vypadaly jako Schrödingerova téměř mrtvá kočka.

Snažila jsem se z hotelové služby vymámit žehličku, pak jsem se vykoukala, vzdala se pokusů o získání žehličky a napařila šaty ve sprše, prošvihla jsem "Seznamovací večírek s občerstvením" a přišla na slavnostní zahajovací řeč Dr. Onofria s půlhodinovým zpožděním.

Otevřela jsem dveře do tanečního sálu tak tiše, jak jsem jen mohla a vklouzla dovnitř. Doufala jsem, že začnou později, ale muž, kterého jsem neznala, už uváděl dalšího řečníka: "....a je inspirací v tomto oboru pro každého z nás."

Vrhla jsem se k nejbližší volné židli a posadila se.

"Ahoj," řekl David. "Všude jsem tě hledal. Kde jsi byla?"

"V muzeu voskových figur rozhodně ne," zašeptala jsem.

"To jsi měla," odpověděl také šeptem. "Bylo to bezva. Byl tam John Wayne, Elvis a Tiffany, napůl modelka a napůl herečka s makovicí napůl prázdnou a napůl vyklepanou."

"Pššt," rekla jsem.

"... osobnost, na jejíž slova všichni čekáme, Dr. Ringgit Dinariovou."

"Co se stalo Dr. Onofriovi?" zeptala jsem se.

"Pššt," řekl David.

Dr. Dinariová vypadala podobně jako Dr. Onofrio. Byla malá, baculatá, měla knírek a byla oblečená v pruhovaném kaftanu duhových barev. "Dnes večer budu vaším průvodcem po podivném novém světě," prohlásila. "Po světě, kde musíte odhodit vše, co jste kdy znali, všechen selský rozum a všechnu uznávanou moudrost. Po světě, kde se všechny zákony změnily a kde se často zdá, že tu vůbec žádné zákony neplatí."

Dokonce i mluvila stejně jako Dr. Onofrio. Stejnou řeč pronesl před dvěma lety v Cincinnati. Napadlo mne, zdali během svého pátrání po pokoji číslo 1282 neprodělal nějakou podivnou proměnu a nestal se ženou.

"Než budu pokračovat," prohlásila Dr. Dinariová, "kteříž vás už prošli tunelem na druhou stranu?"

Newtonská fyzika používala jako pracovní model stroj. Právě přirovnání ke stroji se všemi jeho navzájem propojenými součástmi, jeho koly a převody, příčinami a následky umožnilo myslet v termínech newtonské fyziky. - Úryvek z přednášky Dr. Gedankena.

"Tys věděl, že nejsme na správném místě," zasyčela jsem na Davida, když jsme unikli do předsálí.

Když jsme vstali, abychom odešli, Dr. Dinariová pozvedla svou baculatou ruku v duhově pruhovaném rukávu a zvolala hlasem Charltona Hestona, "Ó, nevěřící! Neodcházejte, neboť zde je pravda!"

"Přechod tunelem na druhou stranu by toho vlastně dost vysvětloval," ušklíbl se David.

"Pokud není zahájení v tanečním sále, tak kde vlastně je?"

"Vím já?" odpověděl. "Nechceš se jít podívat na budovu Capitol Records? Je postavená ve tvaru sady gramofonových desek."

"Chci jít na zahájení."

"Reflektor na střeše bliká morseovkou slovo *Hollywood*."

Zamířila jsem k recepci.

"Co pro vás mohu udělat?" zeptala se dívka za pultem. "Jmenuji se Natalie a jsem napůl herečka..."

"Kde se dnes večer koná setkání ICQP?" udeřila jsem na ni.

"Jsou v tanečním sále."

"Vsadím se, že jsi ještě navečeřela," vnucoval se David. "Koupím ti kornout zmrzliny. Je tu fantastické místo, kde mají přesně takovou zmrzlinu, jakou koupil Ryan O'Neal pro Tatům v *Papírovém měsíci*."

"V tanečním sále je někdo z druhé strany," sdělila jsem Natálii. "Já hledám ICQP."

Chvilí bušila do klávesnice počítače. "Lituji, ale nevidím tu pro ně žádnou rezervaci."

"A co takhle Graumanův palác?" lákal dál David. "Nebo chceš radši pravdu? Chceš si poslechnout Charltona Hestona? Chceš vidět kvantovou teorii v praxi?" Chytil mě za ruce. "Pojď se mnou," řekl vážně.

V SaInt Louis jsem utrpěla kolaps vlnové funkce dost podobný tomu, který postihl mé šaty, když jsem otevřela kufr. Tenkrát jsem skončila na parníčku na půl cesty do New Orleans. Teď se to stalo zas a já najednou kráčela po nádvoří Graumanova paláce, lízala zmrzlinu a snažila se dostat nohu do šlápějí Myrny Loyové.

Musela být malá jako skřítek nebo jí jako dítěti bandážovali chodidla. Totéž se zjevně dalo říci o Debbie Reynoldsové, Dorothy Lamourové a Wallaceovi Beerym.

Jediné šlápoty, které mi téměř padly, patřily Kačeru Donaldovi.

"Já to vidím jako mapu mikrokosmu," poznamenal David a přejel rukou mírně nerovný chodník z cementových čtverců s otisky a podpisy.

"Podívej se na tyhle stopy. Víme, že tu něco bylo. Stopy jsou téměř stejné, jen čas od času padneš na tohle," - klekl si a ukázal na otisk zaťaté pěsti Johna Wayna - "a tohle," - zamířil k pokladně a ukázal na stopu nohy Betty Grableyové - "taky dokážeme rozeznat podpisy, ale co znamená ta zmínka o 'Sidovi' na těch čtvercích? A co znamená tohle?" Ukázal na čtverec patřící Redu Skeltonovi. Nápis hlásal, DÍKY SIDOVI JSME TO ZMÁKLÍ.

"Pořád si myslíš, že už jsi objevila zákonitost," pokračoval a přešel na druhou stranu, "ale Van Jonnsonův čtverec je tak trochu vmáčkly našimko mezi Esther Williamsovou a tenhle, kde je napsáno Cantiflas. A kdo je sakra May Robsonová? A proč jsou všechny tyhle dlaždice prázdné?"

Podářilo se mu zatáhnout mě za seznam držitelů Cen Akademie. Byla to jakási stěna z tepaného železa připomínající harmoniku. Stála jsem v záhybu mezi lety 1944 a 1945.

"A pokud by ti to ještě nestačilo, náhle si uvědomíš, že stojíš na nádvoří. Dokonce ještě ani nejsi uvnitř v budově."

"A ty si myslíš, že takhle to vypadá s kvantovou teorií?" zašeptala jsem. Zatlačil mě až k Bing Crosbymu, který vyhrál kategorii Nejlepší herec za *Faráře u sv. Dominika*. "Myslíš, že ještě ani nejsme uvnitř?"

"Myslím, že o kvantové teorii toho víme stejně, co můžeme zjistit o May Robsonové z jejích šlápot," odpověděl, opřel se dlaní o tvář Ingrid Bergmanové (nejlepší herečka, *Plynové lampy*) a připravil mě o možnost ústupu. "Myslím, že nechápeme z kvantové teorie nic, ani tunelování, ani páry.^M Naklonil se ke mně. "Ani vášně."

Nejlepším filmem roku 1945 byl *Ztracený víkend*. "Dr. Gedanken tomu rozumí," odsekla jsem a vymanila se z objetí držitelů cen Akademie a Davida. "Víš, že dává dohromady nový výzkumný tým pro velký projekt o chápání kvantové teorie?"

"Ano," odpověděl. "Nechceš jít do kina?"

"V devět je seminář o chaosu," řekla jsem a postoupila k bratrům Marxovým. "Musím se vrátit."

"Pokud tě *zajímá* chaos, můžeš zůstat třeba právě tady," poznamenal a udělal pár kroků, aby se podíval na otisky dlaní Ireně Dunneové. "Můžeme jít do kina a pak na večeři. Poblíž Hollywood and Vine je restaurace, kde mají bramborovou kaši, ze které Richard Dreyfuss modeloval Ďáblovu horu v *Blízkých setkáních třetího druhu*."

"Chci se setkat s Dr. Gedankenem," namítla jsem a unikla do bezpečí na chodník. Ohlédla jsem se zpět na Davida.

Vrátil se zpět na druhou stranu nádvoří a díval se na podpis Roy Rogerse.

"Děláš si legraci? Nerozumíš tomu o nic víc než my."

"No, alespoň se snaží."

"Já taky. Problémem je, jak může jeden neutron interferovat sám se sebou a proč tu jsou otisky jen dvou Triggerových kopyt."

"Je osm padesát pět," řekla jsem. "Jdu na semináře chaosu."

"Pokud ho najdeš," odpověděl a poklekl najedno koleno, aby si prohlédl podpis.

"Najdu ho," trvala jsem zamračeně na svém.

Vstal, strčil ruce do kapes a usmál se na mne. "Je to bezva film," dodal.

Už to tu bylo zas. Obrátila jsem se a téměř utekla na druhou stranu ulice.

"Dávají devátý díl *Benjiho*" zavolal za mnou. "Náhodou si v něm vymění tělo se siamskou kočkou."

Čtvrtek, 21.00-22.00 "Věda o chaosu." L. Durcheinander, Lipsko. Seminář o struktuře chaosu. Budou diskutovány principy chaosu včetně motýlího efektu, fraktálu a nespojitého vlnění. Salonek Clary Bowové.

Nemohla jsem seminář o chaosu najít. Salonek Clary Bowové, kde se měl konat, byl prázdný. V salonku Fatty Arbuckla byla schůze vegetariánů a všechny ostatní konferenční místnosti byly zamčené. V tanečním sále ještě řečnila tunelářka. "Vejdí!" rozkázala mi, když jsem otevřela dveře. "Čeká tu na tebe osvětlení!"

Šla jsem si lehnout.

Zapomněla jsem se ozvat Darlene. Určitě už odjela z Denveru, ale zavolala jsem její záznamník a nechala jí tam alespoň číslo pokoje pro případ, že by si vyzvedla vzkazy. Ráno bych se měla zastavit v recepci a říct jim, aby jí dali klíč. Pak jsem šla spát.

Nespala jsem dobře. V noci vysadila klimatizace, takže jsem ráno nemusela naparovat šaty. Když jsem vstala, jen jsem se oblékla a šla dolů.

Program začínal v devět hodin workshopem Abeyho Fieldse "Nádherný svět" v salonku Mary Pickfordové, snídání v tanečním sále a "Experimenty s opožděnou volbou" v sále Cecilia B. DeMilla A v mezzaninu.

Snídaně v tanečním sále, to znělo nádherně, i když se vždy nakonec ukáže, že to je káva z várnice a koblihy. Od minulého poledne jsem nejedla nic kromě komoutu zmrzliny, ale pokud tu někde poblíž byl David, bude se ochomýtat kolem jídla a já se mu chtěla vyhnout. Včera vSČer to byl Graumanův palác. Dneska bych nejspíš skončila na farmě Knotta Berryho. Byla jsem rozhodnuta, že se tak nestane, i když David je okouzlující.

Uvnitř šálu Cecilia B. De Milla A byla tma jako v pytli. Dokonce i diapozitivy promítané na plátno v popředí vypadaly jako černé. "Jak můžete sami vidět," říkal právě Dr. Lvov, "laserový impuls už je v pohybu dřív, než experimentátor aktivuje vlnový nebo částicový detektor."

Pustil další diapozitiv, který byl pro změnu tmavošedý. "Použili jsme Mach-Zehnderův interferometr s dvěma zrcadly a částicový detektor. Pro první sérii pokusů jsem dovolil experimentátorovi, aby se rozhodl, který z přístrojů použije a zvolil si libovolnou metodu výběru. Pro druhou sérii pokusů jsme použili nejprimitivnější náhodnou volbu..."

Znovu cvakl tlačítkem projektoru a ukázal bílý diapozitiv s černými tečkami, který dával dost světla, abych objevila prázdnou židli u uličky asi o deset řad dál. Spěchala jsem, abych se k ní dostala, dokud je dost světla, dokud se nezmění obrázek. Sedla jsem-si.

"...pár mincí. Alleyovy pokusy ukázaly, že když byl nainstalován detektor částic, světlo bylo zaznamenáno jako částice. Když byl instalován vlnový detektor, světlo se chovalo jako vlnění bez ohledu na to, kdy byl přístroj pro detekci zvolen."

"Ahoj," řekl David. "Prošvihla jsi pět černých diáků, dva šedé a jeden bílý s černými tečkami."

"Pssst," odpověděla jsem.

"V našich dvou sériích jsme se chtěli ujistit, zda vědomá volba ovlivňuje výsledek." Dr. Lvov přepnul na další černý snímek. "Jak vidíte, graf ukazuje, že mezi experimenty, kdy byl druh detektoru zvolen vědomě a kdy byl vybrán náhodně, není žádný podstatný rozdíl."

"Nechceš jít na snídání?" zašeptal David.

"Už jsem jedla," odpověděla jsem stejně a čekala, zdali mi nezačne kručet v břiše hlady a neprozradím se. Žaludek nezklamal a ozval se.

"Je tu fantastická restaurace blízko Hollywood and Vine, kde mají vafle, které Katharine Hepburnová dělala pro Spencera Tracyho ve filmu *Nejprve stvořil ženu*."

"Pssst," zasyčela jsem.

"A po snídani bychom mohli zajít k Frederickovi a podívat se do muzea podprsenek."

"Budeš už prosím tě zticha? Nic neslyším."

"Ani nevidíš," neodpustil si, ale více či méně se podřídil a vytrpěl ještě devadesát dva černých, šedých a bílých černě tečkovaných obrázků.

Dr. Lvov konečně rozsvítil a s úsměvem zamrkal na obecenstvo. "Vědomí nemá žádný měřitelný vliv na výsledek experimentu. Jak řekl jeden z mých asistentů, 'ten malý ďáblík ví, co chcete udělat, ještě dřív, než to víte vy.'"

To měl být nejspíš vtip, ale mně to moc legrační nepřipadalo. Otevřela jsem program konference a hledala něco, kam by David nešel ani za nic.

"Co vy dva? Jdete na snídani?" zeptal se Dr. Thibodeaux.

"Ano," odpověděl David.

"Ne," řekla jsem já.

"Dr. Hotard a já jsem se chtěli najíst někde, kde je to *vraiment* Hollywood."

"David o takové restauraci ví," poznamenala jsem. "Vyprávěl mi o podniku, kde mají grapefruitovou šťávu, kterou James Cagney chrstl do tváře Mae Clarkové ve *Veřejném nepříteli*."

Dr. Hotard se přihnál s kamerou a čtyřmi svazky průvodce. "Možná byste nám mohl ukázat Graumanův palác, ne?" zeptal se Davida.

"Samozřejmě vám ho ukáže," ujistila jsem ho. "Lituji, že nemohu jít s vámi, ale slíbila jsem Dr. Venkovskému, že zajdu na jeho přednášku o booleovské logice. A po Graumanově paláci vás může David zavést do podprsenkového muzea u Fredericka." ^

"A co Brown Derby?" zeptal se Dr. Thibodeaux. "Slyšel jsem, že vypadá jako zámek." Odtáhli ho. Dívala jsem se, dokud bezpečně neopustili předsálí. Pak jsem se proplížila nahoru na přednášku Dr. Whedbeeho o informační teorii. Dr. Whedbee tam nebyl.

"Šel sehnat zpětný projektor," vysvětlila doktorka Takumiová. Měla talířek s půlkou koblíhy v jedné ruce a polystyrénový šálek v druhé.

"Byla jsi na té snídani v tanečním sále?" zeptala jsem se.

"Ano. Ta koblíha byla poslední. Káva jím došla krátce potom. Nebylas náhodou na té přednášce Abeyho Fieldse, že ne?" Postavila šálek a ukousla z koblíhy.

"Ne," řekla jsem a napadlo mne, zdali se mám spolehnout na moment překvapení nebo jí tu koblíhu vyrvat nějakým zápasnickým chvatem.

"O nic jsi nepřišla. Celou dobu jenom krákal o tom, že bychom měli mít setkání v Racine." Nacpala si do úst poslední kousek koblíhy. "Už ses viděla s Davidem?"

Pátek, 21.00-22.00 "Experiment Heurka: Přednáška s diapozitivy"¹¹ J. Lvov, Vysoká škola Eureka. Popisy, výsledky a závěry Lvovových experimentů s opožděnou vědomou volbou a náhodným výběrem. Sál Cecilia B. DeMilla A.

Dr. Whedbee konečně přišel. Nesl zpětný projektor a šňůru táhl za sebou. Zapnul ho. Světlo se nerozsvítilo.

"Podrž to," řekla doktorka Takumiová a podala mi šálek a tácek.

"Takový máme u nás na Caltechu. Potřebuje upravit meze fraktálové základny."

Udeřila ze strany do projektoru.

Na táčku nezůstal po koblíchách ani drobek. Na dně šálku zbyl asi milimetr kávy. Chystala jsem se klesnout až na dno, když znovu bouchla do projektoru. Světlo se rozsvítilo. "Naučila jsem se to na semináři o chaosu včera večer," poznamenala, vytrhla mi šálek a dopila zbytek. "Mělas tam být. Salonek Clary Bowové byl pěkně našlapaný."

"Myslím, že můžeme začít," řekl Dr. Whedbee. Dr. Takumiová a já jsme si sedly. "Informace je přenos sdělení obsahující význam," začal Dr. Whedbee. Napsal na desku projektoru zeleným markerem značky Magie slovo VÝZNAM nebo možná INFORMACE.

"Když je informace náhodná, význam nelze přenést a my dostáváme stav entropie." Napsal to pod slovo VÝZNAM červeným fixem. Jeho rukopis byl naprosto nečitelný.

"Stavy entropie jsou odstupňovány od nízké entropie, jakou je máme popraskávání ve vašem autorádiu, až do stavu úplného rozvratu, kdy je vše náhodné a zmatené a kdy se nepředává žádná informace."

Ach, *můj Bože*, pomyslela jsem si, *zapomněla jsem v hotelu upozornit na Darlene*.

Když se Dr. Whedbee znovu sklonil k desce, aby ji ozdobil dalším hieroglyfem, vytratila jsem se ven a šla dolů do recepcce. Doufala jsem, že Tiffany ještě nenastoupila službu. Byla tam.

"Co pro vás mohu udělat?" zeptala se.

"Mám pokoj 663," řekla jsem. "Mám ho mít společně s doktorkou Darlene Mendozovou. Přijede dnes ráno a bude potřebovat klíč."

"Na co?" zeptala se Tiffany.

"Aby se dostala do pokoje. Mohla bych být někde na přednášce, když přijede."

"Proč nemá klíč?"

"Protože tu ještě není."

"Měla jsem dojem, že říkáte, že je s vámi na pokoji."

"Bude se mnou na pokoji. Jmenuje se Darlen Mendozová."

"A vaše jméno?" zeptala se s rukama nad klávesnicí počítače.

"Ruth Baringerová."

"Nemám tu pro vás rezervaci."

Za devadesát let od objevu Planckovy konstanty jsme udělali působivý pokrok v kvantové fyzice, ale byly to především pokroky v technologii, ne v teorii. Pokroky v teorii můžeme dělat jen tehdy, když máme model, který si dokážeme představit. - Úryvek z přednášky Dr. Gedankena.

Pohybovala jsem se s Tiffany chvíli na úrovni vysoké entropie, probíraly jsme fakt, že nemám rezervaci, stav klimatizace, a pak jsem náhle přehodila výhybku na problém klíče pro Darlene. Doufala jsem, zeji zastihnu nepřipravenou. Fungovalo to stejně dobře, jako Alleyovy experimenty s opožděným výběrem.

Uprostřed mých pokusů vysvětlit, že Darlen nespravuje klimatizaci, přišel Abey Fields.

"Viděla jste Dr. Gedankena?"

Zakroutila jsem hlavou.

"Byl jsem si jist, že přijde na můj workshop 'Nádherný svět', ale nepřišel a v hotelu tvrdí, že nemohou najít jeho rezervaci," řekl a pročešával pohledem předsálí. "Náhodou jsem zjistil, čím se zabývá jeho nový projekt, a byl bych pro něj naprosto perfektní. Chystá se najít paradigma pro kvantovou teorii. Není to on?" zeptal se a ukázal na postaršího muže, který právě vstupoval do výtahu.

"Myslím, že to je Dr. Whedbee," řekla jsem, ale on už se rozběhl předsálím směrem k výtahu.

Málem to stihl. Dveře výtahu se zabouchly právě v okamžiku, kdy dorazil.

Několikrát stiskl knoflík výtahu, aby se dveře zase otevřely, a když to nefungovalo, pokusil se upravit meze fraktálové základny. Obrátila jsem se zpět k pultu^

"Co pro vás mohu udělat?" zeptala se Tiffany.

"Něco ano," řekla jsem. "Darlene Mendozová, která je se mnou na pokoji, přijede někdy dnes dopoledne. Je to filmová producentka. Přijede, aby obsadila hlavní ženskou roli v novém filmu s Robertem Redfordem a Harrisonem Fordem. Až dorazí, dejte jí klíč. A spravte klimatizaci."

"Ano, madam," odpověděla.

Josephsonův přechod je uspořádán tak, že elektrony musejí získat energii navíc, aby překonaly energetickou bariéru. Přesto však bylo zjištěno, že některé elektrony jednoduše proklouznou na druhou stranu jako tunelem; jak to vyjádřil Heinz Pagels, "procházejí zdí." - Ze semináře "Nádherný svět kvantové fyziky," A. Fields, UNW.

Abey přestal bušit na knoflík výtahu a pro změnu se pokoušel roztáhnout jeho dveře.

Přešla jsem k postranním dveřím a ven na Hollywoodský bulvár. Davidova restaurace byla blízko Hollywood and Vine. Otočila jsem se na druhou stranu, směrem ke Graumanovu paláci, a zapadla do první restaurace, kterou jsem uviděla.

"Jmenuji se Stephanie," řekla číšnice. "Kolik vás bude?"
V mé blízkosti nikdo nebyl, dokonce ani dost daleko.
"Nejste napůl herečka a napůl modelka?" zeptala jsem se.
"Ano. Pracuji tady na poloviční úvazek, abych si vydělala na kurz Holistické kašněctví."

"Jsem jednočlenná výprava," vysvětlila jsem a ukázala jí jeden prst, aby bylo naprosto jasno. "Chci stůl daleko od okna."

Zavedla mě ke stolu u okna, podala mi jídelní lístek velký jako makrosvět a druhý položila na druhou stranu stolu.

"Naše dnešní specialita ke snídaní je papája nadívaná tropickým ovocem, řechovými salát, *radicchio a vinaigrette*. Půjdu pro vaši objednávku, až dorazí váš společník."

Postavila jsem jeden jídelní lístek tak, aby mne schoval před pohledem zvenčí, otevřela jsem ten druhý a přečetla si, co nabízí ke snídaní. Zdálo se, že všechny položky obsahují slova jako *cilantro* nebo *lemongrass*.

Napadlo mne, zdali *radicchio* není kalifornské slovo pro koblihu.

"Ahoj," řekl David, sebral postavený jídelníček a posadil se. "Ta paštika z mořských ježků vypadá dobře."

Byla jsem opravdu ráda, že ho zas vidím. "Jak ses sem dostal?" zeptala jsem se.

"Proklouzl jsem tunelem na druhou stranu," řekl. "Co je vlastně extra-panenský olivový olej?"

"Chtěla jsem koblihu," řekla jsem smutně.

Vzal mi z ruky jídelníček, položil ho na stůl a vstal. "Hned vedle je fantastická restaurace, kde mají koblihy, které Clark Gable učil Claudette Colbertovou namáčet do kávy ve *Stalo se jedné noci*"

Ta fantastická hospoda byla pravděpodobně až někde na Long Beach, ale byla jsem tak zesláblá hladu, že jsem nedokázala odporovat. Vstala jsem. Stephanie přispěchala.

"Dáte si ještě něco?" zeptala se.

"Odcházíme," řekl David.

"Oukej," poznamenala, odtrhla účtenku z bloku a připlácla ji na stůl. "Doufám, že vám snídaně chutnala."

Najít paradigma je obtížné, pokud to je vůbec možné. Díky Plankově konstantě je svět, který vidíme, ovládnut Newtonovou mechanikou. Částice jsou částice, vlny jsou vlny a objekty nemají náhle stěnami a neobjevují se na druhé straně. Kvantové efekty převažují jen na subatomové úrovni. - Úryvek z přednášky Dr. Gedankena

Restaurace stála vedle Gyaumanova paláce, což mě trochu znerušovalo, ale měli tam vejce a slaninu a toasty a pomerančovou šťávu a kávu. A koblihy. "Myslela jsem, že snídáš s Dr. Thibodeauxem a Dr. Hotardem," poznamenala jsem a namočila jednu do kávy. "Co je s nimi?"

"Šli někde k Forest Lawn. Dr. Hotard chtěl vidět kostel, kde se ženíl Ronald Reagan."

"On se ženil ve Forest Lawn?"

Ukousl si z mé koblihy. "Ve Wee Kirk of the Heather. Věděla jsi, že Forest Lawn má největší olejomalbu na náboženské téma na celém světě?"

"Tak proč jsi s nimi nešel?"

"Abych promeškal film?" Uchopil mě za obě ruce. "Ve dvě je matiné. Pojď tam se mnou."

Cítila jsem, jak se všechno kolem začíná hroutit. "Musím se vrátit," řekla jsem a snažila se vyprostit ruce. "Ve dvě je panelová diskuse o EPR paradoxu."

"Další promítání je v pět. A ještě jedno v osm."

"V osm má Dr. Gedanken přednášku."

"Víš, v čem je problém?" zeptal se a pořád mě držel za ruce. "On to vlastně není Graumanův palác; je Mannův, takže Sid tam nikdy není, abychom se ho mohli zeptat. Například proč některé páry jako Joanne Woodwardová a Paul Newman mají společný čtverec a jiné ne? Co třeba Ginger Rogersová a Fred Astaire?"

"Víš v čem je hlavní problém?" řekla jsem a vytrhla ruce ze sevření. "Potíž je v tom, že nebereš nic vážně. Tohle je konference, ale ty se nestaráš o program, nezajímá tě přednáška Dr. Gedankena, ani se nesnažíš pochopit kvantovou teorii!" Zašátrala jsem v kabelce po drobných, abych zaplatila.

"Myslel jsem, že o tom mluvíme pořád," namítl David překvapeně. "Problémem je, kam zařadit lvy, kteří hlídají dveře. A co ty ostatní dlaždice bez otisků slavných?"

Pátek, 14.00 -15.00 Panelová diskuse o EPR paradoxu. I.

Takumiová (moderátor), R. Iverson, L. S. Ping. Diskuse o posledních výzkumech jednoduchých korelací včetně nelokálních vlivů, Kalkatského návrhu a vášně. Salonek Keystonských policajtů.

Hned jakmile jsem se vrátila do Rialta, šla jsem nahoru do pokoje podívat se, zdali už tam není Darlene. Nebyla. Když jsem se pokoušela volat recepci, telefon nefungoval. Vrátila jsem se zpět k pultu. Nikdo tam nebyl. Čekala jsem patnáct minut a pak jsem šla na panelovou diskusi o EPR paradoxu.

"Paradox Einstein-Podolsky-Rosenův není slučitelný s kvantovou teorií," začala Dr. Takumiová. "Nestarám se, co naznačují experimenty. Dva elektrony na opačných koncích vesmíru se nemohou ovlivňovat navzájem, aniž by nezničily celou teorii prostoročasového kontinua."

Měla pravdu. I kdyby se podařilo najít vhodný model pro kvantovou teorii, co s EPR paradoxem? Pokud experimentátor zkoumal jeden z páru elektronů, který se původně srazil, měnila se tím okamžitě korelace druhého, i když byly světelné roky vzdáleny.

Zdálo se, jako by tou srážkou navěky spojeny, stále sdílely tutéž dlaždici, i pokud se octly na opačných stranách vesmíru.

"Pokud by spolu elektrony okamžitě *komunikovaly*, souhlasil bych s vámi," poznamenal Dr. Iverson, "ale to nedělají. Prostě se navzájem ovlivňují. Dr. Shimony definoval toto vzájemné působení ve své přednášce o vášni a můj pokus zcela jasně..."

Vzpomněla jsem si na Davida, která se nade mnou skláněl mezi nejlepšími filmy let 1944 a 1945 a fikal, "Myslím, že o kvantové teorii toho víme asi tolik, kolik můžeme odvodit o May Robsonové z jejich stop."

"Nemůžete to vysvětlit tím, že budete vynalézat nové termíny," namítl doktor Takumiová.

"Rozhodně nesouhlasím," ozval se Dr. Ping. "Vášně působící na dálku není právě vymyšlený termín. Je to prokázáný jev." *To rozhodně je*, pomyslela jsem si a vzpomněla si na Davida, jak si vzal obrovský jídelníček z výlohy a prohlásil: "Ta paštika z mořských ježků vypadá dobře."

Nezáleželo na tom, kam se elektron vydal po srážce. Dokonce i kdyby vyrazil opačným směrem, než leží Hollywood and Vine, dokonce i kdyby si postavil do výlohy jídelníček a schoval se za ním, ten druhý elektron by si ho stejně našel a zachránil ho před *radicchio* a koupil mu koblihy.

"Prokázáný jev!" vykřikla Dr. Takumiová. "Cha!" pro zdůraznění zabašila předsednickým kladívkem.

"Chcete říct, že vášně neexistuje?" řekl Dr. Ping a zbrunátněl.

"Chci říct, že jeden mizerný experiment je těžší totéž jako prokázáný jev."

"Jeden mizerný experiment? Ten projekt mě stál pět let života!" vybuchl Dr. Iverson a zahrozil jí pěstí. "Já vám ukážu vášně působící na dálku!"

"Jen to zkuste a já vám upravím meze fraktálu ve základny!" odpovíděla Dr. Takumiová a uhodila ho do hlavy předsednickým kladívkem.

Ale přesto je nalezení paradigmatu možné. Newtonovská fyzika není stroj. Má jen některé vlastnosti stroje. A my musíme ve viditelném světě najít model který by měl tyto někdy bizarní vlastnosti kvantové fyziky. Takový model, i když to zní nepravděpodobně, už jistě někde existuje a je na nás ho najít. - Úryvek z přednášky Dr. Gedankena

Než přijela policie, sebrala jsem se a odešla nahoru do svého pokoje. Darlene tam ještě nebyla, telefon a klimatizace ještě nefungovaly. *Začala* jsem mít obavy. Vydala jsem se ke Graumanově paláci, abych se podívala po Davidovi, ale nebyl tam. Za zástěnou cen Akademie byli Dr. Whedbee a Dr. Sleethová.

"Neviděli jste tu Davida, že?" zeptala jsem se jich.

Dr. Whedbee odtáhl ruku od tváře Normy Shearerové.

"Už odešel," odpověděla Dr. Sleethová a vyprostila se z objetí nejlepších filmů let 1929 -1930.

"Říkal, že jde někam k Forest Lawn," poznamenal Dr. Whedbee a pokoušel se uhladit nepoddajné bílé vlasy.

"A neviděli jste Dr. Mendozovou? Měla přijet dnes ráno."

Neviděli ji ani oni, ani Dr. Hotard a Dr. Thibodeaux, kteří mě zastavili v předsálí a ukázali mi pohlednici s náhrobkem Aimee Semple McPhersonové. Tiffany už měla po šichtě. Natalie nemohla najít mou rezervaci. Vrátila jsem se zpět do pokoje a doufala, že Darlene zavolá.

Klimatizace stále ještě nebyla opravena. Chvilí jsem se ovívala brožurkou o Hollywoodu, pak jsem ji otevřela a začala číst. Na zadní straně obálky byla mapa nádvoří Graumanova paláce. Deborah Kerrová a Yul Brynner také neměli společnou dlaždici a Katherine Hepburnová a Spencer Tracy dokonce ani nebyli na plánu. Ona mu připravovala vafle ve filmu *Nejprve stvořil lenu a* ani nedostali dlaždici.

Napadlo mě, zdali Tiffany, napůl modelka a napůl herečka, neměla na starosti dodávku cementu. Dovedla jsem šiji představit, jak tupě zírá na Spencera Tracyho a říká: "Nevidím tu vaši rezervaci."

Co- to vlastně má být, napůl modelka a napůl herečka? Znamená to, že je modelka *nebo* herečka anebo modelka a *současné* herečka? Rozhodně nebyla hotelovou recepční.

Elektrony možná byly v mikrosvětě takovými případy jako Tiffany a tím se vysvětluje jejich dualita, jsou napůl vlny, napůl částice. Možná, že to vůbec nebyly elektrony. Třeba pracovaly jako elektrony jen na částečný úvazek, aby si mohly platit své kursy stabilních stavů.

Darlene se neozvala ani do sedmi. Přestala jsem se ovívat a pokusila se otevřít okno. Ani se nehnulo. Problém byl v tom, že o kvantové teorii nikdo nic nevěděl. Mohli jsme vycházet jen z pár srážek elektronů, které nikdo nemohl vidět a které se kvůli Heisenbergově principu neurčitosti nedaly přesně změřit. A pak se musel brát v úvahu chaos, entropie a všechny ty dlaždice bez otisků. Vždyť jsme ani nevěděli, kdo byla May Robsonová.

V půl osmé zazvonil telefon. Byla to Darlene.

"Co se děje?" zeptala jsem se. "Kde jsi?"

"V Beverly Wilshire."

"V Beverly Hills?"

"Ano. Je to dlouhé povídání. Když jsem dorazila do Rialta, hotelová recepční - myslím, že se jmenuje Tiffany - mi řekla, že tam nejsi. Řekla, že jsou až po střechu zaplněni nějakými vědátory a museli přespočetné zájemce poslat do jiných hotelů. Prý jsi v Beverly Wilshire v pokoji č. 1027. Jak se má David?"

"Je nemožnej," odsekla jsem. "Celou konferenci strávil okukováním otisků Deanny Durbinové v Graumanově paláci a tím, že mě přemlouval, abych s ním šla do kina."

"A půjdeš?"

"Nemůžu. Doktor Gedanken má za půl hodiny přednášku."

"Opravdu?" zeptala se Darlene překvapeně. "Počkej minutku." Chvilí bylo ticho, pak se vrátila zpět a řekla, "Myslím, že bys měla jít do kina. David je jeden z posledních dvou okouzlujících mužů v celém vesmíru."

"Ale on vůbec nebere kvantovou teorii vážně. Doktor Gedanken najímá výzkumný tým, aby našel paradigma, ale David pořád jen mluví o reflektoru na špičce budovy Capitol Records."

"Víš, možná že tím něco sleduje. Chci říct, že serióznost mohla být tím pravým pro newtonskou fyziku, ale kvantová fyzika možná vyžaduje odlišný přístup. Sid říká..."

"Sid?"

"Ten chlap, který mě pozval dnes večer do kina. Byla by to dlouhá historie. Tiffany mi dala špatné číslo pokoje a já ho překvapila, byl jen ve spodkách. Je to kvantový fyzik. Měl být také v Rialtu, ale Tiffany nemohla najít jeho rezervaci."

Základní implikací duality vln a částic je fakt, že elektron nemá žádnou přesnou polohu. Existuje jako superpozice pravděpodobných poloh. Jenom když experimentátor pozoruje elektron, "připoutá" ho k určitému místu.

Nádherný svět kvantové fyziky, A. Fields, UNW

Forest Lawn zavíral v pět hodin. Našla jsem si to v brožurě o Hollywoodu, když Darlene zavěsila.

Netušila jsem, kam mohl David jít. Brown Derby nebo La Brea Tar Pits nebo nějaký jiný fantastický podnik poblíž Hollywood and Vine, kde mají alfařské výhonky, které jedl John Hurt těsně před tím, než se mu roztrhl hrudní koš ve *Vetřelci*.

Alespoň jsem věděla, kde je Dr. Gedanken. Převlékla jsem se a nastoupila do výtahu. Přemýšlela jsem o dualitě vln a částic a fraktálech a stavech s vysokou entropií a experimentech s opožděným výběrem. Problém byl v tom, kde by se dalo najít paradigma, které by umožnilo představit si kvantovou teorii, když musíte respektovat Josephsonovy přechody a vášeň a všechny ty prázdné dlaždice. Bylo to nemožné. Dalo by to víc práce než stavět na pár otiscích chodidel a nohy Betty Grableové.

Dveře výtahu se otevřely a proti mně vyrazil Abey Fields.

"Všude vás hledám," řekl. "Neviděla jste někde Dr. Gedanken, že?"

"Není v tanečním sále?"

"Ne," odpověděl. "Už má zpoždění patnáct minut a nikdo ho neviděl. Tohle podepište," řekl a strčil mi do ruky desky s podpisovým archem.

"Co to je?"

"Petice." Vytrhl mi je. "My níže podepsaní žádáme, aby se výroční setkání Mezinárodního kongresu kvantových fyziků ICQP nadále konala ve vhodných lokalitách," četl. "Jako je Racine," dodal a znovu mi vnuť desky. "*Rozhodně* v Hollywoodu."

Hollywood.

"Uvědomujete si, že průměrnému členovi ICQP trvalo dvě hodiny a třicet šest minut, aby se ubytoval v hotelu? Některé delegáty dokonce poslali do hotelu v Glendale."

"A v Beverly Hills," doplnila jsem bezmyšlenkovitě. Hollywood. Podprsenková muzea a bratři Marxové a gangy, které vás zabijí, když si troufnete nosit modrou nebo červenou a napůl Tiffany a napůl Stephanie a největší olejomalba světa na náboženské téma.

"Beverly Hills," zamumlal Abey. Vytáhl z pouzdra v kapse propisku a zapsal si to. "Chystám se přednést tuto petici během projevu Dr. Gedanken. Tak prosím, podepište to," řekl a podal mi tužku. "Tedy pokud nechcete, aby příští výroční zasedání bylo zase v Rialtu."

Vrátila jsem mu desky. "Myslím, že ode dneška tu může být výroční zasedání každý rok," řekla jsem a rozběhla se ke Graumanovi.

Až budeme mít toto paradigma, které obsáhne jak logické tak nesmyslné aspekty kvantové teorie, budeme moci vidět dál, než jen ke srážkám elektronů a matematice a uvidíme mikrosvět v celé jeho překvapivé kráse. - Úryvek z přednášky Dr. Gedanken

"Chci lístek na *Benjiho*," řekla jsem dívce v pokladně. Vizitka na její klopě hlásala, VÍTEJTE V HOLLYWOODU. JMENUJI SE KIMBERLEY.

"Do kterého kina?" zeptala se.

"Do Graumanova," odpověděla jsem a přitom si pomyslela, *ted' není vhodná doba na stav vysoké entropie.*

"Ale který sál?"

Znovu jsem se podívala na plakát. *Benjiho* dávali ve všech třech salech, v hlavním velkém a ve dvou menších po stranách.

"Dělají test reakce publika," vysvětlila Kimberley. "V každém sále běží jiný konec."

"A jaký je v hlavním sále?"

"Nevím. Já tu pracuji na částečný úvazek, abych si vydělala má lekce Organického dýchání."

"Máte nějakou minci?" zeptala jsem se, ale pak jsem si uvědomila, že na to jdu špatně. Tohle byla kvantová teorie, ne newtonská. • Nezáleželo na tom, který sál si vyberu, nebo na které sedadlo si

sednu. Byl to experiment s opožděným výběrem a David už letěl po své dráze.

"Tak ten se šťastným koncem," rozhodla jsem se.

"Hlavní sál," řekla.

Prošla jsem kolem kamenných lvů do předsálí. Ve skleněné skříní vedle vchodu do kuřamy seděla Rhonda Flemingová a pár voskových figur Číňanů. Za bufetem visel těžký malovaný závěs.

Koupila jsem si krabičku rozinek v čokoládě, kelímek pražené kukuřice a krabičku žuzu a vkročila do sálu.

Byl větší, než jsem čekala. Řady a rady prázdných rudých křesel se zatáčely mezi obrovskými sloupky a koncily až u opony, která zřejmě skrývala plátno. Stěny pokrývaly spleť malby. Stála jsem tam, ruce plné žuzu, rozinek a kukuřice, a dívala se na lustr nad hlavou. Byl to propracovaný zlatý výbuch obklopený stříbrnými draky. Nikdy jsem si nedovedla představit něco podobného.

Světla zhasla, rudé závěsy se rozhrnuly a odhalily vnitřní oponu, která připomínala závoj skrývající plátno.

Prošla jsem uličkou a posadila se do jednoho z křesel. "Ahoj," řekla jsem a nabídla rozinky Davidovi.

"Kde jsi byla?" zeptal se. "Film už začíná."

"Vím," odpověděla jsem. Naklonila jsem se přes Davida a podala Darlene její kukuřici a Dr. Gedankenovi jeho žuzu. "Pracovala jsem na paradigmatu pro kvantovou teorii."

"A?" zeptal se Dr. Gedanken a otevřel krabičku.

"A oba se mýlíte," pokračovala jsem. "Není to Graumanovo kino. Nejsou to ani filmy, doktore Gedankeně."

"Sídě," opravil mě Dr. Gedanken. "Pokud máme pracovat v jednom výzkumném týmu, měli bychom si, myslím, tykat."

"Pokud to není Graumanovo kino ani filmy, tak co tedy?" zeptala se Darlene, která jedla kukuřici.

"Je to Hollywood."

"Hollyweod," opakoval Dr. Gedanken s pochybami v hlase.

"Hollywood," stála jsem na svém. "Hvězdy na chodníku a budo vy, které vypadají jako stohy gramofonových desek a klobouky a *radicchio* a divácké průzkumy a podprsenková muzea. A filmy. A Graumanovo kino."

"A Rialto," dodal David.

"Zvlášť Rialto."

"A ICQP," přisadil si Dr. Gedanken.

Vzpomněla jsem si na černé a šedé diapozitivy Dr. Lvova a mizející seminář o chaosu a Dr. Whedbeehe, který psal na desku zpětného projektoru VÝZNAM nebo snad INFORMACE. "A ICQP," souhlasila jsem.

"Praštila doktorka Takumiová opravdu doktora Iversona kladívkem do hlavy?" zeptala se Darlene.

"Psst," okřikl nás David. "Myslím, že film už začíná." Vzal mě za ruku. Darlene se uvelebila se svou kukuřicí pohodlněji a Dr. Gedanken si dal nohy na opěradlo sedadla před sebou. Vnitřní opona se otevřela a plátno se rozzářilo.

**přeložil Stanislav Švachouček
ilustroval Alois Křesala**

Alexandru Ungureanu

Moderní bojová umění

"REI! (Pozdravte)!" křikne zvýšeným hlasem čarový rozhodčí.

Ochranné pole, za nímž sedí diváci, vypadá jako namodralý závěs. Vstanu ze svého místa a zaměřím doprostřed šiai-dožo, zápasisti. Zběžně si zkontroluji, zda mám upravené kimono. Velký Mistr se na mne klidně dívá. Ucítím teplo u kořene nosu a uvědomím si, že právě na tento bod je soustředěn jeho pohled. Začíná mě rozčilovat, když pocit tepla sílí. "Tohle si přece nesmí dovolovat!" pomyslím si. "Považuje mě za nějakého začátečníka, kterého jen tak zastraší? Vždyť mě tím vážně uráží. Měl by vědět, že bych tohle dokázal taky a ještě líp!" Zhluboka vdechnu, až dech sestoupí k břichu, a uklidním se. Pozdravím Velkého Mistra hlubokou úklonou v pase. Odpoví mi, ale jeho pohyb postrádá stejnou obradnost a tím mě znovu urazí. Zaměřím se na drobnou pihu uprostřed jeho obočí a představím si rozžhavenou jehlu zasahující cíl. Velký Mistr se zachvěje. Na okamžik je i vidět, jak z pihy stoupá slabý proužek páry. "A teď jsme si kvit!" řeknu si spokojeně, ale přitom se nemůžu neobdivovat tomu, jak dokonale se ovládá. Jen jediná slza bolesti se mu vymkla zpod kontroly a stéká po bledé tváři, až zmizí mezi bílými vousy jeho brady.

"Hadžime! (Začněte)!" zvolá rozhodčí.

Oba zamíříme k videoplastéru. Obecenstvo ztichlo. Usednu do křesla vpravo a nechám čekat, aby mi stáhli vlasy do chomáčů a uvolnili tak místo pro upevnění iridiových elektrod. Když celou operaci dokončí, jeden z nich stiskne knoflík. Jen na chvíli se mi zdá, že stojím zády sám k sobě a vidím tu část sálu, která je za mnou, ale pak už je zase všechno normální. Od této chvíle mám téměř na půl hodiny svou vlastní videoplazmu, která je mou dokonalou kopií. Moje videoplazma a videoplazma Velkého Mistra se zvednou a pozdraví publikum, které propukne v dlouhé ovace. Dost početná skupina fanoušků skanduje mé jméno.

Videoplazmy si stoupnou doprostřed šiai-dožo, asi čtyři metry od sebe. Rozhodčí dá pokyn mé kopii, aby ustoupila o půl kroku zpět. Další tři vteřiny trvá pozdrav a potom čekatelé předají každému zápasníkovi flash-stick, světelnou hůl.

"Hadžime!"

Nedával jsem v tu chvíli pozor, a tak nevím, který rozhodčí zápas zahájil. Podle pravidel to ovšem může být jen rozhodčí v zápasisti.

"Flash-stick je ocelová trubka, která má na jednom konci vysoce výkonnou herlogenovou žárovku. Jak známo, ve chvíli, kdy do herlogenové žárovky projde elektrický proud, zazáří prudkým, velice oslňujícím světlem. Před žárovkou jsou štěrby, jimiž světlo proniká ven. Ve zbývajících částech trubky jsou umístěny malé akumulátory a na druhém konci je spínač. S technikou boje s flash-stickem se poprvé setkala zirtobianská expedice na planetě Olma. Na její členy značně zapůsobil nejen neobyčejná podívaná, ale i účinnost této zbraně. Proto ji podrobně prozkoumali a později rozšířili po celé galaxii. Podle dochovaných záznamů se zdá, že na Zemi se první zápasy tohoto druhu uskutečnily zhruba před padesáti lety. Relativně nedávno se prokázalo, že herlogenová žárovka může ze vzdálenosti pěti až šesti metrů (a pochopitelně i menší) způsobit částečné oslepnutí protivníka ve viditelném spektru.

Úryvek z "REN-DO - Umění boje s flash-stickem"

* * *

Videoplazma Velkého Mistra je Tori (útočník) a já jsem Uke (ten, kdo se brání). Tori stojí s flash-stickem opřeným o podlahu a sou-

středuje se. Uke je k němu obrácen profilem z levé strany a má zavřené oči. Kdyby je měl otevřené, mohl by ve chvíli, kdy flash-stick spustí, dočasně oslepnout. Ale jen několik zlomků vteřiny stačí k tomu, aby dostal smrtelný zásah. Tori začne zcela lehkými kroky popisovat řadu útoků. Kdyby ten druhý neměl dost citlivý sluch nebo jeho pozornost odvedl hluk v sále, boj by se rychle skončil. Uke krátce mžikne a zjistí, co má protivník v úmyslu. Pak zvedne pravou rukou flash-stick nad hlavu, aby vykryl ránu zezadu, stiskne spoušť a odpálí, skočí vpřed a ještě ve skoku se otočí. Odpálení prvního záblesku vede k naprogramovanému setmění ochranného pole pro diváky. Ti, kdo se dívají z tribuny, mají náhle pocit, že na šiai-dožo padla noc. Kiai, výkřik, který vyrazil Tori, mě vyvede z rovnováhy. Je to takzvaný "kulový kiai", zvuková vlna, která obkrouží protivníka, a ten nedokáže po několika chvil určit místo, odkud zvuk vlastně vyšel. Mohl jsem očekávat, že Velký Mistr tuto techniku zná, a měl jsem se cvičit, abych si na ni zvykl, ale staří mistři mi nechtěli pomoci. Měl by snad právě proto Uke prohrát?

Tori provede výpad naprázdno, protože Uke ustoupil stranou. Stojí se zavřenýma očima a každé dvě vteřiny odpálí ránu. Světlo blesku je tak silné, že vidí obrys Toriho, i když má zavřené oči. Tori zaútočí přímo. Z obou zbraní střídavě šlehají záblesky. Pohyby zápasníků jsou tak rychlé, že herlogenové žárovky vypadají jako malé rozžhavené koule kroužící vzduchem kolem sebe. Uke byl lehce zasažen do pravého ramene a ztrácí rovnováhu. Padá, ale okamžitě se překulí a znovu vyskočí na nohy. Na místo, kde se nacházel ještě vteřinu před tím, dopadne se zničující silou Toriho hůl. Videoplazma Velkého Mistra je vyvedena z míry neúspěchem. Vzdálí se od Ukeho "skrytými kroky" a zaujme vyčkávací postoj. Uke se k němu natočí profilem a také čeká

* * *

Pozoruji boj a mám přitom podivný pocit, že videoplazma, která mě kopíruje do nejmenších podrobností, je lepší než já. Ptám se sám sebe, jestli bych dokázal být na stejné technické úrovni, kdybych byl ve skutečnosti na šiai-dožo já sám, který jí dal vzniknout. Mluvil jsem s mnoha zápasníky a zdá se, že takový pocit je velice vzácný. Člověk mívá obvykle o své vlastní videoplazmě špatný dojem. Je prostě v pokušení nacházet na své kopii nejrůznější nedostatky. Že by to byl reflex pýchy, který jsme zatím ještě neobjevili?

* * *

Ted' útočí Uke. Jeho flash-stick pronikne obranou Toriho a zasáhne ho do břicha. Tori nedokáže potlačit výkřik bolesti a zkroutí se. Jeho zbraň nepřetržitě pálí, protože v křeči svírá rukou spoušť. Přetížená herlogenová žárovka vybuchne a sežehne mu obočí. Jen o chvíli později zasáhne Ukeho flash-stick jediným, přímo vedeným úderem Toriho lebku a Tori padne čelem k zemi. Není vidět žádnou ránu, ale je jasné, že je v bezvědomí, a to mu neumožní nastoupit znovu do boje, než dojde k dezintegraci. A je možné, že zásah byl okamžitě smrtelný. Uke zaujal obranný postoj v očekávání hantei, výroku rozhodčího.

"Soremade ždamivake (Boj skončil, poražen po zranění)!" Diváci propuknou v šílený jásot. Cítím takové štěstí, že zapomenu na to, že jsem svazkem kabelů zapojen na videoplastér, vyskočím z křesla

a ženu se k Ukemu. Ještě štěstí, že jeden z čekatelů postřehl můj pohyb a s obdivuhodnou pohotovostí vytrhl zásuvku. Jinak by mi asi všechny ty elektrody pořádně potrhaly kůži na hlavě. Má videoplazma Uke se na mne dívá s rozervanou náručí. Pronikavý jekot sirény obnoví znovu pořádek k závěrečnému rituálu. Zkontroluji si úbor a pozdravím nejprve Velkého Mistra, pak Ukeho. Rozechvělým hlasem pronesu předepsanou formuli:

"S každým poraženým protivníkem roste má sláva. Všechna má sláva pochází od tebe a já ti děkuji. Život můj i život tvůj zasvěcujeme Bojovým uměním."

Nyní je řada na Velkém Mistrovi. Ani trochu se nezdá, že by se ho porážka videoplazmy nějak dotkla. Napadne mě, že čas a zkušenosti z boje i nesčetné porážky asi zpřetrhají citové vazby k vlastním kopiím.

"S každým protivníkem, který mě porazí, má sláva zůstává nedotčena. Nezahabí jsi mě a já ti děkuji. Život můj i život tvůj zasvěcujeme Bojovým uměním!"

Odcházím z šiai-dožó spolu se svou videoplazmou. Zbývá jí ještě pět minut do chvíle, než dojde k dezintegraci, a chtěl bych jich využít k tomu, abych se dozvěděl něco o přímých dojmech z boje.

* * *

V šatně je klid. Nerozsvěcím. Zbývají mi už jen čtyři minuty. Jsem netrpělivý a jdu přímo k věci.

"Pověz mi, co jsi cítil, když Velký Mistr použil "kulový kiai"?"

"Když jsem tam stál se zavřenýma očima, měl jsem pocit, že křičí a krouží fantastickou rychlostí kolem mne."

"Jak jsi věděl, kdy zaútočí?"

"Nevěděl jsem to. Bylo to asi něco mezi náhodou a intuicí. Měl jsem štěstí, to je všechno!"

Zarazím se. "Měl jsem štěstí, to je všechno!" Takže bez toho štěstí by zvítězil Velký Mistr. "A kdyby neměl štěstí?" Zatnu zuby a skoro mi vyhrknou slzy, "K čemu potom člověk celý život jen cvičí a cvičí? Nikdy ze mne nebude Mistr Moderních bojových umění!"

"Myslíš si, že mám ještě nějakou šanci?" vypravím ze sebe ztěžka.

"Nevím. On je fantasticky rychlý. Ty nemůžeš ztratit nic, když to zkusíš, prohráváme jen my, videoplazmy!"

"Jaké to je být kopii?"

"Není to žádný zvláštní pocit. Vlastně jsem ani neměl čas o tom přemýšlet. Bojoval jsem, abych prožil tyhle minuty spolu s tebou. Můžu ti něco povědět?"

"Jen spust'!"

"Byl bych si pral, aby ses s Ní nikdy nerozešel. Nemělo to přece žádný smysl!"

"Tak ty víš i tohle?"

"Samozřejmě, vím všechno, co víš ty. A navíc mám ještě i zkušenost z boje!"

"Co bys tím získal, kdyby ONA byla tady?"

"Třeba bych se odmítl dezintegrovat. Anebo bych měl radost, že všechno má přece jen nějaký smysl!"

"Jaký smysl?"

"Ty si to možná neuvědomuješ, ale my, videoplazmy, existujeme proto, abys ty neriskoval! Tobě je to vlastně jedno - poražený nebo vítěz, mrtvý nebo živý... Pro koho? Pro co? Klidně jsi mohl na šiai-dožó vstoupit i ty sám! Na tvé slávě by ti to stejně nic neubralo! Přemýšlej o tom trochu... A teď mi dej, prosím tě, cigaretu!"

"Vis přece, že nekouřím, abych se udržel v kondici, anebo/jen málokdy! To je zvláštní, že ty máš chuť kouřit."

"Ano, ale já už to nepotřebuju. A stejně na tom nezáleží," usmál se. "Za čtyřicet vteřin je konec! No tak, vytáhni je, vždyť já vím, že je schováváš v tajné kapse kimona."

Vyndám cigarety a jednu mu zapálím. Zhluboka vtáhne. Dívám se na něho a přemýšlím o tom, že bych třeba mohl být na jeho místě. Vyfoukne kouř a ve stejnou chvíli se dezintegruje. Cigareta spadne na zem. Vidím jen její světélkující špičku. Sehnu se a cigaretu zvednu. Dlouho váhám a pak si z ní jednou potáhnu. Čert vem všechna cvičení! Vyjdu z šatny a prásknu za sebou dveřmi. Tak to bylo všechno! Spousta řečí, tma, pár dojmů. Takhle snadno může

zmizet videoplazma, která je do poslední buňky mou přesnou kopií? A co potom já? Vlastně v tom není velký rozdíl. A nebyl by vůbec žádný, kdybych vstoupil na šiai-dožó. Ta myšlenka mě přinutí, abych se zastavil. Je to tak! Rozdíl mezi mnou a Ukem je vidět, jen když zvítězíme. On úspěch přežít nemůže, já ano. Kdybych byl poražen smrtelným úderem chi-mei, originál by se propadl do stejné tmy. To je všechno! Proč jsem originál a ne kopie?

* * *

"Tirapa je soustava obvykle šestnácti trubek, navzájem kloubově propojených dvojíty či trojíty ocelovými pružinami. Má-li být použita jako zbraň, setře se složitým pohybem ruky do kompaktního svazku. Jakmile je hozena určitým způsobem proti protivníkovi, rozvine se neuvěřitelně rychle ve vzdálenosti asi jednoho metru před objektem, na který míří. Jedna nebo několik částí tirapy zasáhnou cíl naprosto nepředvídaným způsobem. Z toho, co je o této zbraní známo za téměř dvě stě padesát let, kdy se používá, nikdy se žádnému pozemskému Mistrovi nepodařilo dostat pod kontrolu její pohyb. Připomínáme, že okrajové části tirapy mohou dosáhnout rychlosti až 800 km za hodinu a vyvolat zvukový třesk. Zvládnutí tirapy obvykle předchází jiné bojové techniky."

"Příručka Moderních bojových umění"

* * *

"Hadžime!" zvolá rozhodčí v zápasišti.

Zápasu s tirapou bude předcházet souboj na pistole. Je na pohled velice působivý a v Tirapa-DO (Umění boje s tirapou) se používá

jako tréninková metoda prováděná pomocí speciálně konstruovaných automatů. Zápasníci drží v levé ruce malý ocelový štít o průměru 25 cm a v pravé ruce revolver s 12 náboji. Musí palit na protivníka rychlostí jedné rány za dvacet vteřin a zároveň se chránit před jeho kulkami. Štít musí být nastaven zcela kolmo na dráhu projektilu, jinak hrozí značné nebezpečí, že se rána odrazí a způsobí zranění, které může být smrtelné.

Tori začíná střilet. Na pohled se ani on ani Uke příliš nesnaží mířit a vypadá to, jako by pohybovali malými štíty před svým tělem jako zrcadly, ve kterých chtějí zahlédnout sami sebe. Po každém výstřelu je však slyšet kovový zvuk vibrujících štítů a to znamená, že kulky se nezakously do těla, ale do oceli.

"Mate! (Skončete boj)!" zvolá rozhodčí, když zaznamená vyprázdnění zásobníků. "Hikivake (Nerozhodně)!"

Díváci dlouze tleskají. Jen málo z nich si však uvědomí, že čelit tirapě je totéž jako bránit se před palbou alespoň dvanácti revolverů.

* * *

Čekatelé podají každému bojovníkovi tirapu.

"Hadžime!"

Uke a Tori začnou provádět úhybné manévry pomocí úkroků stranou a potřásají tirapami. Klepání kovových dílců obou tirap zní kontrované a rytmický přízvuk přechází rychle z jedné na druhou. Náhle Tori vyhodí svou tirapu vzhůru a vyrazí ze sebe kulový kiai. Když se pak zbraň octne znovu v jeho ruce, je už sevřena v svazek a připravena k hodů na cíl. Obecenstvo tleská tomuto vskutku virtuóznímu technickému výkonu. Musím si v duchu chtít nechtět přiznat, že ten chlapík je dobrý, zatraceně dobrý. Videoplazma Velkého Mistra zahájí sled pohybů zvaných "Hypnotický balet". Jak už sám název naznačuje, cílem této taneční sestavy je zhypnotizovat protivníka anebo ho alespoň přivést do stavu relaxace v okamžiku, kdy boj vrcholí.

"Mate!" přikazuje rozhodčí v zápasišti.

Tori ho úbor neodpovídá pravidlům. Tori si nervózními pohyby upraví kimono a je podrážděný, že ho přerušili v tak technicky náročném okamžiku.

"Joši!" (Pokračujte!)"

Tori začne znovu provádět "Hypnotický balet". Doufám, že po tom přerušení dokáže Uke lépe odolávat působení tance. Slyším, jak se jeho tirapa se suchým třeskutím svinula do svazku. Ale přesto mě znepokojuje, že se stále dívá snad příliš upřeně někam vpravo od Toriho, jako by tam stál neviditelný nepřítel. *Zamrazí* mě. Uke začal "sklouzávat", jak říkají žargonem bojovníci s tirapou. Znamená to, že pomalu, pomaloučku přejímá od Toriho stejné pohyby. To je první náznak toho, že *začíná* upadat do transu. Normálně by se měl pokusit o zcela jinou taneční sestavu než jeho protivník, aby tak vyvolal stejný účinek ve videoplazmě Velkého Mistra. Obecenstvo už si uvědomuje, co se děje, a sálem se ozývá šum. Okamžitě však ztichne, ochranné pole ztlumí hluk, protože zápas nesmí být ovlivněn jinými zvuky než těmi, které vyluzují zápasníci. Koušu se rtů, abych nevykřikl. Tím bych sice dokázal Ukeho vzpamatovat z počínajícího hypnotického transu, ale byl bych pak nadosmrti zneuctěn a žádná Akademie bojových umění by mě už nikdy nepřijala do svých řad. Snažím se mlčet a s překvapením zjišťuji, že mám vůči Ukemu úplně jiný pocit než při zápase s flash-stickem. Jsem si téměř jistý, že kdybych teď bojoval já sám, nepodlehł bych pohybům protivníka.

Slyším videoplazmu Velkého Mistra, jak zpěvavě volá na Ukeho:

"Jame! (Stůj)!"

Uke ztuhne a mně vyhrknou slzy. "Konec, tak tím to končí. Letos se už Mistrem nestanu! Všechno skončilo! Tori teď Ukeho zesměšňuje hůř než posledního začátečníka!"

"Pqjdke mně!" volá zpěvavým hlasem Toi a Uke poslechne jako ptáček zhypnotizovaný jedovatým hadem. Zastaví se, až když Tori měkce řekne:

"Stůj! Jsi pes, který má tři nohy. Tak ukaž, jak chodí trojnohý pes!"

Uke pokrčí kolena, opře se jednou rukou o zem a pohodí hlavou dozadu. V druhé ruce ještě stále svírá pevně tirapu. Sálem se ozve smích.

"To je ono, výborně! Takže když jsi pes a ne bojovník, zaštěkej trochu! No tak, zaštěkej!"

"Haf haf! "udělá Uke.

Sevřu pěsti, až se mi nehty zaryjí do dlaně. "Ach, Velký Mistře, jak jen můžeš něco takového! Jsi zbabělý kojot! Nestačí ti, že jsi v tomhle boji zvítězil, musíš ještě zesměšňovat, ponižovat, mstít se za svou dřívější porážku? Anebo je to snad proto, že jsem nikdy nechtěl chodit na tvé semináře? Přisahám, že ti to nikdy neodpustím!"

"Haf haf haf!" štěká dál Uke a kulhavě poskakuje vpřed. Tori se zatím neodvážá nařídít mu, aby pustil tirapu, obává se, že podvědomé zábrany jsou ještě příliš silné, ale cítím, že k tomu co nevidět dojde.

"No tak, konec štěkání! Teď jsi žába. Vis, jak skáče žába?"

Uke začne poskakovat a střídavě natahuje a pokrčuje kolena.

"Tak pojd', budoucí Mistře, poslechneme si tě, jak kváká ropucha!"

"Kvak kvak!" kváká poslušně Uke.

Dívám se na tvář rozhodčího v zápasišti a vidím v ní výraz nespokojenosti. Jako starý bojovník si uvědomuje, že to, co se děje, je kruté, a kdyby mohl, přerušil by tu nechutnou scénu, jenže pravidla mu to nedovolují. Zato ta bestie čarový rozhodčí si vymění pár slov s Velkým Mistrem a rozesměje se. Ten mizera se baví! Ach, proč jen vy sami nejste ropuchy, abych vás rozšlapal a skropil vaší krví a masem šial-dožó?!"

"Už dost, to stačí!" zavelí Tori. "Teď se připlaz po kolenou k mým nohám!"

To je konec! Chce se mi zařvat vztekem. V několika příštích chvílích předá Uke svou tirapu do rukou Torimu. Taková mizerná kopie! Jsem si jistý, že se videoplastér musel někde dopustit vážné chyby. Mně, originálu, by se něco takového nikdy nemohlo stát! Uke poklekne a plazí se k Torimu. Když je na dva metry od něho, Tori řekne:

"Jsi příliš dobrý bojovník, než abys potřeboval tirapu. Dej mi ji!"

Obecenstvo zkamení. Uke se sklopeným zrakem pomalu, nekončce pomalu zvedne pravou ruku a natáhne tirapu k Torimu. Potom se prudce rozezní jeho děsivý kiai, když vyhodí zbraň a ta se rozvine. Její apokalyptický třesk překryje praskot drcených kostí. Zkoprnělá videoplazma Velkého Mistra se nezmohla na sebemenší náznak obrany. Tirapa dopadne s řinčením pružin na zem, ale Tori se stále drží na nohou. Uplyne ještě chvíle a pak se zhroutl jako hadrový panák. Něco takového jsem nikdy neviděl. Nezůstala v něm snad jediná kost celá. Padl bez odporu, bez jediného výkřiku a jeho hlava při dotyku s podlahou příšerně bouchla. Lidé jsou zaskočení tak nečekaným zvratem v boji a jen ztrnule sedí. Potom se celým sálem rozezní spontánní řev. Je to nepředstavitelné šílenství! Já sám nedokážu potlačit výkřik uspokojení, vytrhnu si iridiové elektrody z hlavy a běžím k Ukemu, který zůstal klečet.

"Soremade džamivake," zazní výrok pomezního rozhodčího. Ale kdo by ho poslouchal?! Je to vítězství, jaké nemá obdoby v dějinách Moderních bojových umění. Dlouze Ukeho obejmu a podívám se na hodinky. Ještě deset minut spolu můžeme vychutnávat opojnou chuť vítězství. Zatahnu ho k okraji šial-dožó, vedle videoplastéru. Pořád je duchem nepřítomný, snad se ještě nevzpamatoval z napětí boje. Roztržitě, jako by si hrál, vezme do ruky pistoli, kterou použil před zápasem s tirapou, a snad bezděčně do ní vloží zásobník. Otočí se ke mně pohledem.

"Vid', že ani ty jsi tomu nevěřil?" zeptá se unaveným hlasem, jako by znal odpověď předem.

Přikývnu a náhle si uvědomím, že mne by takový mazaný trik nikdy nenapadl.

"Tak abys věděl, všechno, co se stane, je jen proto, že ty neznáš pocit skutečného boje, a proto, že ONA tu není! , Mlčím, protože ničemu nerozumím. On se otočí na patě a křikne:

"Hej, Velký Mistře!"

Velký Mistr je skloněn nad bezduchým tělem své videoplazmy a prohlíží její rány. Zaslechne výkřik a zvedne udiveně hlavu, není si jistý, jestli jsem ho volal já nebo má kopie, anebo možná ani neví, který z nás je který, protože oba přece vypadáme stejně.

"Velký Mistře, j si pes a ropucha!"

Slyším zvuk natahované spouště a pak už jen tři výstřely, které suše tresknou a zaryjí se do čela mého protivníka. Nikdo zpočátku neví, co se děje. V podivném reflexu kopnu svou vlastní videoplazmu do břicha, vytrhnu jí revolver a chci zamířit, ale zastavím se, když vidím, že se nebrání. Nastane tíživé ticho. Smutně se na mne dívá.

"Ty blázne nešťastná!" křičím. "Víš, co jsi udělal?"

Dva čekatelé k němu přiskočí zezadu a zneškodní ho.

"Neodvažuj se mě odsuzovat! Na rozdíl od tebe jsem prožil o jeden boj navíc a měl bych právo na to, aby ONA byla tady!"

Odhodím revolver a zoufale volám:

"Milost, moudří soudcové! Videoplastér se musel být porouchat! Já sám bych něco takového nikdy neudělal! Nedovolte, aby hanba pokryla mé jméno! Svůj život zasvěcuji Moderním bojovým uměním a jeho život necht' zmizí v nicotě!"

"Existence videoplazmy bude prodloužena a ověří se, jestli při kopírování nedošlo k závadě. Podle našeho názoru jsi však porušil První zákon boje: 'Nikdy nebudeš nenávidět toho, kdo je ochoten _ s tebou zápasit, přestože tebou pohrdá!' Velký Mistr byl povznesen nad vášně boje a jestliže tobě se zdálo, že je tomu zcela jinak, pak věz, že to byla jedna z Tajných bojových zkoušek. Ve svém temném podvědomí jsi nenáviděl a pohrdal a důkaz nyní leží bez života u našich nohou. Ve Velkém Mistrovi ztratila Moderní bojová umění výjimečný talent, člověka vybaveného takovými zkušenostmi z boje, jaké už na naší planetě nikdo jiný nemá!

Bojový rozhodčí znechuceně mávne rukou a dodá:

"Znáš svůj trest!"

* * *

"Rei!" zazní příkaz čárového rozhodčího a já se ukloním, abych pozdravil čtyři videoplazmy, které jsou mi podobné jako vejce vejci. Čtyři naprosto stejné tváře mě pozorují, jako bych stál před nekolidárním zrcadlem. Stojíme na kraji imaginárního kruhu o poloměru deseti metrů a zatím ještě nic nenasvědčuje tomu, že budu bojovat sám proti všem. Možná, že to bude kolektivní boj, všichni proti všem. Možná, že videoplazmy, které jsou do poslední buňky mými kopiemi, boj odmítnou a jednohlasně zvolají: "Maita! (Vzdávám se)!" Přesvědčil bych je, jen kdybych věděl, že ony jsou kopie a já originál. Nebo možná to tak není. Dívám se jim do očí. Vidím jen svou kamennou tvář a v jejich pohledech čtu touhu zvítězit, být Mistrem, pro niž jsem dosud obětoval vše, dokonce i JI.

"K čemu to?" ptám se a konečně cítím, co mi dnes chtěla říci má první videoplazma. Všechno musí mít svůj smysl. "Kdybych dnes úplně absurdní náhodou vyvázl z tohoto střetnutí," říkám si, "buduji hledat." Zaplaví mě nepatrná vlna naděje podobná lávě pomalu stoupající do kráteru sopky.

Ale stejně nedokážu potlačit ozvěnu poslední myšlenky: "A co když originál není tady, mezi námi...?"

"Hadžime!"

přeložila Jitka Lukešová

Jaroslav Zapletal

Zapomeňte na loutkáře

Opatrně jsme naváděli modul do přistávací sekce prstence. To my zahrnuje mne, vlastníka malého hvězdného člunu a současně jeho pilota, a mého kopilota Archieho. Pomalu jsme se blížili k jedné zastrčené vesmírné stanici umístěné na hranici obchodníků známého vesmíru. Úmyslně používám obratu pro "obchodníky známého", protože se takto popsaná část vesmíru zcela nekryje s prozkoumaným vesmírem. A už vůbec není jeho menší částí.

Kdybychom čekali na milostivé svolení Patroly a Ústavu pro výzkum vesmíru, nevydělali bychom si ani na "šťávu" do inotorů a dosud bychom pašovali hrstky venušanských drahokamů na drahou konzervativní Zemi, což je dnes ovšem historie již více než století stará. Co mnoho lidí netuší, je, že polovinu objevených a popsaných planet odprodali obchodníci a paseráci jako já svalnatým a opěvovaným hrdinům z Patroly, kteří nikdy neuměli nic víc, než se předvádět před zpitomělými fanynkami v nablýskaných uniformách a mašinách. Tedy, ty fanynky byly v pořádku, ale dřepění na zadku v kontrolních bodech člověka ničilo.

Otočil jsem se od panelu s přístroji zpět k průzoru se stanicí. Stále ještě se neozvali a nenabídli nám zavedení do doku. Podle předpisů to byla samozřejmě nebetýčná až vesmírotyčná nedbalost a lajdáctví. Příliš mě to ale nevzrušovalo. Tohle byl opravdu hodně zapadlý konec světa a veškerá disciplína se už jistě dávno vypařila. Na obrazovky nikdo nekouknul alespoň měsíc a byl jsem ochoten vsadit se, že hlavní počítač měl přísně zakázáno posádce zvedat hladinu adrenalinu v krvi jen proto, že se nějaký šutr tvarem podobný kosmické lodi přibližoval ke stanici, nebo protože se radiový šum připodobnil přistávacímu signálu. Kdo chce přistát, dokáže to jistě sám.

Otočil jsem se ke kopilotovi, kterého jsem měl místo svého nemocného parťáka dočasně pronajatého. Byl to zelenáč od plešaté hlavy až po paty. V životě by mne nenapadlo, že budu křížovat vesmírem s takovým Štěnětem, nebylo to dvakrát bezpečné, ale příliš jsem spěchal za jedním tipem, který jsem si nemínil nechat vyfouknout a neměl jsem čas čekat, až bude k maní nějaký zkušenější veterán.

Mým ve většině případů výnosným zaměstnáním byl mimo objevování nových zajímavých koutů vesmíru, na kterých by mohli přátelé od Patroly vykazovat činnost, také dovoz a prodej zajímavých živočišných a rostlinných forem, které pocházely většinou ze sbírek průzkumných výprav. Většina planetárních zákonů to sice přísně zakazovala, ale vždycky se našel někdo, kdo byl ochoten zaplatit mne a příslušného celníka za dovoz nějaké bizarní a nebezpečné nebo i přátelské potvory. Dýchání kyslíku také nebylo k zahoezení. Nejoceňovanější byla samozřejmě kombinace hodně nebezpečné bestie s přátelským (vůči majiteli pochopitelně) domácím zvířátkem. Sem mne vylákala *zpráva* o přítomnosti kontejneru se zábavnou a - jak tip doslovně nkal - extravagantně vypadající a chovající se formou, jinak naprosto neškodnou a milou.

Archie sijiervózně okusoval nehty. V jeho krátkém životě pilota se mu ještě asi nestalo, aby stanice ignorovala pokusy o kontakt a počítač odmítal možnost automatického zadokování. Nechtěl bych počítat, kolikrát jsem se takhle rozčiloval já. Zato Archieho ještě nezakrnělá fantazie jistě viděla evakuovanou stanici plnou mrtvol a zubatých a chobotnatých příšer prohánějících se po chodbách a stropech.

S parťákem bych si vyměnil jen pár sprostých posunků, takhle jsem musel hochu chlácholit: "Archie, uklidni se prosím tě. Tenhle katatonický stav je naprosto běžným projevem bordelu na palubě prastaré stanice, jejíž nudou zpitoměla posádka tady tvrdne pěkných pár let a nachází se ve stavu totální lhostejnosti a otrávenosti. Zadokuj loď ifianuálně a připrav se na pár horkých okamžiků plných naprosto nechutného nadšení a muchlání od osazenstva, kterému se budou z očí hrnout krokodýlí slzy. Odvykládáme si pár neuvěřitelných- historek, stejný počet si jich poslechneme, sebereme zásilku a tradá - pálíme si to domů. Nejhorší, co nás může potkat, je nějaká zaimpro vizo vana kulturní vložka a amatérsky pečený chleba se syntetizovanou solí."

Archieho to trochu zchladilo, a jak se zdálo, i zklamalo. Aby také projevil svůj názor, postěžoval si: "Takhle opotřebovanou stanici jsem ještě neviděl. Pokud budu přistávat manuálně, určitě to odnesou plechy na přídi. Jak se mám vklínit bez navádění do téhle kraksny?"

"Máš mou plnou důvěru, to zvládneš. Ale tvar škuneru prosím tě nech tak, jak je. Mně docela vyhovuje," odporoval jsem. Ale v duchu jsem mu dal za pravdu. Šlo o starou "Bé čtyřku". Byl to typ, který se začal objevovat ve vesmíru ještě když jsem nebyl na světě. Tohle byl určitě jeden z prvních exemplářů, tipoval bych, že byl alespoň dvakrát přemístěn z původní pozice do vzdálenějších končin vesmíru.

B4 měla tvar klasického prstence, který rotoval pomalu - kolem své osy, která procházela malým jádrem tvořeným maličkým asteroidem. Rotace zajišťovala slušnou gravitaci v prostorách prstence, v chodbách provrtaných asteroidem potom byla skladiště a místnosti se *zařízením*, které - a nebo jehož obsluha - nepožadovalo gravitaci.

Prstenec téhle stanice již dávno ztratil lesk, kterému se říká kovový. Byl matný a poškrábaný od meteorického prachu. Typové označení vybledlo, kýmsi červeně nastříkaný nápis "U vzpomínky" dostal také co proto. Dokovací otvory nevypadaly příliš důvěryhodně, i když zelená světélka "Ready for docking" svůdně plála.

"Šup tam," předpisově jsem zavelel kopilotovi a kopnutím jsme se otočil s křeslem k pultu s řízením. Svůj škuner jsem si slátal sám a občas byl trochu tvrdohlavý při změnách podélné rotace a při jemném manévrování. Dvojčlenná posádka měla v takových okamžicích co dělat. Byl jsem nakonec rád, že přistávací manévry nemusím svěřovat nějakému ignorantskému staničnímu počítači. Už několikrát jsem si musel vyslechnout připomínky premoudřelého integrace ke stabilitě ovládání mé lodě, a že cituji: "...škody z případné nehody

nebudou v plné výši hrazeny z pojištění stanice, podle paragrafu toho a toho."

A tak jsme to tam šupli. Archie byl docela šikovný. Bohužel, vzepřela se hydraulika v doku. Čelisti se sevřely ještě před dokončením manévru a to s takovým zapraskáním, že mi zbylé vlasy nadzvedly přičesek o dobré dva centimetry. Se zaúpěním jsem se chytil za levou stranu kombinézy, tam, kde obvykle nosím úvěrovou kartu.

Divoce jsem zaklel. Kopilot se začal omlouvat, ale mávnutím ruky jsem jej umlčel. Nebyla to ničím chyba, jediné snad místního počítače, který měl stav doků v popisu práce. Za tohle mi pěkně vyplní formulář pro pojišťovnu. Na to už dohlédnu. Přikázal jsem parťákovi obhlédnout škody a vyrazil jsem seřvat někoho na stanici.

+ + +

Rozčileně jsem rázoval dlouhými chodbami stanice, které vykazovaly běžný stupeň pracovní aktivity, totiž *žádný*. Vrásky se mi prohloubily, když jsem minul pozůstatky nějakého robota. Robotická pracovní síla je na vnějších stanicích příliš vzácná a morálka personálu musela klesnout opravdu hluboko, když byl ochoten nechat drahé a poruchové cípy válet se na zemi. Pokud jim to tedy nevádí, milerád jim od pár čipů odpomůžu.

Míjel jsem právě pootevřené dveře do nějaké technické místnosti, když jsem náhle koutkem oka zahlédl něco, co mne se zpožděním několika vteřin a kroků doslova zmrazilo na místě. Stál jsem chvíli na místě, nehýbal se a přemítal, jestli

jsme opravdu viděl, to co jsem viděl. A viděl jsem vůbec něco? A ostatně, chci to vidět znovu?

Když chvilková krize pominula, váhavě jsem se vrátil ke dveřím. Čich nepatří mezi mé nejlepší smysly, po rocích strávených v uzavřených místnostech smrdících technickými kapalinami nebylo divu, a tak jsem až teď pocítil lehce nasládlý *zápach*, který jsem chvíli nemohl zařadit. Měl jsem na sobě jen lehkou pracovní kombinézu. Vytáhl jsem z overalu kapesník, přitiskl si ho k nosu a opatrně nakoukl za roh.

Byla tam! Velká mužská noha v tenisce, rázně zakončená těsně pod kolenem. Nebyla nijak stará, určitě ne víc než týden. Jinak v místnosti nebylo nic zajímavého, pokud se vůbec o zajímavosti dá v těchto dimenzích mluvit. Vmáčkl jsem se dovnitř a držel jsem se dál od končetiny. Cítil jsem se tak bezpečnější než v otevřeném prostoru chodby.

Chvíli jsem zvažoval situaci a potom jsem zavolal Archieho. K mé úlevě se ozval ihned a začal do komunikátoru recitovat seznam škod. Přerušil jsem ho: "Archie, na téhle stanici je něco shnilého. Dokonči opatrně práce a vrať se do lodi. Pokud se, než se vrátím, dokážeš spojit s někým místním, bude to nanejvýš chvályhodné. Jinak mi nevolej." Protestoval, ale utnul jsem ho a přepnul komunikátor na příjem.

Utíral jsem si kapesníkem pot a přemýšlel, jestli trhání nohou a jiných končetin není náhodou hodno přívlastku extravagantní. Došel jsem k závěru, že určitě je, ale nevěřil jsem, že by nějaká potvora uměla používat laserový nůž nebo něco podobného. Á rána, která oddělila nohu od těla - které jsem zatím nikde neviděl a tudíž jsem doufal, zeje někde na lůžku v nemocničním oddělení - byla obdobným nástrojem způso-

beny. Byla naprosto rovná a čistá, stejně tak i okraj látky nohavic. Ostatně, všichni v kosmu vždy maximálně dbali toho, aby neověřené vzorky neopouštěly své kontejnery a nekorzovaly po chodbách.

Prostě jsem na zubaté a chobotnaté potvory prohánějící se po chodbách a stropech nevěřil. Sázel jsem spíš na nějakého šílence, jejichž četnost výskytu byla poměrně velká a rostla s odlehlostí lidských kolektivů. Ne, že bych neměl raději něco nepříliš inteligentního a zubatého, co dá přednost pohybujícímu se robotu před nehybnou postavou člověka.

Normálně bych dal ruce od téhle stanice pryč, šilenství sice nebývá nakažlivé, ale směla ano. Ale šťvala mne pomačkaná kapota mého člunu, potřeboval jsem z někoho vymáčknot nějaké to přiznání viny za nehodu. Tahle cesta byla pěkně dlouhá a já se potřeboval zahojit po předchozích nezdarech alespoň na téhle zakázce.

Opatrně jsem vykouknul do chodby a rychle zapadl do protější nouzové kabiny s kyslíkovou sprchou a také se skafandrem určeným pro běžné střednědobé práce ve vesmíru. Opatrně jsem se do něj nasoukal a nasadil si přilbu s pootevřeným hledím. Pokud ještě ten problém posádka nezvládla a místo toho se raději uklidila do bezpečnějších prostor, budu se takhle - než je najdu - cítit lépe. Řezat něčí končetiny oblečené ve skafandru laserovou, ultrazvukovou, vodní nebo jakoukoli jinou pilkou je ukrutná práce, pokud to náhodou nevíte. Návrháři skafandrů tomu říkají bezpečnostní faktor, což v praxi znamená, že tyhle obleky jsou tak nepraktické, že je nemožné během, práce něco nezničit a nepokusit se ublížit si, a proto musí být zatraceně odolné, aby vás před vámi samotnými uchránily. Tomu říkám uzavřít kruh příčin a následků.

Zaštítěn mnohonásobným bezpečnostním faktorem jsem se pomalu valil chodbou. Zbraň jsem neměl ze zcela jednoduchého důvodu a to, že jsem nevěděl, kde má místní obchodník se zbraněmi stánek. V ruce jsem svíral speciální a nebezpečně vypadající francouzák, uzpůsobený pro potlačení momentu hybnosti, vědomí čehož by nepochybně uklidnilo každého, kdo by jím dostal po hlavě.

Jak už jsem řekl, valil jsem se po hlavním koridoru jako středověký rytíř. Mířil jsem do řídicího střediska, kde - jak jsem doufal - bych mohl někoho probudit a nechat si vysvětlit, kudy vedou válečné fronty, kdo vítězí, jak se mohu přidat k vítězí straně a podobné strategické informace. Držel jsem se červených šipek, důležité svítících na podlaze, i když na několika stanicích je personál přesměroval k místnímu baru. Oddechl jsem si, když mne konečně šipky přivedly ke vchodu do střediska. O pět vteřin později jsem litoval, že jsem tam vůbec vkročil.

>

+ + +

Dlouhými radostnými kroky jsem doduněl doprostřed prostorné místnosti a otočil se k panelům s přístroji a velkou obrazovkou. Vyděšeně jsem zachroptěl a upustil francouzák. Ani jsem se nepokusil ovládnout a s důstojností sobě vlastní jsem vyzvrátil dnešní snídani smíchanou s včerejší večeří. Alespoň si myslím, že tam byla i večeře, tak moc jsem zase nesnídal.

Na hlavní obrazovce náš přilet nemohl nikdo pozorovat. Ne, byla až na pár prasklin docela funkční. Ale byla pokryta něčím, něčím... Zapotácel jsem se a opřel se o opěradlo křesla

operátora. Na skle hlavní obrazovky byla rozmazána lidská bytost. Nemělo smysl mluvit o pohlaví, jak by ho také mohl někdo určit. Slovo rozmazána jsem použil pouze pro zprostředkování prvního dojmu. Žádné jednoduché slovo nemohlo popsat nezměrnost té hrůzy.

To nemohl udělat člověk. Nedokázal jsem si představit, jak a co něco takového mohlo dokázat. Vybavila se mi vzpomínka na studia biologie a na přípravu preparátů pro mikroskop: vezme se tlusté podložní sklíčko, kápne se trochu tekutiny a nalcapku se položí tenký vzorek, přiloží se tenčí krycí sklíčko a pěkně se přitlačí. A vzorek se pěkně rozteče po celé ploše...

Podíval jsem se neopatrně na obrazovku a se vzpomínkou na krycí sklíčko jsem se pozvracel znovu. Lidé, kteří nemají fantazii, nebojí alespoň dokázat krotit, tojnají na světě lehčí. Klesl jsem do křesla, zesláblý a hrozně špinavý. Můj večerní oblek nebyl na podobné věci vybaven, návrháři s činnostmi, které jsem posledních pár minut v těžkém kosmickém skafandru provozoval, prostě nějak nepočítali.

Seděl jsem bezvládně jen chvíli, když moje mysl najela na fázi dvě - na hrozný strach. Byl jsem bez sebe strachy. Velká tichá místnost, která by měla šumět činnostmi, velká prázdná křesla, velká obrazovka pokrytá něčím, na co jsem si zakazoval myslet. Mozek jsem měl úplně vyrazený z činnosti.

Jen šok mi zřejmě zabránil hystericky ječet do komunikátoru a volat kavalerii. Počítal jsem pomalu do deseti, potom znovu, a potom ještě jednou.

Křičel jsem byl opět alespoň částečně přičetný, sevřel jsem znovu v ruce francouzák, který mi už tak hrozivý nepřipadal, a zavolal jsem na svou loď. Odmítl jsem s A. diskutovat, zapřísáhl ho, aby nikoho ani na dva prstíčky nepouštěl dovnitř se ohrát a aby se nějak ozbrazil, i kdyby to měla být jen jeho manikúra. Ať okamžitě připraví loď k odletu. Nakrmil jsem ho svou starou verzí o šílenci, která ho měla odvrátit od hrdinských činů a udržet za zamčenými dveřmi. Ještě než jsem ho vymazal z komunikátoru, předal mi komunikační kanál místního počítače. Zadoufal jsem, že rozhovor s ním mi osvětlí situaci a trochu mne uklidní.

* * *

Uběhlo deset minut a já jsem se stále nepohnul z místa a zase se mi začínal zvedat tlak. Místní počítač vlastnil jistou inteligenci, ale bohužel byl neuvěřitelně dětinský. Jel na padesát procent své bývalé - a už tehdy nijak velké - kapacity. Zbývající část výkonu pohlcoval pitomý program, který měl simulovat emocionální interface, což se mimo jiné projevovalo tím, že požadoval, abych ho - tedy počítač - oslovoval "Drobečku". Kdybych nebyl tak vyčerpaný, musel bych se smát.

Jediné, na čem jsme se shodli, bylo neprodyšné uzavření dveří do centra, takže jsem se prozatím cítil bezpečně. Jinak byl výsledek nulový: vydat palubní deník nelze - nemám na to právo; přehrát obsah černé schránky nelze - není důvod a já nejsem oprávněn; a bodnout sejit nemůže, protože neví, jak se to dělá. A na závěr mne vytočil prohlášením, že deformace plátů mé lodi je v normě, takže není co oznamovat pojišťovně.

Začal jsem znovu nahlas počítat. "Drobek" si přepnul hlasový výstup do reproduktorů místnosti a iniciativně nabízel pomoc a pletl mne svým počítáním. Složil jsem si hlavu do dlaní - tedy pokusil jsem se opřít přilbu skafandru o pět

centimetrů tlustou látku rukavic. Celá situace byla naprosto absurdní a já se chtěl probudit někdy a někde úplně jinde, daleko od tohoto strašného snu a téhle karikatury počítače.

Zhluboka jsem se nadechl, vrhl pohled na pancéřové dveře dělicí mne spolehlivě od zbytku stanice a od šílenství a vrátil se ke komunikaci s počítačem.

"Hmmm, Drobku?" zabručel jsem.

"Ano? Mám pokračovat v odpočítávání?"

"Proboha, jen to ne," vyjekl jsem. "Myslím, že už to dnes stačilo." Ale Drobek se nedal jen tak lehce odbýt: "Mohl bych vypnout akustický výstup a zobrazovat čísla na obrazovce."

Hystericky jsem ze sebe dostal: "Tak to tedy těžko, jedině že bys ji nejdříve trochu opláchnul. Je Špinavá. A mimochodem, nevíš, kdo udělal tenhle, hmmm, nepořádek v místnosti?"

Dialog se opět rozpadl na navzájem nesouvisející části. Postupoval jsem jen velmi pomalu. Při každém zvuku, při zašumění klimatizace nebo zaškrábání vlastní boty o podlahu jsem sebou vyděšeně cukal. Cítil jsem se jako po dlouhém flámu a taky jsem tak vypadal.

Jak se zdálo, počítač strávil poslední dobu rozpravou sám se sebou, přesněji řečeno s virtuálním protějškem, který si vytvořil a který spotřeboval výkon, který počítači ještě zbýval. Jinými slovy, nevěděl absolutně nic.

Od doku vedoucímu ke svobodě mne dělila dobrá stovka metrů nepřehledného labyrintu chodeb. Možná jsem byl na stanici sám, ale instinkt, který si člověk časem vypěstuje, mi říkal, že bych to nezvládl. Nedošel bych tam celý. A. by sice mohl z trezoru vytáhnout nějakou rychlopalnou zbraň a vyrazit mne kryt. Platí ale zásada nevěřit nováčkům a hlavně držet si svou vlastní loď čistou a bezpečnou.

Statečnost se většinou nejlépe předstírá tak, že se popadne něco hodně velkého a těžkého, mlátí se tím kolem sebe, ječí se a běží se stále vpřed. Pokud nenajdu nějaké rozumné řešení, asi to udělám a zkusím k lodi doběhnout. Zatím jsem se ale nebyl schopen postavit nepříjemné atmosféře, kterou byla stanice nasycena, a kterou jsem vnímal až teď. Svět se mi zúžil na "tady" a "tam venku", na malou bezpečnou místnost se snad nejsilnějšími pancéřovými dveřmi a na obrovskou tichou stanicí s plížícím se čímsi, o jehož existenci jsem měl jen nepřímé, ale ztraceně přesvědčivé důkazy. Pokud by na mne přišly pochybnosti, stačilo se jen ohlédnout nad pulty za mnou.

A jen kdesi daleko blikala šťastná hvězda mého škuneru. Ještě jsem měl čas, potrvá hodinu, než budeme moci odstartovat. Dok se musí otočit, zpátečka nebývá silnou stránkou kosmických lodí. Do té doby jsem musel prostě nějak přežít a nezbáznit se z nečinnosti. To především.

Konečně se mi podařilo dostat z počítače míru jeho kontroly nad stanicí a informace o posádce. Nebylo to nic slavného. Většina kamer v místnostech byla dávno a pravděpodobně úmyslně mimo provoz. Ostatní čidla byla vcelku funkční, takže mi Drobek mohl například potvrdit, že v místnosti, kde jsem seděl, není teplota příliš vysoká a pravděpodobně tady nehoří. Cítil jsem se hned klidnější.

S posádkou to bylo ale špatné. Celkem 10 žen, 15 mužů a 2 děti. Podle osobních medikaindikátorů všichni mrtví. Žádný další živý člověk na prstenci mimo naší posádky. V dosahu kamer bylo 5 nehýbajících se osob. Zkusil jsem jeden záběr, potom jsem toho nechal. Nemělo to smysl, dráždit si dál

žaludek. K černé schránce jsem neměl přístup, takže jsem se nemohl podívat na předchozí šoty. Ale asi nebylo o co stát.

Chvilí jsem ještě trápil počítač s jeho zbývajícími neoptickými snímači. Výsledkem byla naprostá nula, žádný podezřelý pohyb na palubě. Jeho síť rozhozená po stanici měla ovšem hrozné díry, takže to neznamenal vůbec nic.

Něčeho jsem na konec této epizody přece jen dosáhl. Zaprvé jsem přestal cvakat zuby, což znervózňovalo počítač a ztěžovalo mu porozumět mého hlasu. Zadruhé, vzpomněl jsem si na bezpečnostní kameru ve skladu ukrýtem v beztlisťném stavu v tunelech centrálního asteroidu. Nejen že fungovala, ale také byla namířena, i když nemůžu říci zaostřena, na mohutné kontejnery zacákané křiklavou svítící oranžovou. Kontejnery pro přepravu nebezpečné fauny a flory.

Měl bych asi vysvětlit, že podle pěkně ostrých předpisů, které většina veteránů respektuje, se řadí do nebezpečné fauny a flory všechny živé kousky neověřené mimo svůj přirozený biotop (včetně těch, u kterých se nedá prokazatelně dokázat, že jsou po smrti). Při skladování se požadují bezpečnostní kontejnery, funkční bezpečnostní kamera v místnosti "spolu s palnou zbraní a samozřejmě bezpečnostní elektronika.

Člověka potěší, když zjistí, že otravné předpisy fungují, když je potřeba. Kamera jakžtakž fungovala, takže jsem si mohl vyhlédnout staříčkou brokovnicí připevněnou vedle vybledlého místa, kde podle tvaru kdysi visela laserová ručnice. Tu bych uvítal raději, pokud budu ale moci nějaké potvoře Vystřelit mozek z hlavy či z hlav brokovnicí, potěší mne to stejně. Kontejnery byly podle signálů prázdné. Zelená svítla jen u dvou.

V tom bližším si kvetla nějaká květákovitá rostlina. Ten druhý byl mnohem zajímavější. Byl rozdělen na dvě poloviny, což znamenalo dva různé živočichy stejného původu, zřejmě se příliš navzájem nemilující. Přes bezpečnostní plastik toho nebylo příliš vidět, má moc složitou vrstevnatou strukturu. Skrz tyhle věcičky se dobře střílí dovnitř, ale rázy směrem ven to šikovně pohlcuje. Snad každý z nás profiků se už jednou krčil v rohu a přes celou délku místnosti pálil do kontejneru, kde se něco ne příjemného rozhodlo nemít ho rádo a dostat se ven za každou cenu. Jednou jsem takhle strávil noc, vystřílel deset zásobníků, zhubnul o tři kila a kontejner se změnil v tříšť skla, kterou pohromadě držela snad jen ta neprošlá záruční lhůta a můj strach z té potvory uvnitř.

Tak tedy dvě poloviny. Chvilí jsme s počítačem čarovali s obrazem, než jsem mohl alespoň říct, že v levé půlce kontejneru něco je, zatímco ta pravá je zřejmě prázdná. Zamyslel jsem se nad tím. Bylo to neobvyklé, blízký prázdný prostor zvířata omezená na pár krychlových stop dráždí a většinou je takové zacházení pokládáno za trápení zvířat. Přepážka u nevyužitého členěného kontejneru by se prostě posunula na stranu a bylo by to.

Dobrá, věděl jsem s jistotou pravděpodobností, odkud hrozba přišla. Věděl jsem toho víc, ne ale o mnoho víc. Na kontejneru byla samozřejmě nalepená fotografie vězně, ta ale už byla mimo rozlišení kamery. Ostatně, pokud na ní bylo nějaké neškodné larvální stádium, nic by mi to neřeklo ani o vzhledu, velikosti, ani o počtu dospělých jedinců. Proč selhala elektronika a automatické uzavírání prostoru skladu, byla věc druhá, i když právě na téhle stanici mne to moc nepřekvapovalo.

Sklonil jsem se nad mapou stanice, kterou mi zatím vyjel počítač. Místnost s kontejnery a hlavně s brokovnicí byla pro tohle kolo ze hry, byla od mé pozice stejně daleko jako má loď. Vůbec to nestalo za to riziko, ale bylo dobré o ní vědět.

S překvapením jsem si všiml divných šmouh v některých koridorech. Na co si člověk nepřijde sám, to mu počítač neřekne. Zeptal jsem se Drobka, nejsou-li to náhodou barikády. Byly to barikády. Dobrá třetina stanice byla pro mě nepřístupná, nebo alespoň jen velmi těžko - a tedy i pomalu - přístupná. Ještě jsem si nechal zobrazit známé pozice mrtvol členů posádky stanice. Byla to hezká lekce o neúčinnosti barikád. U jedné jsem měl funkční kameru. Barikáda byla pěkně masivní a neporušená. Dírami mezi svařeným harampádím by se protáhl jedině tak králík. No, znal jsem pár agresivních králíků...

Byl jsem unavený, a tak jsem si dal pohov. S Drobkem jsem si už trochu rozuměl, tak jsem z něho vymámil něco teplého do žaludku. Se sprchou to bylo slabší. Nemínil jsem vytáhnout paty z místnosti, a tak jsem musel zdlouhavě vysvětlovat, proč potřebuju spustit jen jednu protipožární trysku a chci v ní vodu a ne nějakou podezřelou chemikálii. Mezi tím vším jsem ještě uklidňoval Archieho a držel ho na stráži v lodi. Začínal být nervózní. Měl proč.

Jsou okamžiky, kdy svou práci nemám rád...

+ + +

S trhnutím jsem se probudil. Chvilí mi trvalo, než jsem se zorientoval. Skafandr ležel vedle mne na dosah ruky, přesto nedosažitelně daleko. Něco mne totiž vzbudilo. Byl jsem si jistý, že to byl nějaký pohyb v místnosti. Seděl jsem nehybně a napůl čekal, že mi v příštím okamžiku něco či někdo poklepe na rameno.

"Plesk," ozvalo se za mými zády. Zastavilo se mi srdce. Začal jsem vážně uvažovat, jestli nenastala ta pravá doba na šílený běh chodbami. Ale musel bych dostat šanci na letmý start, teď bych se nedostal ani k zavřeným dveřím.

Skousl jsem zuby a pomalu se s křeslem otočil. Vytřeštěně jsem zíral na hnusotu přilepenou na obrazovce. "Plesk," upadl další kousek na podlahu. Zafuněl jsem úlevou. Po mém sprchování se zřejmě zvýšila vlhkost vzduchu v místnosti a urychlila upadávání kousků masa.

Zmýlil jsem se. Na horní hraně obrazovky jsem zachytil pohyb. Zvedl jsem oči a překvapeně zíral na malého kovového robota, velkého jako moje pěst, jak ostříkuje obrazovku vodou a chystá se ji čistit.

Opět jsem se odvrátil a podezíravě oslovil počítač: "Drobečku? Na základě čeho jsi rozhodl o čištění obrazovky?"

Drobek odpověděl lehce dotčeným hlasem: "Na základě vašeho návrhu přesně v 17:34:55 staničního času. Mám citovat?"

"Ne, ne, není třeba, už jsem si vzpomněl." Stále mi ale ještě něco nesedělo. Zpotil jsem se, když jsem na to přišel. Sevřel jsem pevněji francouzák, jehož dotyk mne uklidňoval. Tichým hlasem jsem se zeptal: "Drobku, jak dlouho byly otevřeny dveře během mého spánku?" Chtěl jsem znát odpověď a taky jsem ji dostal. "Dveře byly otevřeny po dobu příchodu uklízeče, přesně 10.34 sekundy."

Mrkl jsem na skafandr. V pohotovostní poloze by to chladnému profesionálu, jako jsem já, nemělo trvat víc než 15

vteřin. Jenže teď jsem nebyl vůbec chladný, klepala se mi kolena a skafandr v pohotovostní poloze nebyl. Byl pěkně zmuchlaný a já seděl ztuhle v křesle. E>obrá minuta, tipnul jsem si. To u Patroly znamenalo čistit dva týdny místo robotů záchody. Tady to mohlo znamenat smrt. Báł jsem se pohnout.

"Drobku, poslouchej a vyjadřuj se co nejstručněji. Potřebuji, abys na mé případné požádání co nejrychleji otevřel dveře a za mnou je okamžitě zase zavřel. Slovo nejrychleji znamená řádově sekundu, takže pokud možno neodpaluj dveře nějakou výbušinou nebo nějak podobně. Chci je mít za zády zavřené. Rozumíš a jsi toho technicky schopen?"

"Ano a ano."

"Hodný. Tak dál. Pokud vyběhnu ven, snaž se monitorovat mé okolí a případně se se mnou později spojit a upozornit mne na jakýkoli pohyb. A buď té lásky a pořizuj si kopie záznamů, než je hodíš do černé schránky. Porozuměl jsi mi?"

"Ano, samozřejmě jsem rozuměl!"

"Tak tedy něco složitějšího. Od otevření dveří, co všechno vniklo do této místnosti?" Začal fňukat na stav čidel atakdale atakdale. Přerušil jsem ho a zkusil to jinak. "Vyhodnot' zatížení systému klimatizace v místnosti a případně celé stanice a prostě nějak z toho zjisti úbytek objemu vzduchu či přírůstek hmoty v této místnosti." Nastala výrazná odmlka, přerušovaná občasným zabroukáním počítače. Potom jsem dostal to, co jsem chtěl. "Přibližně jeden metr krychlový, s tolerancí 40 procent," zněla odpověď.

Křečovitě jsem sevřel rukojeť nástroje. Objem robota byl tisíckrát menší. Ať už s tolerancí nebo bez ní, byl jsem ve srabu.

Snažil jsem se příliš nepohybovat. Pokud na mne ještě nic nezaútočilo, mohlo to znamenat, že rozsah mých pohybů byl zatím pod prahem jeho vnímání. Podle zvuku by to už zaútočilo dávno, ať už to bylo kdekoli v místnosti.

"Drobku, připrav se na akci Dveře. Spoj mne s mou lodí a mužem na její palubě. Připrav dok k okamžitému uvolnění lodi. Pro veď...."

"Část zadání nemůže být provedena. Na palubě lodi není žádný muž. Provést zbytek zadání?"

Vyschlo mi v krku. Archieho jsem odepsal. Ten blázen určitě popadl nějakou zbraň a vyrazil mi naproti, Medvědí služba. V nejlepším případě se srazíme někde v chodbě a ztratíme drahocenné vteřiny. Dobrá, chtěl mi krýt záda, bude je krýt.

"Ano, proved' zbytek zadání. A najdi v mém palubním počítači kontakt na jeho medikaindikátor a zjisti jeho zdravotní stav. Vstupním kódem je číslo pojistky mé lodi."

Byl jsem pěkně ztuhlý. Bezmyšlenkovitě jsem se nadzvedl z křesla a narovnal si se zapraskáním záda. Současně jsem si uvědomil, co dělám, a také postřehl pohyb v opačném rohu místnosti. Vytřeštěně jsem zíral na opěradlo křesla, které se zvolna a jaksi neohrabaně otáčelo ke mně.

+ + +

Z křesla na mne divoce zírala rozčuchaná hlava Archieho Gordona. V rukou ležérně svíral rychlopalnou s výbušnými náboji, kterou bych si na nějakého psychopata vzal také.

"Archie, ty jeden pitomče. Proč jsi mne nevzbudil a místo toho tady takhle strašíš..." dokončil jsem zajímavě.

Archie pomalu a klátí ve vstával. Do toho se ozval chladný hlas počítače: "Vaše oslovení není relevantní. Podle údajů

medikaindikátoru je Archie Gordon mrtev. Příprava lodi ke startu dokončena. Provést operaci Dveře?"

Neodpověděl jsem, protože jsem nebyl schopen ze sebe vyrazit ani slovo. Počítač přišel s křížkem po funuse, již okamžik předtím jsem věděl, že člověku, který má prasklou lebku, vytékající mozek a vymáčkuté oči už asi první pomoc nepomůže. Ostatně folie indikátoru nalepená na zápěstí svítila jasnou červení.

Nic to ale neměnilo na faktu, že to Archiemu nevadilo, nebo mu to alespoň nikdo neřekl. Mrtvola v tomhle stavu byla schopna chodit, šla právě ke mně a pravděpodobně se mne chystala rozmáznout na právě umývanou obrazovku. Beze sebe hrůzou jsem zíral do obličeje bývalého Archieho Gordona, který se ke mně potáčí ve přibližoval.

Mrtvola se blížila nesnesitelně pomalu a velmi podivným způsobem, připomínajícím nekoordinovanou chůzi velmi malých dětí nebo loutek. Jakoby cosi neobratně tahalo za neviditelné špagáty připevněné k Archieho končetinám. Nevím, jak dlouho byl mrtev, ale byl již ztuhlý. Žádný důvod pohybu jsem neviděl, ale na woodoo jsem nevěřil - něco tady bylo určitě s "námi". "Loutkář", ať už to bylo cokoli a kdekoli, musel být nelidsky silný. Svaly a končetiny se pohybovaly stále rychleji, s hlasitým praskáním a šustěním.

Člověk je podivný tvor. Jedno z hlasitějších zapraskání ve mně odstartovalo akci jako výstřel na startu sprintu. Se zaječením "Doprdele, otevři ty dveře!" jsem vystřelil vpřed. Dveře se s příšerným zavytím rozletěly a já ještě ne plně otevřenou škvíru proletěl dlouhým skokem, dopadl do kotoulu, skoro se knokautoval o protější stěnu a napůl po čtyřech jsem se řítíl pryč. Tak jsem se dostal až k nejbližší zatáčce,

kde jsem se úplně bez dechu narovnal, na chvíli opřel o stěnu a ohlédl se.

Byla to smůla. Tahle stanice byla už prostě na odpis. Dveře se někde zasekly a teď se pomalu a trhaně zavíraly. To stačilo, aby se jimi klátící se postava protáhla ven. A dveře se za ní jen neochotně a úplně zbytečně zavřely. Tělo či loutka - nevěděl jsem, jak to nazývat - se pustilo za mnou. Loutkář se úplně vykašlal na vedení hlavy. Byla podivně bezvládná, svěšená na stranu, jakoby v silném žalu. Alespoň jsem se jí nemusel dívat do tváře.

"Mám to pod kontrolou. Mám to pod kontrolou!" tiše jsem si šeptal. Loutkář se nepohyboval příliš rychle, měl jsem čas, alespoň dokud se bude držet své návnady. Že šlo o návnadu, jsem teď už nepochyboval. Zamýšleně jsem potěžkal francouzák, ale hned jsem to pustil z hlavy. Křehké bylo jen mrtvé tělo mého přítele. Za ním byly ocelové svaly a odolnost loutkáře, a ten, i když jej nebylo vidět, budil respekt. A jeho předchozí skóre jsem měl v dobré paměti.

Loutka zrychlila a zkoordinovala pohyby. Otočil jsem se a rozběhl se chodbou jako o život. Dobrá, dostal jsem šanci. Jestliže mám protivníka za sebou, měl bych se dostat do lodi bez potíží. Vypadnu odsud a případně se někdy později vrátím s párem jaderných min. Měl jsem na to pár kamarádů na správných místech.

Získal jsem slušný náskok a potom jsem zpomalil. Lepší byl viditelný nepřítel. Nechtěl jsem ho ztratit z dohledu. Z hlediska predátora muselo být výhodné přibližovat se k další oběti jako příslušník jejího vlastního druhu, pokud se ale podařilo natrefit na něco silnějšího, stačilo zahodit vláčené tělo a tiše se vytratit z bojiště. A možná, že vlastní pohyb loutkáře je mnohem rychlejší!

Dal jsem přednost zjevné hrůze před utajenou a číhající. +

+ +

Dostal jsem se těsně před poslední křižovátku, která mne dělila od lodi. Loutkář opět o něco zrychlil. Loutka se již nepohybovala příliš lidským způsobem. Pohyb končetin šel přes rozsahy a možnosti kloubů a šlach, jak se dalo podle praskotu soudit. Ty zvuky mi brnkaly na už i tak dost zkoušené nervy. Byl to záměr?

V tom se má investice z doby, kdy jsem byl ještě alespoň trochu svéprávný* vrátila. Opět se ozval přívětivě chraplavý hlas mého dávného přítele Drobka. Tentokrát zněl z trosek robota, ležících na zemi: "Pane, podle vašich pokynů se mi podařilo deset metrů před vámi zaregistrovat neidentifikovatelný pohyb."

Prudce jsem se zastavil. Deset metrů? Co je to za blbost? Napínal jsem oči, ale neviděl jsem vůbec nic. Pitomá světla, nepoznal bych v nich ani svou mámu. Ohlédl jsem se, zatračeně, neměl jsem moc času. Loutkář se blížil. Bud' jsem musel pokračovat kupředu nebo ihned odbočit do boční chodby.

Otočil jsem se nazpět. Neviděl jsem vůbec nic, jen pustou chodbu. "Počítači, Drobečku, plnou intenzitu do světél v koridoru přede mnou!" Chodba přede mnou se oslnivě rozzářila. Zakryl jsem si oči. Ale těsně předtím, ano, něco jsem uviděl. *Začínal* jsem to chápat.

"Všechny zářivky pryč, chci bílé světlo, široké spektrum, jako slunce, rychle!" Blikavé bílé světlo obrysových zářivek vystřídal hladké světlo výbojek simulujících sluneční spektrum. A bylo to opravdu tam! Čekalo to na mě.

Cestu k lodi jsem měl uzavřenu, a tak jsem se vrhl do boční chodby. Podle mapy vedla bez křižovatek a odboček do jedné z loukotí prstence, do nitra asteroidu. Zapnul jsem komunikátor a nechal se navigovat počítačem. Snažil jsem se dostat co nejdál a za sebou jsem zavíral dveře, tedy ty k tomu svolné.

Konečně jsem byl v loukoti. Chytil jsem se dopravního pásu a nechal se dopravit do beztlížného středu stanice. Dotloukl jsem se až do skladistiště s bezpečnostními kontejnery.

Byla to ironie, ale teprve tady za zablokovanými pancéřovými dveřmi s uskládněnými nebezpečnými vzorky jsem se zase cítil alespoň trochu v bezpečí. Skočil jsem k brokovnici a přivinul ji k sobě.

Potřeboval jsem trochu klidu, abych si mohl promyslet situaci a pochopit, co jsem to vlastně viděl. Když se rozsvítilo bílé světlo složené ze širokého spektra barev, uviděl jsem něco jako tenoučkou folii nebo krystal napnutý v rámu chodby. Ať to bylo cokoli, mělo to nepatrně odlišný index lomu od jedničky a jen slabou disperzi. Jinými slovy, lámalo to světlo, a to pro různé barvy světla jinak. Vlastně jsem neviděl vlastní objekt, jen duhu a lom jednotlivých barevných paprsků.

Přistoupil jsem k nástěnnému komunikátoru a spojil se s počítačem. Zajímalo mne, jak tu druhou potvoru vůbec našel. Kdybych měl k dispozici grafickou reprezentaci Drobečkovy tváře, vsadil bych se, že by se šelmovsky usmála. Měl to vlastně ode mne. Vůbec totiž nepoužil svá staříčká rozpadající se čidla, ale něco, co je tou nejudržovanější věcí v každé kosmické stanici.

Sledoval pečlivě autoregulační obvody klimatizace jednotlivých chodeb. Na mém pohybujícím se těle, jehož váhu a rozměry věděl přesně z databanky mého palubního

počítače, si to mohl vyzkoušet. Ta membrána, což bylo zřejmě nejpřesnější označení, sice pravděpodobně vážila jen pár gramů, ale byla natolik nepropustná, že dokázala zablokovat pohyb vzduchu napříč chodbou, což už Drobeček dokázal zaznamenat a vyhodnotit jako hledanou poruchu.

Byla to dobrá práce a taky jsem mu to řekl. Starosti mi ale dělal význam toho všeho, co jsem zjistil. To byl totiž regulární hon, co byl na mne pořádán. Když jsem neskočil na návnadu - mrtvé tělo mého ubohého přítele, byl jsem štván a tlačěn do pastí. Bylo to koordinované chování smečky. Jinak řečeno, moje akcie opět prudce spadly dolů. Nemá někdo zájem?

+ + +

Nemohl jsem toho moc dělat. Požádal jsem počítač, aby přepnutí světél rozšířil na celou stanici, zjistil ordinaci dobu očního lékaře a hlavně hlídal všechny zavřené dveře, které jsem za sebou "přibouchl". Sám jsem se začal šťourat v kontejnerech.

V jednom ze dvou obsazených boxů byla květákovitá rostlina, která o mne nejevila zájem. Já o ni také ne. Byla dobrá možná tak na zeleninovou polévku, na nic jiného. Druhý box byl obsazen z jedné poloviny. Pobíhalo v ní něco, no, bylo to snad popsitelné jako dva opilí mořští koníci opírající se o sebe a společně vlekoucí zavazadla na nádraží. Přesto, nebo právě proto, to vypadalo vcelku mile a společensky. Do všech stran z toho trčely šlahouny s maličkým vypoučím očima.

Ten tip dokonale seděl. Opravdu to splňovalo mou představu extravagantního vzhledu. Ale ten tvoreček tady asi bude muset zůstat. Přenesl jsem pozornost na druhou půlku boxu. Byla prázdná, na hologramu přilepeném na víku bylo vidět párek rosolovitých vajec, velikých podle připojeného měřítka asi jako lidská hlava. Doufal jsem, že z toho mohu vyvozovat, že tu mám právě jen dva vetřelce. Loutkář byla opravdu strašná bytost, dva - to už bylo k nesnesení, ale bylo dobré vědět, že už nikdo další nesedí na lavičce náhradníků.

Na pru vodním lístku bylo vedle klikyháků podpisu skladníka čitelně připsáno: "Nemíchat, sežerou se!" To znělo zajímavě. Pokračoval jsem v ohledávání, až jsem našel to, co jsem hledal. Na zadní části víka byla rozšklebená jizva, díra široká na palec, táhnoucí se přes celou délku víka. Bastard, jak tohle mohl provést s bezpečnostním plastikiem?

Prudce jsem se narovnal. "Drobečku, jak to vypadá s dveřmi?" Zobrazil mi opět schéma stanice. Solidně tlusté pancéřové dveře, které rozdělovaly jednotlivé sekce a dělily mne od protivníka, byly v tomhle měřítku jen smítka na obrazovce. Náhle jedno smítko červeně zablikalo a zmizelo. "Zatraceně, co to bylo?"

"Napětí na povrchu dveří skokově přesáhlo mez tolerance materiálu. Od dvojice poruch vás nyní dělí trojice zavřených dveří."

"Zatraceně! Zatraceně!" Rychle jsem zkontroloval brokovnici. Byl to staříčkový, ale spolehlivý typ. Zkrácená hlaveň, zásobník pro dvanáct nábojů. Mrkl jsem dovnitř. Plný. Plastik to neprostřelí, je to ale dobrá věc pro zametání podlahy a stěn, když už vám něco ošklivého z akvária vylezlo.

Nebyl jsem si jist, co to zmůže proti takřka neviditelným membránám, dělajícím díry do pancéřových dveří a bezpečnostního plastiku. Na lodi jsem měl pikslu napalmu. Zdědil

jsem ji po jednom veteránovi, který jej podle pověsti používal místo kolínské. Ted' by se určitě hodila.

"Pane?"

"Co je," lekl jsem se. "Další dveře?"

"Ne, zaregistroval jsem pohyb v této místnosti. Něco menšího než jste vy."

Vyděšeně jsem zaklel. Na bobříka slušného vyjadřování to tenhle měsíc nevypadalo.

Přilepil jsem prst ke spoušti a přikrčil se za kontejnery. V temném rohu za kupami harampádí se opravdu něco krčilo. Od soustředěné palby naslepo mne odrazovalo jen vědomí nedostatku střeliva.

Konec první části

Tato povídka je shareware. Jestliže chcete obdržet její pokračování, zašlete prosím 5\$ na adresu autora.

Neváhejte! Čeká Vás více praskajících napětí (schváleno lékařskou komisí), suchého humoru a lepkavé krve! Dalších 30 pater plných hlavních hrdinů ležících se vlastního stínu i hlasu... Proto neváhejte dlouho. Při odběru do konce tohoto měsíce obdržíte jako prémii fotografii autora a jeho vlastnoručně naskenovaný podpis...

Druhá část

Povzdechl jsem si. Ano, v rohu místnosti se něco krčilo. Nebylo divu, že tahle stanice vypadala tak, jak vypadala. Centrální počítač se skutečně překonával. V rohu se krčil malý robot - údržbář. Tiskl se zády k pancéřovým dveřím, které na něčí příkaz dokonale přivání ke kovovým stěnám. Hlavou neustále pomalu pokyvoval.

S povzdechem jsem si sedl vedle něj. "Hezké počasí, ale asi se pokazí," prohodil jsem k smutně poky vujícímu sousedovi. Robot se na mě na okamžik zadíval, ale něco ho nutilo udržovat krk v pohybu, a tak změnil směr pohybu hlavy. Ted' ji stídně odvracel a zase obracel ke mně.

Chvilí jsem ho vydržel pozorovat, ale brzy jsem se přistihl, že pomalu začínám rytmicky pohybovat hlavou s ním. Natáhl jsem se a opatrně jsem robotu přidržel hlavu v okamžiku, kdy se mi díval do očí. Okamžik sebou cukal, potom ale znehybněl.

"Hodný," pochválil jsem ho a vrátil se k pozorování kontejnerů a nástěnného komunikátoru u nich. V tom se na něm odehrál nějaký pohyb a Drobečkův hlas zaduněl místností: "Zničený dveře pořadové číslo 2. Extrapolovaná doba kontaktu se zdroji poruch 1 minuta 30 sekund. Mohu zahájit odpočet?"

Počítání posledních sekund mého života bylo zřejmě velkým koníčkem místního počítače. Podrážděně jsem odsekl: "Tak jo, ale graficky a ve formě ovečky pletoucí ponožky." A začal jsem s pohledem upřeným na dveře nervózně cvakat závěrem brokovnice. Jedno ostré cvaknutí opět rozpohybovalo robota, ale tentokrát jsem jej nechal být.

Nastalo ticho. Nervózně jsem zabloudil pohledem ke komunikátoru a nevěřícně zíral na obrázek malé bílé ovečky, pečlivě pletoucí ponožky se složitým vzorem, padající do košíku u jejích nohou. Jedna ponožka, druhá ponožka, jedna za druhou se ponožky vršily v košíku. Tak za minutu se košík

zaplní a ponožky začnou padat na zem. To už ale asi neuvidím...

Zkrat! Měl jsem naději! Bylo to dost chabé, ale lepší nic. Mozek každého pořádného pilota je zvyklý pracovat na několika úkolech současně. I když člověk němý šlí opravdu na nic, podvědomě ještě stále bloudí kdesi po okolí a analyzuje předešlé události. Před očima mi proletěla vize trosek robota ležícího poblíž doku, přátelských koníků spěchajících na nádraží a také melancholického robota, sedícího vedle mne.

Vyskočil jsem. Podle časomíry zbývalo už jen několik ponožek do otevření posledních dveří. Chytil jsem svého tichého společníka za krk, zvedl ho a zatřásl s ním: "Vstávej, Lazare!" Postavil jsem ho na nohy a postrčil. Robot se začal potáčet směrem ke dveřím. Předběhl jsem ho a skočil ke kontejnerům. Jestliže Loutkáře bavilo hrát si s robotem ni doku, nemel by opovrhout ani tímhle.

Ted' to ale chtělo něco nabídnout tomu druhému. A já věděl o perfektním vnaidle. Jen je dostat ven. Začal jsem mlátit příkazy do klávesnice na víku kontejneru s "koníkem". Tyhle krabice mají chránit vnějšek před svým obsahem, takže s bouráním jejich kódů nemívám žádné potíže. Tady jsem se obzvláště překonal - po pěti vteřinách a jednom *žadání* původního továrního nastavení kódu se ozvalo zasyčení a kontejner se s varovným zahoukáním otevřel.

Bylo na čase. Návštěva dala o sobě vědět tichým zaškra-báním na dveře. Další zapraskání. Naskočila mi husí kůže. "Ještě jednou a naroste mi peří, budu moci poletovat po chodbách ke jhat.

Nebyl čas na okolky a úvahy. Omotal jsem si ruku kapesníkem, vrazil ji dovnitř, popadl spážené mořské koníky a, co nejjemněji je vytáhnul. Půl tucet chomáčů s očima se otočil ke mně a začal si mne vyčítavě měřit. Omluvně jsem pokrčil rameny.

Otočil jsem se a začal pěkně zhluboka dýchat. Nádech, výdech. Tohle bylo závěrečné kolo. Tak popojedem. Dveře přede mnou se náhle vyduly a praskly. Mrkl jsem na ovečku. Stále pletla. Dnes už se jeden nemůže spolehnout vůbec na nikoho.

Potácejícího se robota jsem kopnutím poslal do rozsy-pávajících se dveří a znehybněl. V otvoru se objevilo torzo mého přítele. Hlavu ztratil někde cestou. Jinak jsem neviděl vůbec nic zajímavého.

Robot se potácel blíž ke dveřím. Zbytky těla kopilota se najednou rozpadly na kusy, kousky a ještě menší kousky, jako kdyby procházely struhadlem. Zahlédl jsem pohyb jakoby zakrvácených šmouh a zatetelení odraženého světla a robot byl najednou vyzvednut do výšky a drcen na kusy. Nechal jsem ho jeho osudu a hodil "koníka" ke dveřím, protože v uvolněném otvoru do chodby jsem proti světlu zahlédl zalesknout se druhého loutkáře. Koník doplachtěl na podlahu, kde se v okamžiku pevně přichytil nožkami a pustil se do podivného natřásavého a otáčivého pohybu na místě. Pravdě-podobně mi sděloval svoje mínění o mé osobě. Bylo mi to fuk.

Strnul jsem a bez dechu to sledoval. Světelné podmínky díky osvětlenému pozadí byly příznivější než v hlavních chodbách. Druhý loutkář přestal likvidovat dveře a odlepil se od stěn. Ztratil podobu tenké blány napnuté přes celý průřez - chodby a svinul se do podoby kónického vlákna, upjatého na stropě a podlaze. Chvilí se kolébal na místě, náhle se ale dal bleskurychle do pohybu a vrhl se ke kolébajícímu se koní-

kovi. Napnul jsem svaly a připravil ukazováček na spoušti brokovnice. Člověk míní a člověk také mění. Má zvědavost (bez zvědavosti se sice vyhnete mnoha malérům, ale také nic nevyděláte) mne zdržela na okamžik na místě. Konzumace koníka neprobíhala podle mých představ. Loutkář se rozdělil na několik vláken, která divoce oscilovala kolem koníka. Ten prováděl podivný rituální tanec a ač se to zdálo nemožné, se svými desítkami nožiček, očíček a dalšího příslušenství se dokázal vyhýbat útočícímu Loutkáři. Některé delší šlahouny bez očí vylučovaly kapičky zvláštní pěny. Kde se dotkla stočené membrány, tam průhledný povrch potemněl a ztratil pružnost. Z poměrně odolné hmoty podlahy se kouřilo, jak kapičky pěny odlétávaly na všechny strany a prohryzávaly si cestu ve směru letu. Již několik útočících vláken ztratilo průhlednost a prasklo. Začínal jsem mít dojem, že nápis "Nemíchat, sežerou se!" měl chránit někoho jiného, než jsem si myslel.

Další kapička podivné pěny proletěla vzduchem v mé těsné blízkosti. Prudce jsem sebou škubl, abych se jí vyhnul a pootočil jsem se tak k robotovi. Možná mi to zachránilo život, možná to jen vyprovokovalo reakci. Robot byl roztržštěn na nepoužitelně malé součástky. Jen hlava až na pár prasklin byla celá a zdánlivě se vznášela v přítomí kousek za mnou. Po mém prudkém pohybu se náhle hlava uvolnila a odlétla ke stropu. Loutkář se vrhl ke mně. Od smrti mě dělil metr a několik desetin sekundy.

Obojí jsem využil dokonale. Celou tu dobu jsem držel prst na spoušti brokovnice. Takové dokonalé reakce se nedají naplánovat a jen velice obtížně natrénovat. Jen zenoví mistři vědí, jak se to podařilo. Zafungoval jsem jako klopný obvod. Zareagoval jsem. -V jednom místě a v jediném okamžiku jediným správným způsobem. Trhnutím jsem se uvolnil ze speciálních podrážek určených pro pobyt v místnostech se sníženou gravitací. Někdy v tom čase, který pro mne vůbec neplynul, jsem zvedl zbraň a stiskl spoušť.

Ozval se ohlušující výstřel. Zpětný ráz mne vykapultoval ke dveřím. Současně se něco dotklo mé ruky - měl jsem pocit, že se mi ji někdo pokusil amputovat. V beztlížném stavu, který v místnosti panoval, jsem proletěl jako blesk zbytky dveří a koridorem a zastavil se dnes již podruhé o protější stěnu. Několik mých žeber se přátelsky otřelo o ta, s kterými nemělo co sousedit.

Sladkost bezvědomí jsem si nemohl dovolit. Bez jakéhokoli varovného zvuku se Loutkář vrhl za mnou. Odehrávalo se to v naprosté tichosti, díky osvětlení jsem neviděl vůbec nic. Jediné, co jsem ucítil, byl závan vzduchu.

V tom okamžiku jsem znovu vystřelil. Tentokrát už nebyl vektor hybnosti tak dokonalý, několikrát jsem se odrazil od stěn. V předloktí levé ruky jsem měl hluboký řez až na kost a v beztlížném stavu se za mnou rozplývala stopa jako po tryskovém letadle - složená z malých červených kuliček. Další náboj se vzpřičil a já se musel vpřed odrážet od madel podél stěn. Jestli mne nedostane Loutkář, dostane mne ztráta krve.

Štěstí se na mne usmálo u následujících dveřích. Předtím se odmítaly zavřít, ale teď, z druhé strany, námitek neměly. Získal jsem vteřiny navíc. Měl jsem reálnou šanci na *záchranu*. Oba protivníci byli za mnou, cesta k lodi byla volná a loď byla navíc otočena a připravená ke startu.

Snažil jsem se spěchat, což bez pohnutých podpatků příliš nešlo. Kontaktoval jsem palubní počítač a nařídil otevřít

přechodovou komoru a připravit vše k zážehu. Vypadalo to dobře.

Vypadat dobře to přestalo, když začal pítat můj palubní počítač. Jako na smrt jsem zapomněl na hydrauliku, Archie to nestačil dodělat. Sprintoval jsem k zádi, kde uvolnění lodě blokovaly zdeformované trubky. Popadl jsem brokovnici a začal mlátit pažbou do pokřiveného rámu čelistí. Jen neochotně povolovaly.

"Hmm," ozval se z mého komunikátoru Drobek, na jehož existenci jsem již stihl zapomenout. "Nerad to říkám," opět se vrátil ke svému rozvleklému stylu, "ale porucha v proudění vzduchu je opět za vámi."

Divoce jsem zaklel a otočil se. Měl jsem toho opravdu plné zuby. Stál jsem kousek od otevřených dveří mé lodi. Ted' už jsem to přece musel zvládnout. Umřít jako pitomec, po tom jsem tedy vůbec netoužil - ne že by v tom byl nějaký rozdíl.

Nemusel jsem se moc namáhat, toho hajzla jsem našel hned. Taký jsem na něm vyplýval něco krve. Postupně ji absorboval, zatím byl ale docela dobře viditelný. Loutkář měl opět podobu velké membrány napnuté přes celý průřez chodby. Blížil se pomalu, jako by věděl, že nemám kam utéct. Opíral jsem se o čelisti doku, za zády jsem měl neprostupnou hromadu nějakého šrotu, má loď ležela kousek ode mne, dokonale nepřístupná. K zbláznění.

"Drobku, zahaj zažihací fázi," řekl jsem tiše a zacouval jsem, co to jen šlo, a začal cloumat zaseklou zbraní. Drobkovi to ale tentokrát nebylo nějak po chuti. "Tento příkaz odporuje všem bezpečnostním ustanovením a normám. Dok musí být během této operace vyklizen."

Měl jsem toho opravdu dost. Vyjel jsem na něj: "Prioritní příkaz, člověk v nebezpečí, oheň na střeše, husa na pekáči, nevím co ještě. Jestli okamžitě neprovedeš příkaz, tak ti vymáznou všechny emocionální moduly, ty blbečku!"

Náboj konečně zaskočil. Bestie byla ode mne několik kroků. Příliš blízko. Zapřel jsem se zdravou rukou a vystřelil. Náraz mi projel až do pochroumaných žeber, ale zásah to byl stoprocentní. Loutkářem to zacloumalo a smýklo o dobrý metr nazpět. Kolem mne zabzučely odražené kousky kovu.

Trysky lodi začaly žhnout. Motory byly připraveny. Vystřelil jsem znovu a ještě jednou. Konečně jsem ho měl, kde jsem potřeboval. "Drobku, zažehni levou manévrovací trysku, ted'!"

Prostorem doku se prohnalo ohnivé peklo. A v jeho centru se prudce zmítala smrtonosná membrána, tavená ve výhni mé oblíbené trysky. Manévrovací motory jsou silně směrové, a tak většina plynů šla mimo mne. I tak to stačilo. Tenhle rok se už nebudu muset opalovat.

Chránil jsem si obličej, ale nemohl jsem odtrhnout pohled od Loutkáře, rozpadajícího se na kusy. Ty měnily skokově barvy přes celé barevné spektrum. Byla to nejkrásnější podívaná mého života. A já si ji vychutnával.

Když konečně představení skončilo, vypnul jsem trysku, narovnal čelisti - kovové i ty mé - a odpotácel se do lodi. V kabině jsem se zastavil a zdvihl brokovnici. Měl jsem návštěvu. Předě mnou na podlaže dupal a tancoval podivný tanec ještě podivnější kříženec, něco jako dva opilí mořští koníci, opírající se jeden o druhého a společně vlekoucí *zavazadla* na

nádraží. Do všech stran z toho trčely šlahouny s maličkýma vypoukýma očima.

Chvilí jsem na něj mířil a potom jsem sklídl zbraň a unaveně řekl: "Tak jsi ho dostal? No, řekněme, že jsi svou společenskou užitečnost a neškodnost prokázal. Jsi očkován?"

Ošetřil jsem se, sedl si do křesla a odpíchl loď. Stvoření se vyšplhalo na křeslo sousední. "A, nový kopilot," komentoval jsem to. "Mohl bys, prosím, zapnout klimatizaci?" Neposlechlo to, místo toho to propletlo několik šlahounů a pohlédlo to jimi na mne. Nebyl jsem z toho příliš moudrý.

Zapnul jsem palubní počítač. "Dobrý den přeji," řekl Drobek, "čas od odpoutání od stanice plus 20, 21, 22..."

Jako obvykle jsem zaklel. "Jak ses tam dostal? Okamžitě zmiz!" Jako obvykle mne neposlouchal. "Když už jsem se tady připojoval na medikaindikátory..." nedokončil.

Chvilí jsem skřípal zuby, potom jsem vyplivl písek z obroušené skloviny a natáhl se pro plechovku s nápisem "Napalm, ročník 2005, nepoužívat vnitřně" a postavil ji před sebe. Navíc mám záchranný modul, takže mi pořád ještě nějaké alternativy zbývají, ne?

Jedno jsem ale věděl určitě. Už nikdy se nebudu cítit bezpečný na chodbách osvětlených zářivkami a už nikdy se nebudu moci klidně podívat na duhu světla lámajícího se v hranolu či krystalu.

ilustroval Ivo Spasov

Miroslav Kopřiva

Vzpomínka

Eda si právě chystal vydatnou přesnídávku, když ho plynule narůstající přetížení odtrhlo od kuchyňského panelu a přitisklo ke stěně. Současně se ozval pronikavý pulsující jekot. Odehrálo se to tak znenadání, že i lodníkův trénovaný organismus podlehl panice. Zdrčující bolestivý tlak ho zcela ochromil. Chvilí mu trvalo, než pochopil, co denervující ryk znamená.

Poplach čtvrtého stupně...

Neznamená sice bezprostřední ohrožení, ale signalizuje konkrétní nebezpečí, s nímž si letový program neví rady, proto spouští alarm a předává řízení centrálnímu počítači. Centrální počítač analyzuje situaci a s předstihem ji řeší...

Eda podle své polohy usoudil, že kosmická loď intenzivně brzdí. A jestliže centrální počítač vydal takový pokyn, musí to znamenat, že se buď vyskytly potíže s pohonem a závadu nelze odstranit za provozu, nebo že se v kursu objevila překážka. Eda se přiklonil k první variantě jako k pravděpodobnější a vzápětí mu došla absurdnost jeho postavení.

Centrální počítač shledal závalu tak závažnou, že neprodleně začal brzdít. Přitom musel brát ohled na něj a dbát, aby přetížení nepřekročilo kritickou mez. Ale on tu zůstal bezmocně znehybněn, zbaven možnosti zasáhnout. Bude trpět -jak dlouho? Pokusil se odhadnout alespoň přibližně délku brzdné dráhy a přepočítat ji na čas. Bezvýsledně... Jak dlouho to může vydržet? Marně se snažil vyprostit ze sevření přetížení, vynaložené úsilí mu jen přitížilo. Vyčerpáním ztratil vědomí...

Ohromný kolos vesmírného korábu se sotva znatelně zachvěl a znehybněl. Centrální počítač vydal po krátkém ověřování pokyn pro spuštění oživovacího procesu. Na kontrolním panelu, jež neměl kdo sledovat, se v nepravidelných intervalech rozsvěcely kontrolky červené barvy. Zeleně se jich rozsvítilo pouze pět.

Alí přiskočil k Dánovi, chytil ho za ramena a prudce jím zatřásl.

"Koukej se sebrat! Já tomu taky nemůžu uvěřit! Ale musíme se sebrat, jinak jsme vyřízený taky!" křičel mu do tváře. Když ho pustil, Dan se sesunul do podřepu a ukryl obličej do dlaní. Alí rytmicky svíral ruce v pěst a hystericky tékal očima po místnosti.

Ron uvážlivě pokročil vpřed, rozhodl se poprvé uplatnit služebně nejvyšší hodnost z celého zbytku posádky.

"To stačí. Dost... Musíme se dát dohromady. Všichni. Proto navrhuji osmihodinovou regenerační kúru. Potřebujeme ji všichni bez výjimky. V tomto stavu nejsme schopni nic řešit!"

Ron upínal zrak na terminál, aniž by vnímal zvolna probíhající údaje. Usilovně se pokoušel potlačit malomyslnost, nechtěl, aby ostatní poznali, v jakém je rozpoložení. Věděl, že na něm spočívá povinnost rozhodovat, ale s takovou odpovědností neměl zkušenosti. Prodleva narůstala, jen proto se odhodlal:

"Takže si to shrňme... Senzory objevily překážku, a to takového rázu, že nebylo možné se jí vzhledem k rychlosti, vzdálenosti a rozsahu vyhnout. Dobře... Krizový program počal brzdít a současně loď vychylovat z kursu, aby brzdná

dráha byla delší. Všechny vstupní údaje jsou ověřeny, centrální počítač postupoval správně. Osudová chyba spočívá v tom, že sice spustil optimální variantu řešení, ale omezil ji v souladu s blokem o ochraně posádky. Jenže bržděním bylo posádce beztak znemožněno zasáhnout a přitom jen s ohledem na ni nebylo brždění natolik intenzivní, aby zabránilo střetu. Střetu našťastá minimálnímu, ale přesto s katastrofálními následky..."

Ron se naklonil a stiskl přepínač. Na terminálu naskočila data, která počítač po chvíli vyhodnotil do stručné zprávy. Z ní vyplynulo, že za přežití vděčí atypickému postavení svých hibernačních sarkofágů. Nepatrný ořes, který provázal zastavení, zpřetrhal kanyly všech sarkofágů umístěných kolmo ke směru letu. Sedm jich bylo v rámci využití prostoru umístěno po směru, z nich zůstalo funkčních pouze pět.

Ron se chtěl vyvarovat toho, aby zpráva znovu otřásla jejich narušenou psychikou. Jenže na doporučení počítače se musel zhostit ještě jedné choulostivé povinnosti. V průměru snahy zlehčit dopad nasadil rádoby ledabylý tón:

"Náhoda, pouze shoda okolností. Snad by bylo lepší, kdyby ten goměr byl opačný..."

Sotva to řekl, uvědomil si nepatřičnost té poznámky. Pozdě. Alí bojovně vyskočil:

"Jo! Výborně! Ale v tom případě by smě už nebyli naživu!"

Ronovi zatrnulo, zvedl smířlivě ruce:

"Já vím, já vím... Takhle jsem to nemyslel. Navrhuji, abychom postupovali následovně: především je zapotřebí jedno nepříjemné opatření, které počítač považuje za nezbytné... Musíme izolovat mrtvé druhy, a to především ty, kteří jsou v prostoru, který budeme muset užívat... Všichni, až na lodníka ve službě, zůstali v ložnici... Bude nejrozměšší Edovo tělo přemístit k ostatním a místnost zapečetit. Totéž provedeme se společnou hibernační ložnicí..."

Ron s úzkostí očekával odezvu. Pomoc přišla z naprosto neočekávané strany. Alí se dobrovolně nabídl, že si celou záležitost vezme na starost. Ron si všiml, jak se ostatním ulevilo. Nechápatě a současně vděčně se zadíval do Alího očí. Alí nepatrně kývl.

Povzbuzený Ron mohl pokračovat uvolněněji:

"A nyní si zopakujeme to nejdůležitější. Už jsme viděli ukázky, ale počítač teď připravil upravený zrychlený záznam od první ozvy zachycené senzory na vzdálenost sedmisetdvaatřiceti tisíc kilometrů."

Terminál se rozjasnil. Namodralá čerň, uprostřed podivný shluk, jímž prosvítají hvězdy. Všichni se soustředěně zadívali na původce neštěstí. Shluk se sotva znatelně zvětšuje, okolní hvězdy vykazují mírný posun. Na displeji se rozsvěcuje čas, kdy počítač nařídil brždění. To se shluk proměňuje v nepřírozeň pravidelný útvar, v soustavu soustředných prstenců, spojených paprskovitě se rozbíhajícími kolmicemi. Vzbuzuje dojem záměrné pravidelnosti, narušované však dobře patrnými odchylkami. Od středu ke krajům se hustota prstenců snižuje, i mezi kolmicemi se odstupy rozšiřují. Kolmice pokračují samostatně mimo dosah přístrojů. Zanedlouho útvar zaplňuje celou obrazovku a stále se přibližuje, až naroste do obludných rozměrů. Současně se pozvolna

zplošťuje, tak jak se loď stácela z původního kursu. Už jsou vidět jednotlivá ramena a jejich spoje, ale žádný zjevný nedostatek nenarušuje plynulou lesklou šed'. Nakonec ramena mizí, obraz se zachvěje a ustálí v pohledu na nekonečnou hvězdnou temnotu. Loď uvízla...

Záznam byl tak sugestivní, že po jeho skončení se ozvalo pět mocných nádechů. Pak se rozhostilo ticho, které přerušila až Žuova prosba:

"Rone, mohl bys to vrátit zpět do celkového záběru a zastavit?" Ron vyhověl. Žu si obraz zamyšleně prohlížel, ostatní vyčkávali.

"Něco mi to připomíná... Mám dojem, že cosi takového jsem určitě viděl... Určitě."

"To je vyloučeno," namítl Alí rezolutně. "Počítač uvedl, že s něčím podobným se setkáváme poprvé. V celé speciální databázi kosmických jevů není ani zmínka. Déjá-vu, možná... Navíc tohle přece nemůže být přirozeného původu."

"A jak by to mohlo být umělé?" otázce se pochybovačně Mel. "Při takovém rozměru..."

"Jedná se právě o ten rozměr!" nenechal se odradit Alí.

"Co se to vlastně stalo? Nenapadá tě nic? Docela prostě a najednou se nám to objevilo v cestě a my v tom uvízli! To přece není náhoda, připadá mi to jako záměrně nastrojená past!"

Jediný Mel se zasmál, ostatní zachovali vážnost.

Promluvil Ron:

"Počítač nemůže ukaz analyzovat, navíc jsme odstínění a spojení v dohledné době nelze navázat..."

Žu si stále pozorně prohlížel obrazec. Původně byl jedním z mnohačetného týmu vědeckých pracovníků, jeho oborem byla biochemie. Pohromou se stal nejstarším členem pozůstatku výpravy. Usilovně se namáhal, ale pořád si nemohl vzpomenout.

"Nemůžu si pomoci, znám to. A viděl jsem to nedávno."

"Kde?" vyhrklí téměř současně Ron i Alí.

"Nevím... Nedokážu si vzpomenout."

"Takže co? Pokusíme se raději vyprostit, ne?" otázal se s neskrývanou ironií Mel. "Co navrhuje slovutný počítač?"

Ron mlčky navolil příslušný vstup. Na terminálu se ustálila data, která rutinně začal překládat ostatním:

"Neznámého tělesa se dotýkáme čtyřmi body..."

Na terminálu se objevilo schéma známého útvaru se stylizovanou lodí. Spočívala napříč dvou ramen a současně se dvěma místy dotýkala prstence.

"Nemáme příliš na vybranou. Počítač sestavil optimální plán. Zaprvé - zapojit pohon a stupňovaným výkonem se pokusit odpoutat. Ovšem vyžadovalo by to důkladnou přípravu, museli bychom přesně znát všechny alternativy následné trasy ve vzorcích rychlosti a směru. Má to jeden závažný nedostatek. Jestliže se neodpoutáme včas a plynule, přetížení nás zabije... Situaci ztěžuje fakt, že je nás málo a že spousta zařízení a hlavně rozvodů se rovněž poškodila. Ani počítač není schopen přesně určit rozsah škod a v téhle sestavě si nemůžeme troufnout na dalekosáhlé opravy. Tím zůstaneme omezeni současnou havarijní kapacitou... Naštěstí hlavní těžiště pokusu o odpoutání spočívá ve výpočtech, my jen musíme zabezpečit sebe a spuštění programu... V případě nezdaru by podle počítače bylo možné uvolnit loď zvenčí tahem pomocí skútrů, ale zároveň uvádí, že v pěti je to téměř nemožné. A pak už zbývá jen jediná možnost - přesednout do sondy a odstartovat zpět. S minimální vyhlídkou, že se včas dostaneme dp dosažitelných oblastí a že nás tam objeví..."

"Takže počítač nám předloží řešení a zároveň zdvořile upozorní, že neproveditelné, anebo že nemáme šanci. Skvělé!"

Mel se znechuceným výrazem vstal a postavil _se zády k ostatním.

"Ale pokusit se musíme!" Alí se rovněž vztyčil. "Já se z toho chci dostat a udělám pro to všechno! I kdybych měl někoho donutit!"

Mel se prudce otočil a vyzývavě se zasmál. Ron už se chystal zasáhnout, ale Mel to vyřešil sám: "Mě nutit nemusíš... Já se z toho chci taky dostat. Omlouvám se... Pustíme se do toho?"

Žu, který dosud s nepřítomným výrazem pátral v paměti, jako by se ho dění kolem netýkalo, váhavě promluvil: "Myslím, že si vzpomínám. Při posledním oživení jsem zhlédl několik krystalů starých filmů. Musel jsem to zahlédnout tam."

Žuovo prohlášení vzbudilo nedůvěru, ale nakonec všichni souhlasili, aby se pokusil vzpomínku oživit. Alí se vydal splnit svůj předchozí závazek a Ron s Danem a Melem začali programovat počítač.

Konečně se všichni shromáždili v řídicí kabině, kam provizorně umístili páté křeslo, které měl obsadit fyzicky nejzdatnější Alí. Hýřili optimismem, pouze Žu byl zamlklý a vypadal ustaraně. Na dotazy odpovídal vyhýbavě, jeho náladu přičítali věku a marnému hledání v archivu.

Právě si upřesňovali poslední detaily, když lodí otřásl záchvěv. Nečekanou ztrátu rovnováhy zhoršilo to, že umělá gravitace přestala fungovat. Zmatek dovršil pronikavý poplachový signál, výkřiky překvapení a bolesti v něm zcela zanikly.

První se vzpamatoval Mel. Odrazil se od stěny, doplnil k ovládacímu panelu a akustickou signalizaci vypnul. Druhý záchvěv je znovu rozhodil po místnosti, tentokrát našťěstí bez následků.

"Co se děje?" vykřikl Ron, když se mu podařilo vklínit mezi hlavní vstup a rozvodnou skříň. Zlomená paže mu nepřírozně vlála v prostoru.

Alí místo odpovědi několika mrštnými pohyby pronikl k ovládacímu panelu a s Melovou pomocí se pokoušel spustit centrální počítač. Nic, *žádná* odezva...

Bezradně na sebe pohlíželi. Dan se v mračnu kuliček vlastní krve z rozbitých úst hlasitě rozvzlykal.

Ozval se Žu, kupodivu vyrovnaně a klidně:

"Já vím, o co se jedná... Našel jsem to. Nechtěl jsem předčasně vyvolávat paniku, dokud jsme ještě měli šanci..."

Na okamžik ho přerušil třetí záchvěv.

"Tady. Podívejte." Promítl jim na velkoplošené projekci obraz očividně poznamenaný stářím. Mezi několika stvoly pradávných rostlin se vypínal sluncem prozářený a jakoby vodou postříbřený dobře známý útvar.

Na nevyřčenou otázku Žu odvětil:

"Pavučina... A pavouk už jde..."

Miroslav Kopřiva

Maso

Předák obcházel půlkruhem tábořiště. Na východní straně se zastavil a lhostejně zpod přivřených víček pozoroval vycházející slunce až do chvíle, kdy k němu závan větru zanesl štiplavý pach zvířat. Znechuceně se ušklíbl a rozhodným krokem se vrátil do ležení.

Neurvale začal budit spáče. Honáci se za jaderného klení unaveně zvedali a mátožně si protahovali ztuhlé svalstvo. Předák rozmrzele přihlížel, občas ledabyle zahýkal drsný povel, aby je popohnal. Nepohnul se, dokud se všichni neshromáždili kolem něj. Od včerejška se těšil, až jim oznámí rozhodnutí, k němuž dospěl po večerním hodnocení, a chtěl si to náležitě vychutnat. Vnímal jejich napětí, schválně čekal, až začali netrpělivě mručet.

Okázale si odplivl a spustil:

"Rozdá se pohotovostní dávka žrádla a okamžitě vyrážíme! Máme před sebou poslední dva úseky a vemem je na jeden zátah. Máme zpoždění a už mě nebaví ztrácet čas."

Odmlčel se, aby nechal prostor očekávaným protestům.

"Držte huby!" zařval přesně v pravý okamžik. "Na vaše názory jsem se neptal a nechci slyšet žádný babský kňučení! Věděli sté, do čeho dete!"

Jeden z honáků vzdorně pokročil dopředu:

"Šéfe, to přeci nemyslíte vážně! Dyt' víte, jaký je terén a jak ty hovada poslední dobou vyváděj! Na tohle stádo je nás málo a takovoudle štreku nikdo nepamatuje. Nesvádějte to na nás - my děláme co můžeme! Todle by nevydržel nikdo... Máme právo si odpočnout a slušně se nažrat. To je ve smlouvě!" Ostatní honáci začali vítězně podporovat řečníka. Předák je nechával vymluvit. Věděl, že námitky jsou většinou oprávněné, ale nemohl si dovolit ustoupit.

Vypočítavě nasadil smířlivý tón:

"Chlapi, mějte rozum! Nevohánějte se smlouvou, protože především mluví vo tom, že doženeme včas a v pořádku. Každý den zpoždění stojí Společnost prachy a vodpovědný smě my... Na konci nikdo nebude zvědavej na vaše vyprávěnky vo počasí a terénu. Všichni smě tady kvůli prachům a chceme prémie. Todle je poslední várka a máme padla - přeci neproděláme na samotným konci... A dost! Dejte se do práce, ztrácíme čas! Všichni víte co máte dělat!"

Nečekal na další reakci, svižně vykročil, s jistotou, že ho budou následovat. Věci měl připravené, proto hodlal prodlevy využít k vyřízení včerejší mimořádné události. Nedbalým pokývnutím si přivolal jednoho z mužů. Honák se loudavě přiklátil a s předstíranou netečností se urputně vyhýbal jeho pohledu. Předák ho zlomyslně nechal chvíli na rozpacích, než se zdánlivou účastí vynesl:

"Dvanáct kusů je dvanáct kusů... Šest jich vodepíšu a šest jich hodím na tebe."

Postřehl, jak se honák provinile přikrčil, vzápětí se mu ale konečně podíval se zoufalým odhodláním do očí:

"Šéfe, ty hovada se vzteklý a byl sem na ně zrovna sám. Bič na ně vůbec neúčinkoval! Nechtěl sem dopadnout j ako Fil..."

"Jo, a proto jsi jich musel postřílet rovnou dvanáct!" vpadl mu předák do řeči. "A Fila sem neplet'. Fil udělal chybu, neměl lýzt mezi ně! Tys je prostě postřílel jenom proto, že se ti rozběhli a tys byl línej je shánět zpátky!"

"Línej ne, akorát děsně unavenej..." Opravil ho vyčítavě honák a odevzdaně mávl rukou.

Předák se zadostiučiněním nahradil hroznou grimasu odměřeným úsměvem:

"Dřív bych je vodepsal všechny, to přeci víš... Ale todle stádo je poslední a je přesně spočítaný, to víš taky. Běž..."

Ohromné mračno prachu vířené postupujícím stádem pohlcovalo prudké sluneční paprsky. Do nepřetržitého bučení se z mnoha stran ozývalo praskání bičů. Honáci na předem určených postech rutinovaně plnili jednotlivé úkony, jež jejich práce vyžadovala. Úsporně, rychle a přesně. Ale trnuli hrůzou z představy, že by se měly vyskytnout nějaké nečekané komplikace. Tušili, že by k jejich řešení už sotva našli sílu. Stádo bylo rovněž unavené a vyhledovělé, a tím se riziko jen zvyšovalo. Na sklonku dne však spořádaně vběhlo do ohrad...

Sjeli se, tak jak bylo jejich poslední povinností, ve vymezeném prostoru. Předák odpojil bezpečnostní stabilizátory a zajistil laserový bič do polohy neutrální. Teprve po chvilkovém odpočinku odsunul kryt a vystoupil z Koně. Nohy se pod ním podlomily, musel se opřít o zaprášenou bočnici. Vztekla si odplivl, nechtěl dát před mužstvem najevo slabost. Zapřel se a pevně se rozkročil. Se vztyčenou hlavou se rozhlédl. Honáci vyčerpaně polehávali rovnou na místech, kde zaparkovali. Ztrhané rysy, nepřítomné pohledy.

"Chlapi, tak co je to? Vstávat a provýst zabezpečení! Hned sou tady a vy se tu válíte jak mrchy!"

Jako na potvrzení jeho slov se ozval hukot, jež po chvíli zcela přehlušil žalostný nárek zvířat narážejících na energetickou bariéru ohrady. Tři obří masokombináty zvolna dokončovaly přistávací manévry.

Většina honáků se přinutila vstát a vyhledat si lepší výhled. Tohle divadlo vždy stálo za podívanou.

Zanedlouho se objevily první zášlehy smrtících výbojů a z dinosaurů se stávaly nehybné kusy masa. Další část budoucí pouště Gobi se měnila v ohromná jatka...